NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 15 גראשען

היינט 12 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 64 | Łódź, Wtorek, 16 marca 1937 | אדרעס: לאדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 1.06 | לאדז, דינסטאג פ' צו ר' ניסן תרצ"ז | 15-טער יאהרגאנג

איינפיהרען קריגס-צושטאנד אין א"י

פאדערונג פון יודישען ישוב צו רעגירונג

שארפע ארטיקלען געגען א"י-אדמיניסטראציע צוליב'ן אונאויפהערליכען טעראר

ירושלים, 15 (יט"א טעלעגראפיש)

די גאנצע יודישע פרעסע איז פול מיט ארטיקלען וועגען דער געשאפענער לאגע אין א"י אין שייכות מיט דער באנייטער אראבישער טעראר־כוואליע. אין אלע ארטיקלען ווערט שטארק אנגעגריפען די רעגירונג, וועלכע ווערט גערופען א סוף צו מאכען צו דער אראבישער וואקכאנאליע.

„פאלעסטיין פאסט" שרייבט: דאס גאנצע לאנד איז פול מיט טעראריסטען און באנדיטען. וואו איז איצט די רעגירונג? — פרעגט די צייטונג. וואו איז די אויטאריטעט פון דער א"י-אדמיניסטראציע? די צייטונג פראטעסטירט געגען דער גלייכגילטיגקייט מצד די מאכט־ארגאנען צו די געשעהענישען אין לאנד און ווייזט אן, אז אין א"י איז איצט, מעהר ווי פריהער, שטארק קענטיג דער מאנגעל אין זיכערהייט. די אראבישע באנדעס ווערען וואסאמאל מעהר חוצפה'דיג און מ'טוט גארנישט, אז מ'זאל זייער ווילדקייט צוימען.

ירושלים, 15 (יט"א טעלעגראפיש)

דער העכסטער אראבישער ראט האט היינט פארעפענטליכט אן ערקלערונג, אין וועלכער עס ווערט געזאגט, אז דער העכסטער אראבישער ראט האט נישט קיין שייכות מיט'ן טעראר אין לאנד. דער ראט פאראורטיילט די טעראר־אקטען און זאגט, אז די איצטיגע אראבישע אקציע ברענגט שאדען דער אראבישער זאך.

ירושלים, 15 (יט"א טעלעגראפיש)

אין ישוב פארשפרייטען זיך אלץ ווייטער די לצוונגען וועגען שנויים אין דער אדמיניסטראציע.

אויב די רעגירונג איז נישט ביכולת א סוף צו מאכען מיט דער אראבישער בלוט-פארגיסונג, זאל מען די יודען אליין זיך לאזען פארטיידיגען.

ירושלים, 15 (יט"א טעלעגראפיש)

מיטגלידער פון דער עקזעקוטיוו פון דער יודישער אגענץ האבען היינט אינטערוועניר בײם גענ. סעקרעטאר האל וועגען זיכערהייטס-מצב אין א"י.

ירושלים, 15 (יט"א טעלעגראפיש)

אויף א קאנפערענץ פון יודישע פאר־שטייער, איז געפאדערט געווארען איינצופיהרען אין לאנד קריגס-צושטאנד, ווייל די זיכערהייטס-לאגע איז מעהר ווי אן ערנסטע.

אין שייכות מיט דעם אונרוהיגען צו־שטאנד איז פארגעקומען א דרינגענדע באראטונג פון קייט ראטש מיטן קא־מאנדיר פון א"י-מיליטער גענ. דיל.

ירושלים, 15 (יט"א טעלעגראפיש)

אין משך פון היינטיגען טאג זענען אין די מעטשעטען פון חיפה און עכו פארגעקומען פאר־זאמלונגען, וואס זענען ארגאניזירט געווארען דורכן „פארבאנד פון נביא מחמד". דערביי זענען פאר־טיילט געווארען פראקלאמאציעס, אין וועלכע די אראבער זענען גערופען געווארען צו זאמלען געלד אויף „צו העלפען פיהרען דעם הייליגען קריג, כדי צו ראטעווען פאלעסטינא".

לאנדאן, 15 (יט"א טעלעגראפיש)

די „טיימס" קריטיקירט די רעגירונג, פאר־ווארפענדיג איהר, אז זי איז נישט אין ארדנונג מיט איהר אדמיניסטראציע אין א"י. די אראבישע טעראר־אקטען נעמען אן דראהענדע פארמען. די פאליציי טוט גארנישט, כדי אפצושטעמפען די שארפקייט פון דער אראבישע אקציע. דער העכסטער אראבישער ראט ווארפט אראפ פון זיך די פאראנטווארטליכקייט פאר דעם, וואס עס געשעהט אין לאנד און די אראבישע עפענטליכע מיינונג שווייגט — שרייבט די צייטונג. איז די העכסטע צייט, אז די רעגירונג זאל אונ־טערנעהמען שטרענגערע מיטלען, נישט נאר פאליציי־אישע, בכדי א סוף צו מאכען צו דער אראבישער הפקרות.

לאנדאן, 15 (יט"א טעלעגראפיש)

אויף א באנקעט לכבוד דעם 35-יעהריגען יובל פון „מזרחי", האט פראפ. ז. בראדעצקי געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט צוו. אנד. געזאגט: איך אפעליר צו דער רעגירונג, זי זאל א סוף מא־כען צום אומברענגען אומשולדיגע מענשען. עס טאר מעהר נישט ערלויבט ווערען די יודישע בלוט-פאר־גיסונג אין א"י.

(ווייטערדיגע א"י-ידיעות זעה 3-טע זייט)

געשלאסען די ווארשאווער הויכשולען

צוליב די באנייטע אנטי-יודישע ענדעקישע אונרוהען

ווארשא, 15 (טעלעפאניש)

נאך די וואהלען פון דער „בראטניא פאמאץ" אין ווארשאווער פאליטעכניקום און אוניווערזיטעט האט זיך ארויסגעשטעלט, אז עס האבען געזיגט די ראדיקאלע נארודאוועס.

אין צוזאמענהאנג דערמיט זענען נעכטען פאר־געקומען אינפארמאציע - פארזאמלונגען פון די פוילישע סטודענטען פון פאליטעכניקום און אוניווער־זיטעט, בכדי צו אויסשיידען די פראגע, צי צוליב'ן הל-נצחון פון די נארא-ראדיקאלען זאל נישט געענדערט ווערען די טאקטיק אין דער באציהונג צו די יודען. די פארזאמלונגען האבען באשלאסען נישט צו ענדערן די אנטי־יודישע טאקטיק, צוליב וואס מ'האט באלד היינט ווידער אנגעהויבען שלאגען די יודישע אקאדעמיקער.

אין רעזולטאט פון דער באנייטער אנטי־יודי־שער אקציע אויף די הויכשולען, זענען אויפן ווא־ר־שאווער אוניווערזיטעט שווער פארוואונדעט געווארן 4 יודישע סטודענטען, וועלכע זענען אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל שוו. ראך. א חוץ דעם זענען שטארק צושלאגען געווארען קנאפע צוויי צענדליג יודישע סטודענטען.

אין שייכות דערמיט האבען די רעקטארען פון פילסודסקי - אוניווערזיטעט און פון פאליטעכ־ניקום אפגעשטעלט די לימודים ביז צום אפרופען.

עס איז נישט אויסגעשלאסען, אז די הויכשולען וועלען זיין געשלאסען ביז נאך פאסכא-חגא

ווארשא, 15 (טעלעפאניש)

עס שטעלט זיך ארויס, אז די באנייטע אנטי־יודישע ארויסטרעטונגען אויף די ווארשאווער הויכ־שולען זענען א רעזולטאט פון אן ארגאניזירטער אקציע, ווייל נאך אן איבעררייס פון א קורצער צייט האבען די ענדעקישע און נארא-סטודענטען גלייכ־צייטיג אנגעהויבען די טרויעריגע אקציע, וועלכע איז אונטערגענומען געווארען אויך אין דער העכע־רער האנדעלס-שול.

בעת די היינטיגע געשעהענישען איז אויך צושלאגען געווארען דורך די ענדעקעס דער באקאנ־טער פראפ. קאטארבינסקי, וועלכער האט זיך גע־געגעשטעלט דעם שלאגען די יודישע אקאדעמיקער. צו הילף דעם פ-אפ. קאטארבינסקי איז געקומען דער דאצענט ד"ר זאקס, וועלכער האט בשעת-מעשה אויך באקומען א פאר קלעפ. צווישען די פארוואונדעטע יודען געפינט זיך אויך דער פארוואלטונגס-מיט־גליד פון יודישען מעדיקער־קרייז אברהם שווייצא. דאכדעס ווי מ'האט איהם ארויסגעטריבען פון אוני־ווערזיטעטס-האל האט ער געמוזט אדורכגיין א שפאלער פון ענדעקישע סטודענטען, וועלכע האבען איהם מורא'דיג מהנה געווען.

אין פאליטעכניקום האבען די וואנטוריס זיך אנגעהויבען אין צייכען-זאל און אין דער מעכאנישער אפטיילונג. די ענדעקעס האבען געפאדערט, אז די יודען זאלען פארלאזען דעם זאל אין משך פון 1 מינוט. אז די יודען האבען נישט געפאלגט, האבען זי כוליגאנעס זיך אויף זיי געווארפען שלאגען. צווישען די שווער-פארוואונדעטע געפינען זיך די יודישע סטודענטען ד"ד מארינאווסקי, עלי זשולטעק, פינכאוויטש און קאהאן.

אויף דער העכערער האנדעלס-שול איז צו קיין ערנסטע צוזאמענשטויסען נישט געקומען, ווייל די יודען האבען באצייטענס פארלאזט די זאלען. די ענדעקעס האבען דאן געשטילט זייער ווילדען צארן דורך אויפקלעבען אויף די לינקע בענק אנטי־יודישע געלע פראקלאמאציעס.

יוד. דעלעגאציע אין אינערן-מיניסטעריום

גיט אפ א מעמאריאל וועגען די נייע געשעהענישען אין סאקאלאוו

ווארשא, 15 (טעלעפאניש)

א דעלעגאציע פון דער יודישער קהלה אין סאקאלאוו-פאדלאסק איז היינט אנגעקומען קיין ווארשא וואו זי האט זיך פארגעשטעלט די דעפו־טאטען פון יודישען סיים-קאלא און צוזאמען מיט זיי אוועק אין אינערן-מיניסטעריום אפגעבענדיג דארט אן אויספיהרליכען מעמאריאל וועגען זיכער־הייטס-צושטאנד אין סאקאלאוו-פאדלאסק.

די מיטגלידער פון דער דעלעגאציע האבען דערציילט, אז אין די לעצטע טעג חזרן זיך אי־בער טרויעריגע געשעענישען, וועלכע באאונרוהיגען שטארק די דארטיגע יודישע באפעלקערונג.

זשורנאליסטען ביים פרעמיער

ווארשא, 15 (טעלעפאניש)

דער פרעמיער גענ. סלאוואי-סקלאדקאווסקי האט היינט אויפגענומען א דעלעגאציע פון ווא־ר־שאווער זשורנאליסטען-סינדיקאט אין די פערזא־נען פון פרעזעס רעד. סטעפאן גראסטערן און דעם פארשטעהער פון דער יודישער סעקציע ביים זשורנאליסטען-סינדיקאט רעד. בערנארד זינגער.

מאראטשעווסקי ארום אנגעקלאגטער אין באליידיגען און פאלש בעשולדיגען

ווארשא, 15 (טעלעפאניש)

אויף היינט זענען געווען באשטימט 2 פראצעסען געגען גען. פרעמיער מאראטשעווסקי, וועלכער איז אנגעקלאגט געווארען פאר באליידי־גונג אין דרוק און פאר פאלש באשולדיגען. מא־ראטשעווסקין האט פארטיידיגט אדוו. דרעשער. דער פראקוראר האט געפאדערט, אז ביידע פרא־צעסען זאלען צוזאמען באטראכט ווערען ביי פאר־מאכטע טירען. דאס געריכט איז נאכגעקומען דעם פארשלאג פון פראקוראר.

נאך קורצע שווערע ליידען איז געשטארבען אונזער ליבע און אונפערגעסליכע
נ"ע חנה טשאמאנסקי
אשת ר' אלכסנדר נ"י
אין עלטער פון 55 יאהר.
די לויה קומט פאר היינט, דינסטאג, דעם 16-טען ד. ח. 2 א זייגער נאכמיטאג פון טהרה-הויז, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער
מאז, קינדער און פאמיליע.

תפילות צום נאמענסטאג פון מארשאל יוזעף פילסודסקי

ווארשא, 15 (יט"א טעלעגראפיש)

דער ועד הפועל פון דעם אגודת הרבנים אין פוילען ווענדעט זיך אויף דעם וועג צו די פארוואלטונגען פון אלע יודישע קהלות אין פוילען, אז דעם 19-טען מערץ ה. י. אין נאמענסטאג פון ערשטען מארשאל פון פוילען יוזעף פילסודסקי, זאלען אין אלע שוהלען אפגעריכט ווערען ספע־ציעלע תפילות, באזונדערס פאר דער שול-יוגענד.

די רבנים ווערען אויפגעפאדערט צו האלטען אנטשפרעכענדע דרשות.

* * *

ווארשא, 15 (טעלעפאניש)

דער ועד-הפועל פון אגודת הרבנים האט אויפגעפאדערט אלע קהלות אין פוילען, אז דעם 19 מערץ זאלען אין אלע בתי תפלות אפגעריכט ווערען פייערליכע תפלות צום אנדענק פון מאר־שאל פילסודסקי.

די היטלער-פאליטיק אין דאנציג

פרעזידענט גרייזער וועגען דער נאצי-פארטיי און איהר ראל אין פרייסטאט דאנציג

דאנציג, 15 (ספ. טעל.)

דער דאנציגער סענאט האט היינט ארויסגעגע־בען אן אפיציעלען מיטאג לכבוד דעם פוילישען גע־נעראל-סעקרעטאר אין דער פרייסטאט, מין. כאדאר־צקי. ביי דער געלעגענהייט האט פרעזידענט גרייזער געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט געזאגט, אז די טראדיציע און דער אינהאלט פון דער דאנ־ציגער פאליטיק איז צו שיצען דאס איינענע לעבען פון דאנציג. אויב די נאצי-פארטיי, אלס ארגאניזא־ציע, אויף וועלכע דער דאנציגער סענאט שטיצט זיך נאך יאהרען פון מיספארשטענדנישען און קרי־זיסען — האט גישט פראפאגירט די פאליטיק פון רעאליזם, נאר זי האט אויך דורך דער פארמיטלונג פון סענאט מיט ערנסטע ענערגיע דורכגעפיהרט די דאזיגע פאליטיק אין דער פראקטיק, באדייט דאס, לויט פרעז. גרייזער, דער צוריקקעהר צו גוטע טראַ־דיציעס פון אלט-דאנציג, אין די פארגאנגענע יאה־רען זענען מיר געגאנגען פאראויס נישט באַגעגנדיג זיך מיט בלויזע ווערטער, נאר אויך מיט מעשים.

מין. כאדזעצקי האט געהאלטען אן ענטפער-רעדע אין וועלכער ער האט בארירט די פויליש-דאנציגער באציהונגען.

ריזיגע אנטי-נאציסטישע פארזאמלונג אין ניו-יארק

רעדעס פון גוב. לייטער פון דער נ. ר. א. און פון ארבייטער-פיהרער דזשאן לואיס

ניו-יארק, 15 (יט"א טעלעגראפיש)

היינט איז אין ניו-יארק פארגעקומען א ריזיגער אנטי-נאציסטישער מיטינג, וואס איז צונויפגערו־פען געווארען דורך דעם אמעריקאנער יודישען קאנגרעס און דעם יודישער ארבייטער-קאמיטעט.

אויף דעם מיטינג זענען בריט באהאנדעלט גע־ווארען די חוצפה'דיגע אטאקען אויף די פאראיי־ניגטע שטאטען אין דער דייטשער פרעסע נאך דער רעדע פונ'ם בירגערמייסטער לא גאַרדיאַ, וועלכע האבען פאראורזאכט די אמעריקאנער פראטעסט-נאטע אין בערלין.

מיט איינדרוקספולע רעדעס זענען ארויסגעטרע־טען צווישען אנד. דער גוב. לייטער פון רוזוועלט'ס נ. ר. א. און דער באקאנטער אמעריקאנער ארביי־טער-פיהרער דזשאן לואיס

צום מיטינג זענען דערהאלטען געווארען פיל באגריסונגס-דעפעשען מיט אויסדרוקען פון סאלי־דאריטעט פון א רייה אמעריקאנער גובערנאטארען סענאטארען, קאנגרעס-לייט און פיהרענדע פערזענ־ליכקייטען.

די נירענבערגער געזעצע זענען דער יסוד פונ'ם לעבען פון א ריינעם „אריער"...

בערלין, 15 (ספ. טעל.)

דאס געריכט אין קארלסרוהע האט פאר־משפט א 47-יעהריגען דייטש, א ריינעם אריער, אויף 1 יאהר שווערע תפיסה פאר אנהאלטען במשך פון לענגערע יאהרען באציהונגען מיט א 36-יעהריגע יודישע פרוי. ער האט אויך פארלוירען די עהרען-און בירגער-רעכט אויף 3 יאהר. די באטרעפענדע פרוי איז פארמשפט געווארען אויף 3 חדשים תפיסה.

אין די מאטיוען צום אורטייל ווערט גע־זאגט, אז פון א דייטש קען מען פארלאנגען, אז אין זיין פערזענליכען לעבען זאל ער געהעריג אנווענדען די פרינציפען פון די נירענבערגער געזעצען, וועלכע זענען דער אני-מאמין פון נא־ציאנאל-סאציאליזם.

אבגעהאקט דעם שידוך...

העכסטער דייטשער טריבונאל מבטל אלע „נישט-כשרע" תנאים

בערלין, 15 (ספ. טעל.)

דער העכסטער דייטשער טריבונאל האט היינט אין א ספעציעלען אורטייל בטל געמאכט אלע תנאימס פון דייטשען, וואס זענען נכשל גע־ווארען אין פארלאבונגען מיט נישט-אריערינס. דערמיט איז מען אויסען ענדגילטיג א סוף צו מאכען מיט די „נישט גצווינשענע" געמישטע חתונות.

רומענישע קעניגין מאריא

האט זיך פאר'סמט מיט פלייש

בוקארעשט, 15 (ספ. טעל.)

דער קעניגין אלמנה מאריא איז שווער קראנק געווארען. זי זאל זיך האבען פארסמט מיט פלייש. איהרע 3 טעכטער זענען ארויסגערופען געווארען צום קראנקען בעט. די קעניגין-אלמנה מאריא פון יוגאסלאוויען פארלאזט היינט בעלגראד אפפאהרענדיג צו איהר קראנקער מוטער אין בו־קארעשט. אויך די עלטסטע טאכטער, די געוו. גריכישע קעניגין עליזאבעט, וועלכע וואוינט אין באנלאק אין רומעניען, איז שוין ארויסגעפאהרען קיין בוקארעשט.

געדענקט!

אז קויפען סחורה איז נאר ביי

שטשענשליווי

וואו ס'געפינט זיך אויף לאגער צום זומער-סעזאן א גרויסער אויסוואהל פון אריגינעלע ביליגער און טאמאשאווער סחורות אויף אנציגער און פאלטענס פון די בעסטע קוואליטעטען. —:— קומט און איבערצייגט אייך

R. SZCZĘSLIWY

לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5 טעל. 156-09. געדענקט פראנט II שטאק.

בעקאנטמאכונג.

דאס איבעראל־בעקאנטע הוט-פארבען-כעמיקאליען-געשעפט לאדז, דרעווניאנאווסקא 5

מאכט בעקאנט, אז צום קומענדיגען סעזאן איז דאס געשעפט פערזעהען מיט א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע פארבען און כעמיקאליען פון אלע גרעסערע פאבריקען. די בעשטעלונגען פון דער לאדזער און פראווינצער קונדשאפט ווערען רעעל און פינקטליך אויסגעפיהרט.

קאנטע P.K.O. 602219 מיט אכטונג מ. שייבע (פריהער בערנער)

לאדז, דרעווניאנאווסקא 5, טעל. 133-39.

בעמערקונג: איך בעזיץ אויף לאגער דעם גאנצען אסארטאמענט פארבען פון דער פירמע J. KRAUSE, Andrespol

קמח של פסח

תחת השגחת הראבינאט דפה לודז.

בעקאנטמאכונג פאר לאדז און פראווינץ!

די איינציגע מיהל „עלעקטראמלין"

איז געכשרט אונטער דער השגחה פון היגען ראבינאט, ס'איז איבעריג צופיל צו רעקלאמירען, בעוויל אין דעם זענען אונזערע ג' קונדען איבערצייגט, אז דאס בעסטע און שענסטע זעמעל מעהל אויף מצות בע־קומט מען נאר ביי אונזער פירמע „עלעקטראמלין" לאדז, זאקאנטנא 47, טעל. 147-40, וועלכע איז פארצנטווארטליך פאר די רעיעלע און פינקטליכע ליפע־רונג לויט יעדענס פערלאנג. בעשטעלונגען ווערען שוין אנגענומען פערזענליך אדער דורך טעל. 147-40.

מיט אכטונג

Firma „Elektromłyn" Łódź Zakątna 47, tel. 147-40.

בעקאנטמאכונג.

די גוט-בעקאנטע בעקערייי פון איטשע מאיר פאקולא

(נאוואמיעסקא 26), וועלכע עקזיסטירט אין לאדז העכער 57 יאהר, באקט היי-יאהר אויס די געשמאקסטע, פיינסטע און היגיענישע מצות אויף זשידאווסקא 24 (מרדכי גבאי'ס גאס).

די בעקעריי שטעהט אונטער דער השגחה פון לאדזער ראבינאט און איז כשר למהדרין מן המהדרין.

געדענקט דעם אדרעס!

קומט און איבערצייגט אייך!

כשר דער באוואוסטער ניי-רעמאנטירטער כשר

כשר'ער פענסיאנאט „ELIDA"

אין פאדעמביע, ווילא „גראנד" טעל. Tuszyn 2

נעהמט שוין אן אויף פסח געסט

און עמפפעהלט שעהנע, זוניגע צימערען מיט עלעקטריש ליכט, צענטראל-בעהייצונג, קאנא־ליזאציע, פליסענד וואסער, באדעצימער, ראדיא, טע־לעפאן אויפן ארט — פערשיד. פערוויילונגס-פלעצער

מיט אכטונג אינה.: ש. לובינסקי

אוועק מיט פרעמדע אלט אויסגעבאקענע מצות

די פון לאנגע יאהרען גוט בעקאנטע מצות

פון די מעכאנישע בעקערייען

נ. וויינבערג פיעטריק. 38 טעל. 143-82

מרדכי יעליך — אלעע — קאשטשושקי 11

געפינען זיך איצט אויף פיעטריקאווער 38

און מיר מאכען בעקאנט דער ג' קונדשאפט, אז די מצות ווערען אויסגעבאקען פון בעסטען ווייצען-מעהל וואס געפינט זיך אונטער דער השגחה פון הרב ר' איטשע פרידע. די ג' קונדשאפט ווערט געבעטען צוליב די קאלאסאלע בעשטעלונגען, וואס פריהער צו קומען נאך מצות, כדי אזוי ארום צו קענען לויטן וואונש יעדען צופרידענצושטעלען. רעיעלע בע־האנדלונג. בעמערק.: די מצות און מצה-מעהל זענען געפאקט און פערזעהען מיט אונזער פירמע.

פיליע מ. יעליך, פיעטריק. 24 טעל. 173-46

מיט אכטונג

נ. וויינבערג און מ. יעליך.

Zw. Zaw. Woźniców na Wojew. Łódzkie w Łodzi

Przemysłowa 4, tel. 175-15.

מאכט באקאנט, אז אויף דער גענעראל-פארזאמלונג

פון די וואזשניצעס דעם 14 מערץ ד. י. איז באשלאסען געווארען צוליב דער טייערונג פון פאשע און מונטערוש צו העכערען די פרייזען פון צושטעלען בוי-מאטעריאלען:

1 פוהר זאמד 6 זל.

פון טויזענד ציגעל איז רויען צושטאנד 7 זל.

פאר 1 פוהר זשוויר 10 זל.

פאר 1 פוהר שליכטע 8 זל.

פאר אויסקאפען מיט ארויספיהרען ביז 1 מעטער 50 צענטימעטער פון 4,40 ביז 4,80 א חוץ באנקיסטען.

די פערוואלטונג.

אכטונג

אכטונג אכטונג

100-טער מענשען

האבען זיך שוין איבערצייגט, אז די בעסטע היגיענישע טאפטשאנעס, מאזעטקעס און מאטראצען ווי אויך פערשידענע טאפעציר-ארבייט זענען נאר צו בעקומען אין דער 1-טער לאדזער ווערקשטאט פון אויסגעבעסערטע היגיענישע טאפטשאנעס און מאטראצען

א. נ. „ZURMA"

אינה.: ל. מרוז.

Łódź, Cegielniana 58 telefon 178-21.

סאלידע און פינקטליכע אויספיהרונג!

אכטונג,

קירזשנער-מייסטער

היינט, דינסטאג, 8 א זייגער אוונט קומט פאר אין לאקאל פון צעך, שענק-עווימשא 3/5, א

פארזאמלונג

צו וועלכער אלע מיטגלידער ווערען גע־בעטען פינקטליך צו ערשיינען.

די פערוואלטונג

Dr. Różaner

וועגערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען

9 נארוטאוויטשא 9

נעהמט אן פון 9 פריה ביז 1 בייטאג און פון 5 ביז 8 אוונט.

Dr. med. LEON FAMILIER

אינערליכע און קינדער - קראנקהייטען

6. שערפיען 37 בענעדיקטא

נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

Dr. med.

J. Nadel

ספעציאליסט פון אקושעריע- און פרויען-קראנקהייטען.

אנדזשעיא 4, טעל. 228-92

נעמט אן פון 10—12 און פון 5—7 אוו.

אין דער לעטשניצע בזשעזשינער 11 פון 12 ביז 1 בייטאג.

ווער ס'וויל בעקומען מצות

שיינע און דינע פון די בעסטע מעהלען ווי אויך מצה-מעהל איז צו בעקומען אין מיין לאנגיעהריגער מצה - בעקעריי

ש. ראטענבערג,

פאלודניאווא 27, פילסודסקי 48

Dr.

Wajnberg

ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ און סקלעראז קראנקהייטען

פיעטריקאווער 145

טעל. 126-02

נעמט צו פון 9-10 פריה. 3-5 8-9 אוו.

Dr. I. Piechowicz

ספעציאליסט פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען פערהיטונג נעגען שוואנגערשאפט האט זיך איבערגעצויגען אויף

20 שרודמיעסקא 20,

טעל. 107-79.

נעמט אן פון 8-9 פריה און פון 3-7 אוו.

Lek.-Dentysta

Jakòb Karmazyn

2 פאלודניאווא 2

טעל. 114-36.

נעמט אן 9-1 און פון 4-7 נאכמי טאג

ד"ר מעד.

דניאל כהן

אינערליכע קראנקהייטען און נערוועז

זגיערסקא 24, טעל. 228-08

נעמט אן פון 4 ביז 8 אוונד.

Dr. med.

Michał Eljasberg

CHIRURG

przeprowadził się na ul. Zachodniej 63

tel. 117-87

אנטשיידענדע שלאַכטען פון רעגירונגס-מיליטער
מפּלות פון די אויפשטענדיגע אויף אַלע פראָנטען

מאַדריד, 15 (ספּ. טעל.)

מען טיילט מיט וועגען די באַנייטע קריגס-אָפּעראַציעס אויף פאַרשידענע פראָנטען. די רעגי-רונגס-אַרמעע האָט דורכגעפיהרט אַ רייהע קאָנטר-אַטאַקעס, וועלכע האָבען באַדייטענד פאַרבעסערט איהר סיטואַציע.

פּאַריז, 15 (ספּ. טעל.)

„אוניטעד פּרעס" מעלדעט פון דער פראַנ-צויזיש-שפּאַנישער גרעניץ: לויט ידיעות פון פאַר-שידענע קוועלען איז די אָפענסיווע פון גען. מאַלאַ צייטווייליג אָפּגעשטעלט. די סיבה זאָל זיין דאָס שלעכטע וועטער, וועלכעס מאַכט אוממעגליך דאָס באַוועגען זיך פון דער שווערער אַרטילעריע און טאַנקסען.

די קריי[illegible] פון רעגירונגס-מיליטער גיבען איבער, אַז די אַנגריפען פון די אויפשטענדיגע זענען אָפּגעשטעלט געוואָרען צוליב די שטאַרקע קאָנטראַטאַקעס פון גען. מיאַכאַס מיליטער. די הויפּט-ראָל אין די נצחונות פון די רעגירונגס-אָפּטיילונגען שפּילט די אינטערנאַציאָנאַלע בריגאַדע, וועלכע קעמפט העלדיש און דעצידירט. לויט ידיעות, וואָס קומען אָן פון פאַרשידענע קוועלען ווייזען אויס די דאָזיגע ידיעות צו זיין די ריכ-טיגסטע. די רעגירונגס-אַרמעע האָט בעת איהרע לעצטע אָפּעראַציעס געהאַט באַדייטענדע ערפאָלגען אויף צפון-מערב פון גוואַדאַלאַראַמאַ. דערביי האָבען זיי גענומען אין געפאַנגענשאַפט אַ געוויסע צאָל אויפשטענדיגע.

דער קאָמוניקאַט פון רעגירונגס-מיליטער שטעלט פעסט, אַז די מיליץ געפינט זיך נאָהענט פון בריהועגאַ.

אין אַלגעמיין איז די סיטואַציע פון רעגי-רונגס-מיליטער אַ מעהר זיכערע און די ערפאָלגען פעסטע.

ענגלאַנד פּראָטעסטירט נישט
פאַר געבּרויכען די בריטישע פאָהן דורך אַ שפּאַנישע שיף

לאָנדאָן, 15 (ספּ. טעל.)

אויף דער נאָכמיטאָג-זיצונג פון פּאַרלאַמענט האָבען עטליכע קאָנסערוואַטיווע דעפּוטאַטען זיך געווענדעט צום אויסערן-מיניסטער מיט דער אָנ-פראַגע וועגען דער שפּאַנישער שיף „מאַר קאַנטאַ-בריקאַ". די דעפּוטאַטען האָבען געבעטען דעם מיני. אידען, ער זאָל אויפקלערען, ווי אַזוי ער האָט בדעה צו פּראָטעסטירען געגען געבּרויכען די ענגלישע פאָהן און אַזוי אַרום פאַרשטעלען די שפּאַנישע שיף אַלס אַן ענגלישע.

דער אונטערשטאַטס-סעקרעטאַר קראַנבאָרן האָט ערקלערט, אַז אַזעלכע שריט פון דעם מין, ווי דאָס באַנוצען זיך מיט אַ נייטראַלע פאָהן דורך אַ האַנדעלס-שיף, בכדי אויסצומיידען דעם נעגנער, איז פולשטענדיג באַרעכטיגט און פאַרגעזעהן דורך דער אינטערנאַציאָנאַלער רעכט. דעריבער איז אויסגעשלאָסען יעדער פּראָטעסט אין דעמאָזיגען פאַל.

די ציוויליזאַטאָרישע מיסיע פון רוים אויף דער אַפריקאַנישער ערד
ענגלאַנד'ס באַאונרוהיגונג מיט מוסאָליני'ס רייזע קיין ליביען

לאָנדאָן, 15 (ספּ. טעל.)

די ענגלישע פּרעסע פאָלגט נאָך מיט אַ געוויסע באַאונרוהיגונג די רייזע פון מוסאָליני'ן קיין ליביען. „דיילי טעלעגראַף", וועלכער קאָמענטירט אָפט די אָנשוויאונגען פון די אָפיציעלע קרייזען, טרעט אַרויס געגען די באַמיהונגען פון מוסאָליני'ן צו שפּילען די ראָל פון אַ פאַרטיידיגער פון איסלאַם. די צייטונג שטרייכט אונטער, אַז איטאַליען נייט איצט אין געווינען די סימפּאַטיע פון נאָהענטען מזרח און ענדיגט מיט חשר פראַגע צי די אַראַבישע פעל-קער וועלען מסכים זיין אויף דער איטאַליענישער אַפּאָטראָפּסות. מוסאָליני האָט געהאַלטען אין ליביען, איז מאַקע געווען געווידמעט עגיפּטישע ענינים און זי האָט אַנטהאַלטען אַ פאַרזיכערונג פון אויפריכטיגער פריינט-שאַפט פון איטאַליענישען פאָלק און רעגירונג פאַר עגיפּטען.

„דזשאָרנאַל ד'איטאַליאַ" באַצייכענט מוסאָלי-ני'ס רייזע אַלס מאַניפעסטאַציע פון איטאַליענס קראַפט, ציוויליזאַציע און שלום. דער פּובליציסט גייראַ אַקצענטירט די ציוויליזאַטאָרישע מיסיע פון רוים אויף דער אַפריקאַנישער ערד.

רוים, 15 (ספּ. טעל.)

מוסאָליני'ס אַפריקאַנישע רייזע איז ווייטער דער געגענשטאַנד פון גרויסער פאַראינטערעסירונג אין דער איטאַליענישער פּרעסע.

„גאַזעטאַ דעל פּאָפּאָלאָ" פּאָלעמיזירט מיט דער ענגלישער פּרעסע, וועלכע האָט באַצייכענט די נייע לי-בישע אויטאָסטראַדע אַלס „דעם סטראַטעגישען וועג, וואָס איז אויסגעבויט געוואָרען געגען עגיפּטען". די צייטונג שטרייכט אונטער, אַז די ערשטע רעזע, וואָס

צו דער
וועלט-אויסשטעלונג אין פּאַריז
אָרגאַניזירט די רעדאַקציע פון
„נייעם פאָלקסבלאַט"
אַ ביליגען אויספלוג פאַר די לעזער
פּרטים וועלען מיר ברענגען
אין די נאָהענטסטע טעג.

קאַטאַסטראָפאַלע שטורמס איבער פראַנקרייך
געוואַלדיגע שאָדענס אין גאַנצען לאַנד. — פיל מענשליכע קרבנות
אויף דער יבשה און אויפ'ן צובושעוועטען ים

פּאַריז, 15 (ספּ. טעל.)

די שטורעמס, וואָס טראָגען זיך איבער פראַנק-רייך האָבען גורם געווען געוואַלטיגע שאָדענס. אין ווילאַפראַנטש איז פון אַנקער אָפּגעריסען געוואָרען די איטאַליענישע שיף „קאָנטע די סאַוואָי". היטעמער מאַיסאַק איז אומגעקומען אַ שיפער, אויף וועל-כען עס האָבען זיך געפונען מענשען. גאָרהענט פון ווערסייל איז בעת'ן שטורם אונטערגעגאַנגען אַ פי-שער-קאַיאַק מיט 2 מענשען.

ראָטשעפאָרט, 15 (ספּ. טעל.)

דער שטורם, וואָס פּרישוועט אויף די מזרח-ברעגעס איז אַזוי געוואַלטיג, אַז די וואַסער-פלאַך פון ים איז געשטיגען אויף העכער אַ מעטער. די מעכטיגע פאַליעס האָבען פאַראורזאַכט באַדייטענדע היזקות, וואָס ווערען אָפּגעשאַצט אויף פיל מיליאָ-נען פראַנקען. אַ סך טאָמעס זענען אויפגעריסען גע-וואָרען, פיל וועגען זענען צושטערט, הייזער זענען פאַרגאָסען, גאַנצע האָלידסקלאַרעס זוערען אוועקגע-טראָגען פון די רייסענדיגע וואַסער-פאַליעס. חער שיף פאַרקעהר איז פולשטענדיג אָפּגעשטעלט. דער ווינטער האָט אויך אויסגעריסען אונצעהליגע ביימער מיט די וואָרצלען, אומגעוואָרפען טעלעגראַפען-סלופּעס און אָפּגעריסען דעכער פון די הייזער. ס'זענען אויך אַראָפּגעשלידערט געוואָרען קוימענס.

צוליב די שטורעמס זענען אין גאַנץ פראַנקרייך געווען אויך פיל קרבנות אין מענשען.

באַזונדער שטאַרק זענען די פאַרוויסטונגען אין בּרעטאַניען, נאָרמאַנדיען און וואַנדעע.

דער הוראַגאַן האָט אויך נישט אויסגעמיטען די פּראָווענזישע ריוויערע.

פראַנצויזישע קאָמוניסטען ווילען נישט שטיצען די פּראָפּאַגאַנדע פאַר דער פאַרטיידיגונגס-הלוואה

פּאַריז, 15 (ספּ. טעל.)

צוויי קאָמוניסטישע דעפּוטאַטען פון ליאָנער קרייז, לעווי און ברון האָבען אין אינטעפּער אויף אַן איינלאַדונג פון אָרטיגען פּרעפעקט אָנטיילצונעמען אין פּראָפּאַגאַנדע-קאָמיטעט פאַר דער הלוואה פאַר לאַנד-פאַרטיידיגונג, ערקלערט, אַז זיי ווילען אין דעם קאָמיטעט נישט אַריינטרעטען. הגם זיי שטיצען די רעגירונג פון לעאָן בלום, קענען זיי זיך נישט באַטייליגען אין דער פּראָפּאַגאַנדע פאַר דער נאַציאָנאַ-לער פאַרטיידיגונג.

געהיימנישפולער מאָרד איבערן קובאַנער געזאַנדטען אין שפּאַניען

סאַן זשאַן דע לוז, 15 (ספּ. טעל.)

5 פון מאַדריד איז מען מודיע, אַז אין שכנות פון קובאַנישען קאָנסולאַט האָט מען געפונען דעם טויטען קערפּער פון קובאַנישען געזאַנדטען אין שפּאַניען, עמאַנועל פּיכאַרדאָ, וועלכער איז דערמאָרדעט געוואָרען ביי געהיימנישפולע אומשטענדען.

נייער וויצע-פאָלקס-קאָמיסאַר פאַר דער שווער-אינדוסטריע

מאָסקווע, 15 (ספּ. טעל.)

אַלס ערשטער פאַרטרעטער פון פאָלקס-קאָמיסאַר פאַר דער שווער-אינדוסטריע איז נאָמינירט געוואָ-רען אַבראַהאַם זאַוועניאַגין, דער געוו. דירעקטאָר פון מעטאַלורגישען קאָמבינאַט אין מאַגניטאָגאָרסק.

ליקווידירט נאַצי - אָפּטיילונגען פאַר אויסלענדישע פּרעסע

בערלין, 15 (ספּ. טעל.)

די אָנגעקינדיגטע ליקווידאַציע פון דער אָפּטיי-לונג פאַר דער אויסלענדישער פּרעסע ביי דער היט-לער-פּאַרטיי איז שוין איצט דורכגעפיהרט געוואָרען, הגם די ליקווידאַציע האָט געזאָלט געשעהן ווערען ערשט סוף מערץ.

שטרייקען פון אינדישע שפּינערס

לאָנדאָן, 15 (ספּ. טעל.)

פון קאַלקוטאַ איז מען מודיע: דער שטרייק אין די אינדישע באַוועל - שפּינעריען אין קאַלקוטער קרייז פאַרשאַרפט זיך. די מאַכט האָט פאַרשטאַרקט די פּאָליציי - וואַכען, עס האָבען פאַרשטרייקט 17 יוטעדשפּינעריען וואָס געהערען צו ענגלישע קאַ-פּיטאַליסטען, דער שטרייק נעמט אַרום 50 טויזענד אַרבייטער.

יודישע רעדע אין טשעכישען ראַדיאָ
וועט היינט און ענד געהערט ווערען

פּראַג, 15 (ספּ. טעל.)

מאָרגען (היינט) דינסטאָג האַלב 11 אַזייגער אין טשעכישען ראַדיאָ, דורך דער סטאַציע אין בּראַטיס-לאַוואַ האַלטען אַ רעדע אין יודיש וועגען דער נאַציאָ-נאַליטעטען-פּראָבלעם אין דער טשעכאָסלאָוואַקיי דער יודישער זשורנאַליסט צ. ה. וואַקסמאַן. די רעדע וועט אויך טראַנסמיטירט ווערען דורך די טשעכישע ראַדיאָסטאַציעס אין קאַשיצע און ביסטריצאַ.

באַנקראָט פון דער פאַרזיכערונגס - געזעלשאַפט „פעניקס"

וואַרשע, 15 (טעלעפאָניש)

אין פינאַנץ-מיניסטעריום איז היינט פאַרגעקו-מען אַ קאָנפערענץ געווידמעט דער פאַרזיכערונגס-געזעלשאַפט „פעניקס". מ'האָט באַטראַכטען די לאַגע פון דער ראַיאָנער געזעלשאַפט אין באַשלאָסען געוואָ-רען וועגען פון ליקווידאַציע ערלעדיגען דורך ער-קלערען די געזעלשאַפט פאַר באַנקראָט.

אַן אומגליק ביים מצות-באַקען

וואַרשע, 15 (טעלעפאָניש)

אויף גזשיבאָווסקאַ 17 איז ביי דער מצה-מאַשין צוריבען געוואָרען די לינקע האַנד פון 19-יעהריגען משה גאָלדראַט. דער אומגליקליכער מצה-אַרבייטער איז אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל אויף טשיסטע.

אַראַבישע בלוט-פאַרגיסונג אין ארץ-ישראל
ווידער באַשאָסען די קאָלאָניע סעדזשערא. — אינטערווענץ וועגען זיכערהייטס-מצב אין גליל און עמק. — ווער איז שולדיג אין דער טעראָר-אַקציע? — געפונען דייטשע ביקסען ביי אַראַבער. — אַרעסטען און מילדע שטראָפען פאַר אַראַבישע טעראָריסטען. — שאַרפע ווענדונג פון אגודת-ישראל געגען אַראַבישען טעראָר

ירושלים, 15 (יט"א טעלעגראַפיש)

די קאָלאָניע סעדזשערא איז היינט (מאָנטאָג) אַנגעגריפען געוואָרען דורך אַ גרעסערער באַנדע אַראַבישע טעראָריסטען, וועלכע האָבען געעפענט אַ העפטיגע שיסעריי. פון די שאָסען איז, צום גליק, קיינער נישט פאַרוואונדעט געוואָרען.

ירושלים, 15 (יט"א טעלעגראַפיש)

די אַראַבישע אָנגרייפער זענען פאַרטריבען געוואָרען.

דער דיסטריקט-קאָמיסאַר קליטה־ראָטש האָט היינט אויפגענומען אַ יודישע דעלעגאַציע, וועלכע איז באַשטאַנען פון פאַרשטייער פון דער יודישער באַפעלקערונג אין חיפה און די קאָלאָניעס אין עמק.

די דעלעגאַציע האָט אינטערווענירט וועגען דעם זיכערהייטס-מצב אין עמק און גליל און האָט געפאָדערט אָנצונעמען ענערגישע שריט געגען דעם אַראַבישען טעראָר, וועלכער האָט אין די לעצטע טעג פאַראורזאַכט 5 יודישע קרבנות.

דער דיסטריקט-קאָמיסאַר האָט צוגעזאָגט אָנצו-נעמען די נויטיגע שריט, כדי אונטערצודריקען די אַראַבישע טעראָר-אַקציע און זיכערן דאָס לעבען און אייגענטום פון דער יודישער באַפעלקערונג.

קאַיראָ, 15 (יט"א טעלעגראַפיש)

דער אַי-קאָרעספּאָנדענט פון דער עגיפּטישער צייטונג „מוקאַטאַם" שילדערט אין אַ לענגערן אַר-טיקעל די עלעקטריזירטע אַטמאָספער, וואָס הערשט די לעצטע האָכען אין א"י. „אומעטום — שרייבט דער קאָרעספּאָנדענט — שמעקט מיט פּולווער פונקט ווי בעת די געשעהענישען פון פאַראַיאָהרען זומער. די רעגירונג איז צוטומעלט און נעמט אָן אַלע מיטלען, כדי צו באַרוהיגען די געמיטער. דאָס העלפט אָבער נישט. דער טעראָר אין לאַנד פאַרשפּרייט זיך וואָס ווייטער אַלץ מעהר און מען קען אין קיין פאַל נישט דערגיין, ווער עס פיהרט אָן מיט די דאָזיגע טעראָריסטישע אַקטען".

ירושלים, 15 (יט"א טעלעגראַפיש)

אַראַבישע טעראָריסטען האָבען אָפּגעגעבען איי-ניגע שאָסען צו די יודישע עשומרים פון אַ פּרדס נעבען גבעת חיים (קרייז טול-כרם). קיינער איז נישט פאַרוואונדעט געוואָרען. די יודישע וועכטער האָבען זיך געוואָנדען צו דער מאַכט, אַז מען זאָל זיי אַרויסגעבען ביקסען.

אַ-אַבישע טעראָריסטען האָבען זיך אַריינגער-סען אין אַ יודישען פּרדס אין הדרה און האָבען אַרויסגעריסען איינציגע ביימער. צווישען די טעראָ-ריסטען און די יודישע וועכטער איז געקומען צו אַ שיסעריי. די טעראָריסטען זענען פאַרטריבען געוואָרען.

2 אַראַבער, ביי וועלכע מען האָט געפונען דייטשע מיליטערישע ביקסען און פּאַטראָנען, זענען פאַרמשפּט געוואָרען צו 9 חדשים תפיסה. נאָך איינציגע אַראַבער, ביי וועלכע מען האָט לעצטענס גע-פונען געוועהר, זענען אָפּגעקומען מיט קלענערע שטראָפען. אין אַן אַראַבישע היז אין תל-עיש נעבען ראַמאַלאַ האָט פּאָליציי געפונען 5 ביקסען און אַ סך אַמוניציע. 6 אַראַבער זענען אַרעסטירט געוואָרען.

„אַ דיפּאָצע" טיילט מיט, אַז די רעגירונג האָט געמאָלדען די אַראַבישע מוכטאַרן אַרום רחובות, דאָס זייערע הייזער וועלען ווערען צושטערט, אויב די יודישע אויטאָבוסען וועלען אין דער געגענד ווערען באַשאָסען אין באַוואָרפען מיט שטיינער. די אַראַבישע צייטונג טרעט אַרויס געגען צוריק באַוואָפענען די ספּעציעלע יודישע פּאָליציאַנטען.

ירושלים, 15 (יט"א טעלעגראַפיש)

די לייטונג פון אגודת ישראל אין ירושלים האָט זיך היינט געווענדעט צום שטעל-פאַרטרעטער פון הויך-קאָמיסאַר הי' העטאַרן האָל מיט אַ מעמאָריאַל אין וועלכען עס ווערט אויסגעדריקט די גרעסטע עמ-פּערונג ווי אויך באַאונרוהיגונג צוליב די לעצטע אַראַבישע טעראָר-אַקטען.

די פאַרשטייער פון דער אגודה פאָדערן קאַטעגאָריש צו גאַראַנטירען די זיכערהייט פון יודי-שען לעבען און אייגענטום, ליקווידירען די טעראָר-אַקציע און שטרענג באַשטראָפען די שולדיגע.

רוים. בערלין. פאריז. לאנדאן

זיכערהייטס-אפמאך פאר מערב-אייראפא טרעפט אן אויף מניעות

פאריז, 15 (ספ. טעל.)
„טעמפס" אין לייט-ארטיקעל, וואס איז געווידמעט דעם פאקט וועגען דער זיכערהייט פון מערב-אייראפא, מאכט אויפמערקזאם, אז לויט די ביז-איצט אנגעקומענע אינפאָרמאציעס פון בערלין, רוים און לאנדאן, אנטהאלטען נישט די דייטשע און איטאליענישע נאטעס וועגען נייעם לאקארנא-אפמאך קיין שום גענויע פארשלאגען. זיי באריהרען נאר א ריי פראגען, וועלכע עפענען נאר בלויז די מעגליכקייטען פאר ווייטערדיגע נוצליכע אונטערהאנדלונגען. מ'דארף אבער נישט אויסבאהאלטען דעם אמת — שרייבט די צייטונג — אז דאס איז נאך אן אויפגאבע, וואס וועט געדויערן א היפשע צייט, ווייל, רעדענדיג וועגען אן אויסגאנגס-פונקט זענען די שטאנדפונקטען פון רוים און בערלין אין שטארקען ווידערשפרוך צו די שטאנדפונקטען פון לאנדאן און פאריז. די מניעה ליגט נאר דערין, וואס דייטשלאנד און איטאליען זאגען בלויז, אז זיי זענען גענייגט צו שליסען א נייעם זיכערהייטס-אפמאך.

פאריז, 15 (ספ. טעל.)
דער איטאליענישער אמבאסאדאר קערוטי האט היינט נאכמיטאג איבערגעגעבן דעם מיניסטער דעל-באס אן אפשריפט פון איטאליענישען ענטפער פון 12 ד.ח. אויף דער ענגלישער נאטע פון 17 נאוועמבער 1936 וועגען נייעם לאקארנא-אפמאך.

פארוואס עגיפטען וויל אריינטרעטען אין דער פעלקער-ליגע

לאנדאן, 15 (ספ. טעל.)
לארד קראנבארן האט אין פארלאמענט ערקלערט, אז עגיפטען וויל אריינטרעטען אין דער פעלקער-ליגע צוליב דעם, וואס די רעגירונגען פון אויסטראליען, ניי-זעלאנד און די פעדעראטיווע רעגירונג פון דרום-אפריקא האט זיך וועגען דעם געווענדעט צו דער עגיפטישער רעגירונג.

שושניג פאהרט קיין אונגארן

ווין, 15 (ספ. טעל.)
„טאגבלאט" מעלדעט, אז קאנצלער שושניג קומט היינטיגען דאנערשטאג קיין בודאפעשט, וואו ער וועט קאנפערירען וועגען וויכטיגע פאליטישע ענינים.

רומענישער בילדונגס-מיניסטער אין ווארשא

בוקארעשט 15 (ספ. טעל.)
דער בילדונגס - מיניסטער אנגעלעסקו איז היינט אוועק ארויסגעפאהרען קיין ווארשא.

פעליקס ווארבורג אין לאנדאן

לאנדאן, 15 (יט"א טעלעגראפיש)
פון אמעריקא זענען היינט אנגעקומען קיין לאנדאן פעליקס ווארבורג און דער פארשטעהער פון דער נישט-ציוניסטישער גרופע אין אקציאנס-קאמיטעט ד"ר מאריס העקסטער.

סער וואוקאפ אויף פרוכטען-בערזע

לאנדאן, 15 (יט"א טעלעגראפיש)
סער ארטור וואוקאפ האט היינט באזוכט די פרוכטען-בערזע בכדי זיך צו בעקענען מיט די מעגליכקייט צו עקספארטירען א"י-פירות קיין ענגלאנד.

דער נעגוס איז נישט קאנסעקווענט

רוים, 15 (ספ. טעל.)
סטעפאני אגענטור איז מודיע: דער געוו. נעגוס פון אביסיניען, וועלכער האט נאר וואס אפגעגעבען אן ערקלערונג, לויט וועלכע ער גלויבט נאך אין דער פעלקער-ליגע, איז היינט ארויסגעטרעטען מיט א בריף צום פיהרער פון סירישע נאציאנאליסטען פארטיי על האמדי, פאר וועלכען ער זאגט זיך ארויס נעגען טערקיי אין די פראגען פון סאנדזשאק. דער נעגוס זאגט צוו. אנד.: די פעלקער-ליגע האט אונטערקענט די רעכט פון טערקיי אין אלעקסאנדרעטע, ווי ס'איז חערפון צו זעהן איז עס נישט כדי צו מילדערן די שוועריגקייטען, נאר כדי צו קאמפליצירען די פראגען און אונטערצוהאלטען די שטארקע נעגען די שוואכע.
דער נעגוס איז, אלזא, נישט קאנסעקווענט. אזוי אומגעפעהר, ווייל זאגען די רוימישע אגענטור.

די חתונה פון געוו. ענגלישען קעניג מיט פרוי סימפסאן

וועט פארקומען סוף מאנאט מאי

לאנדאן, 15 (ספ. טעל.)
אין די ספערען פון ענגלישען קעניגליכען הויף האבען זיך פארשפרייט קלאנגען, אז די חתונה פון עקס-קעניג הערצאג ווינדזאר וועט פארקומען דעם 22 מאי. מ'גיט איבער, אז די חתונה איז געווען באשטימט אויף פריהער, נאר דער געוו. קעניג האט מסכים געווען איבערצוּוואַרטען די קרוינונגס-צערעמאניע פון קעניג דזשארדזש דעם 6-טען. דער הערצאג ווינדזאר איז איינגעגאנגען אפצולעגען זיין חתונה טערמין מיט'ן תנאי, אז איינער פון דער קעניגליכער פאמיליע זאל ביווואוינען זיין חתונה מיט פרוי סימפסאן, ביז איצט איז נאך נישט באוואוסט צו די דאזיגע חתונה וועט פארקומען אין ווין, וואו עס וואוינט איצט דער געוו. קעניג אדער אין קאנדע דע טורס אין פראנקרייך, וואו עס געפינט זיך פרוי סימפסאן.

דעפ. מיעדזשינסקי צוגעשטאנען צום נייעם לאגער

ווארשא, 15 (טעלעפאניש)
מ'ר דערוויסען זיך, אז צום לאגער פון נאציאנאלער פאראייניגונג זענען צוגעשטאנען די דעפוטאטען: באגוסלאוו מיעדזשינסקי, קאנסידאר, פיז, שטשיפא, שומאווסקי, האפמאן, סלאווסקי א. אנד.
צו קאצ'ס פארטיי זענען אויך צוגעטרעטען די סענאטארען יאנוש יענדזשעיעוויטש, סטאניעוויטש און וואלאשינאווסקי.

קאנווערסיע פון מלוכהש'ע הלוואות

ווערט היינט באטראכט אויפ'ן סיים-פלענום

ווארשא, 15 (טעלעפאניש)
היינט, דינסטאג קומט פאר א פלענאר-זיצונג פון סיים. אויף דער טאג-אורדנונג געפינען זיך 17 פונקטען. צוו. אנדערן וועט באטראכט ווערען דער רעגירונגס - פראיעקט וועגען א קאנווערסיע פון א ריי מלוכה'שע און קאמונאלע הלוואות.

דיספאזיציעס אויף אינוועסטיציע-ארבייטען

זענען נעכטען שוין ארויסגעגעבען געווארען

ווארשא, 15 (ספ. טעל.)
היינט האט דאס פינאנץ-מיניסטעריום, אלס הויפט-דעה-זאגער אין אלע אינוועסטיציע ארבייטען געשטעלט צו דער דיספאזיציע פון די באזונדערע מיניסטעריומס די ענטשפרעכענדע סומען אויף אנצוהויבען די אינוועסטיציע-ארבייטען.
אזוי ארום וועט מען אנהויבען באשעפטיגען ארבייטסלאזע.

דעם 4-טען אפריל

הויבט זיך אן א רעגולערע לופט-פארבינדונג צווישען פוילען און א"י

ווארשא, (יט"א טעלעגראפיש)
נעכטען, מאנטאג פריה איז אבגעפליגען פון ווארשא קיין א"י אן עראפלאן פון די פוילישע לופט-ליניעס „לאט". מיט'ן עראפלאנען זענען מיטגעפאהרען מעכאניקער, וועלכע וועלען זיין טעטיג אין אלע לאנדונגס-פונקטען אויפ'ן וועג צווישען פוילען און א"י. דער עראפלאן האט מיטגענומען מיט זיך העכער 1500 בריף פון פוילען קיין א"י.
די רעגולערע לופט-קאמוניקאציע צווישען פוילען און א"י הויבט זיך אן דעם 4-טען אפריל.

פארפלייצונג אין ראטען-פארבאנד

מאסקווא, 15 (ספ. טעל.)
פון דניעפראפעטראווסק מעלדעט מען, אז א ריי געביטען אין דניעפראפעטראווסקער קרייז איז פארפלייצט געווארען, העכער 400 הייזער געפינען זיך אונטערן וואסער. עס איז אויך פארניכטעט געווארען א עלעקטראווניע.

באנדיטען-אנפאל אויף א סעקוועסטראטאר

לוצק, 15 (ספ. טעל.)
הינטער לוצק האבען דריי פערזאן באפאלען א פינאנץ - סעקוועסטראטאר ווילענדיג איהם בארויבען. איין אנפאלער האט דעם באאמטען גענעבען א קלאפ איבערן קאפ מיט א שטעקען. דער סעקוועסטראטאר האט זיך נישט פארלוירען און געשאסען אויף די אנפאלער, 2 זענען פארוואונדעט געווארען און מ'האט זיי ארעסטירט.

ערלויבט ארויסצופיהרען קיין אויסלאנד

די געלט-פריזען פון שאפען-קאנקורס

ווארשא, 15 (טעלעפאניש)
די מאכט-ארגאנען האבען ערלויבט ארויסצופיהרען די אויסלענדישע לאוראטען פון שאפען קאנקורס אין ווארשא א סומע פון 25,000 ז' וואס עס בעטרעפט זייערע פריזען.

וועלט-קאנגרעס פון דער אגודה

וועט פארקומען אין דער טשעכאסלאוואקיי

אנטווערפען. (יט"א). די עקזעקוטיווע פון דעם וועלט-פארבאנד אגודת ישראל האט באשלאסען אז די 3-טע כנסיה גדולה פון דער אגודה זאל פארקומען אין חודש אלול ת.י. נישט אין ירושלים ווי מען האט פריהער געפלאנט, נאר אין איינעם פון די אייראפעאישע לענדער, וואהרשיינליך אין דער טשעכאסלאוואקיי.

89-טער יאהרטאג פון אונגארישען אויפשטאנד

בודאפעשט, 15 (ספ. טעל.)
היינט איז אין גאנץ אונגארן געפייערט געווארן דער 89-טער יאהרטאג זינט דעם אונגארישען אויפשטאנד נעגען די האבסבורג'ס און נעגען מעטערניכ'ס רעגירונגס-סיסטעם אין אונגארן. בעת'ן היינטיגען סטודענטען-מארש איז געקומען צו א צוזאמענשטויס מיט פאליציי, 3 סטודענטען זענען ארעסטירט.

דענישער קעניג ביי היטלער'ן

בערלין, 15 (ספ. טעל.)
דער דענישער קעניג האט אויף זיין דורכרייזע אין בערלין אפגעשטאטעט א וויזיט היטלער'ן.

שרעקליכער אויפרייס אין א כינעזישער פאבריק

מאנילא, 15 (ספ. טעל.)
אין דער כינעזישער פאבריק פון קינסטליכע פייער איז פארגעקומען אן אויפרייס. פון אונטער די חורבות האט מען ארויסגענומען 28 טויטע. עס פעהלען נאך 40 ארבייטער און ארבייטערינס.

קאפע „CAPRICE"
פיעטריקאווער 29
היינט, האלב 10 אין אוונט
ברוינער-בראדערזאנס
פופן-טעאטער „חד גדיא"
אין דעם נייעם שלאגער-פראגראם
„מ'האט עס אין דר'ערד!..."
20 ליאלקעס, ווי די בערן
וואס מען וועט דא זען און הערן,
וועלן שפאסן, חוזק מאכן
פון די אלע זיבן זאכן.
(גישט גראף קאלי)
איינגאנג - פריי.
פארפליכטענד מינימום-קאנסומציע 1.50 זל.

ווארשאווער אפיציעלע בערזע

האלאנד	288.65
לאנדאן	25.81
ניו-יארק (קאבעל)	527 3/4
פאריז	24.25
פראג	18.41
ציריך	120.30

אפיציעלע פראצענטיגע פאפירען

באנק פאלסקי	100.50
3 % אינוועסטיציע I	65.75
3 — II	85
4 — דאלארובקע	45.75
7 — סטאביליזאציע	3.68
5 — ווארש.	58.38
5 — לאדזער	51.50

ענדעקישע פארשלאגען צום שאדען פון יודען

אפגעווארפען געווארען אויף דער נעכטיגער זיצונג פון דער שטאטישער בודזשעט-קאמיסיע

די נעכטיגע זיצונג פון דער בודזשעט-קאמיסיע ביים לאדזשער שטאט-ראט איז אויך נישט דורך אהן יודען-פרעסערישע רעדעס פון „פיהרער" קאוואלסקי און זיינע חברים, כמעט אין אלגעמיין, האבען די ענדעקעס „צום איינהאק" געהאט א וואחשנעם דורכפאל. אלע זייערע פארשלאגען און אויסבעסערונגען זענען דורכגעפאלען מיט'ן טראסק.

ביי דער פראגע וועגען דעם, אז דער מאגיסטראט זאל אנולירען די יום-טוב הלוואות פון די קאמונאלע באאמטע, האבען די ענדעקעס געפאדערט, אז אזא באשלוס דארף חל זיין נאר פאר פאלאקען. אדוו. קאוואלסקי האט געהאלטען א חלשות'דיגע רעדע, אין וועלכער ער האט ארויסגעזאגט די „חכמה", אז די יודישע באאמטע זענען בעסער סיטואירט ווי די קריסטליכע. אויב שוין יא שענקען די הלוואות, איז זיין מיינונג, אז אפילו נישט ריינע אריער קענען ניט ציען פון דעם זכות נאר אין די פאלען, אויב זיי האבען זיך געשמד'ט פאר'ן יאהר 1918. די משומדים אויף די שפעטערדיגע יאהרען זענען אין קאוואלסקי'ס אויגען שוין נישט זוכה צו דעם חסד.

נאך א דיסקוסיע איז די ענדעקישע אויסבעסערונג אפגעווארפען געווארען. דעם פארשלאג פון דער מעהרהייט האט די קאמיסיע אקצעפטירט.

ד"ר. קאליכאווסקי האט אנגעבראכט, אז די צאהל יודישע באאמטע אין לאדזשער מאגיסטראט באטרעפט קוים 4 און 6 צענטעל פראצענט.

ביים באטראכטען דעם פ. פ. ס.'ישען פארשלאג וועגען דעם, אז די שטאט-פארוואלטונג זאל באצאהלען דאס דירה-געלט פאר די ארבייטסלאזע האט ד"ר. קאליכאווסקי געשילדערט אין ציפערן, די שרעקליכע נויט פון די הונגערלידענדע אין לאדז. פון העכער 14 טויזענט משפחות, וועלכע באקומען הילף פון „אפיעקא ספולעטשנא" געפינען זיך 9 טויזענד משפחות אהן א דאך איבערן קאפ.

קאוואלסקי ווייזט אן דערביי, אז אויב דער פארשלאג וועט אנגענומען ווערען, וועלען פון איהם געניסען רק די יודען, פארשטייט זיך, אז ער האט וועגען יודען גערעדט מיט א סך גיפט און מיט קרענקעניש האט ער זיך צוגעקוקט, ווי דער פארשלאג ווערט אנגענומען.

א לענגערע דיסקוסיע האט ארויסגערופען דער פארשלאג פון פ. פ. ס. וועגען דעם, אז מאגיסטראט-באשטעלונגען זאלען באקומען נאר די פירמעס, וועלכע האנאָרירען דעם קאלעקטיווען אפמאך. ראטמ. כאדינסקי האט מאטיווירט די וויכטיגקייט פון דעם פארשלאג, אבער שולץ (ענדעק) האט זיך געהאלטען ביי דעם זיינינע, אז שטאטישע באשטעלונגען דארפען באקומען נאר קריסטליכע פירמעס. יודען — א הויז ווייטער.

געוויס, די ענדעקישע אויסבעסערונג איז דורכגעפאלען און דער פארשלאג איז אנגענומען געווארען.

פארשטייט זיך, אז אין פיל פראגען איז ארויסגעטרעטען דער יודישער פארשטייער ד"ר ז. עלענבערג, וועלכער האט געשילדערט די ענדעקעס אין פנים אריין דעם אמת וועגען זייער מיאוס'ער דעמאגאגיע און זיך געשטעלט אין שוץ פון דער געפלאגטער יודישער באפעלקערונג.

די אלע ווי אויך א ריי אנדערע אנגעלעגענהייטען וועלען באטראכט ווערען אויפ'ן היינטיגען פלענום פון שטאטראט.

אפפלוס און צופלוס

דער נייער לאגער האט זיך זיינע אפפלוסען. מיט א וואך צוריק האט זיך ארויסגעזאגט געגען לאגער פון או(ב.צ.) ביז ז.ח.ז.; די סטודענטישע רעכטע יוגענט, אויף וועלכער עס האט גערעכענט דער פאלקאווניק מיעדזשינסקי, האט אויף א גאנץ דעמאנסטראטיווען אופן געמאכט א באוואָרגיש, און גלייכצייטיג האט אין זאל פון דער היגיענישער געזעלשאפט, דער ערשטער פוילישער פרעמיער, יענדזשעי מאראטשעווסקי זיך שארף ארויסגעזאגט געגען דער דעקלאראציע.

ער האט דאס געטון מיט דער פאנטאזיע, וואס איז אים אייגענטימליך. פאר א סך איז דאס געווען א איבעראשונג. א סך האבן נעמליך נישט געגלויבט אז די ארגאניזאציעס, וועלכער מען האט חושד געווען כמעט אין „חובאטאווסטשיזנע", וועלן זיך אקעגנשטעלן די מאסגעבענדע ספערן, אז דאס אפרייסן זיך וועט געהן אזוי ווייט און מיט אזעלכע שארפע ווערטער.

ווייל עס האבן געשפילט א ראלע אויך די טעמפעראמענטן. מען איז געגאנגען אפילו ווייטער ווי אלע ביזאיצטיגע אפאזיציאנעלע פארטייען. מען האט אפגעגעבן אויפגעבלאזענע דעקלאראציעס, מען האט ארויסגעשיקט דעפעשען צום רויטן שפאניען. עס איז שוין געדרוקט געווארן אן אינטערוויו מיט דעם שפאנישן פארשטייער אין ווארשע. מען רעדט שוין וועגן דער פאראייניגונג פון דער ארבייטער באוועגונג, וועגן מאנטירן דעם לינקן פראנט.

פארשטעהט זיך, אז עס וועט נישט אדורך אהן א קאנטראפענסיווע. די ארגאניזאציעס, וואס געהערן צו ז.ח.ז. נעהמען ארום די ארבייטער, וואס ארבייטן הויפטזעכליך אין די מלוכהשע אינדוסטריע פאבריקען, ווער ווייסט צי אין דער נאהענטסטער צייט וועט נישט קומען קיין פרוב צו מאכן א שפאלטונג. עס וועט אויך נישט אדורך אהן א קאנטער-אקציע אויפן געביט פון אוניווערזיטעטן.

נעכטען האט דער לאגער פון פאלקאווניק געפירט א טריאומף. עס איז געקומען צו דער שאפונג און ארגאניזירונג פון דאָרפישן סעקטאר. עס האנדעלט זיך נישט וועגן די באציכענונגען. וואהרשיינליך וועלן נאך אלע נעמען געענדערט ווערן. די סעקטארן וועלן פארענדערט ווערן אויף אפשניטן, געטיילט אויף סעקציעס. ווער ווייסט צי אין בירגערליכן סעקטאר וועט זיך נישט געפינען עפעס א אונטער-אפטיילונג, עפעס א „וואיעוואדשאפט" פאר יודישע פראגען".

אין ראטהויז אין זאל, וואס איז געווען באצירט מיט נאציאנאלע פאנען און גרינס האט מען געעפנט דעם צוזאמענפאהר פון די פויערישע טוער, וואס האבן שאפען אפטיילונגען אויפן שטח פון דער גאנצער רעפובליק.

די ארגאניזאציאנעלע ארבייטן פון נייעם לאגער אונטערשיידן זיך באדייטנד פון דער אקציע פון פאליטישע פארטייען. עס ווירקט דער באפעהל און נאמינאציע, דער סיסטעם פון וואהלען איז באזייטיגט געווארן. דער צוזאמענפאהר פון די פויערישע טוער האט זיך אנגעהויבן אין דער הויפט-שטאט און נישט אין עפעס א פראווינציאלע שטאט. דאס איז פארגעקומען אהן פויערישע דעמאנסטראציעס אהן שפאצירען אויף דער לאנקע, אהן פאלקס פארזאמלונגען.

אויפן צוזאמענפאהר פון פוילישען בירגערטום האט מען געטראפען ווייניג באקאנטע פון דער אמאליגער צייט, דא זענען אבער געקומען עסקנים, וועלכע האבן זיך נאך מיט צוויי יאהר צוריק געפינען אויף דער אנדערער זייט פון דער בארריקאדע. עס האט זיך באוויזען אן עסקן און וועלכן מען האט אינגאנצען פארגעסן. דער הער. ניעדזיאלקאווסקי, איינער פון די סעקרעטארען פון פיאסט און פון רעפ. וויטאסעס אדיוטאנטן, עס האט זיך באוויזן דער געוו. רעפ. ראגאטשעווסקי.

עס איז שוין פארשוואונדען פון דער אויבערפלאך דער טוער פון וויזוואלעניע, דער באשולדיגער אין פראצעס פון טשעכאוויטשען, געוו. רעפ. ווירזשיקאווסקי, וועלכער האט נאך אין יאהר 1928 אויפגעפלויגען, געשריגען און געדראָהט. איצט איז ער געקומען צום אויספיהר, אז די גאנצע אפאזיציע האט נישט קיין זין און האט זיך געמעלדעט צום לאגער. עס האט זיך אויפגעוועקט נאך א צערעמאניע-מייסטער אין קאנגרעס פוילען אויף די פאלקס-פארזאמלונגען געוו. רעפ. לאנגנער. עס האט זיך געמעלדעט דער געוועזענער פרעזידענט פון געוועזענעם ווייצע מארשאלעק פאלאקעוויטש, דער עלעגאנט, רעפ. ציעפלאק. אויף דער עסטראדע איז געשטאנען דער יונגער טוער פון וויזוואלעניע, געוו. רעפ. אדוואקאט נאסעק. און אין די ערשטע רייה האט פארנומען א ארט איינער פון די פיהרער פון אמאליגען וויזוואלעניע, איצט סענאטאר רוג.

זיי האבן שוין פון לאנג אוועקגעווארפען זייערע ארגאניזאציעס, זיי האבן פארלוירען זייערע „פארווע פעדערן", דער הארן (ווארטשפיל - רוג) דונערט שוין נישט איבערן וואלד, דאס היינט טראגט דער שטורם-ווינט. די צייט האט דאס איהריגע געטון. קיינער פון זיי האט נישט גענומען קיין ווארט, זיי האבן זיך נישט דעקלארירט אין עפענטליכע ארויסטרעטונגען, זיי האבן נאר געקלאפט בראווא, זיי האבן אפלאדירט.

אויפמערקזאמקייט פארדינט נאטירליך, די רעדע פון הויפט - קאמענדאנט פאלקאווניק קאץ, וועלכער רעדענדיג וועגן דער ארגאניזאציע האט ער דייטליך באטאנט, אז מען דארף זיין פארזיכטיג ביים אויסקלויבן די מענשען. עס וועט אלזא זיך האנדלען גיכער אין דער קוואליטעט, ווי אין דער צאָהל וועגן ארגאניזירען קרייזן, און קרייזלעך, וועגן א ווירקונג אין דער טיף ווי אין דער ברייט. עס וועט אלזא נישט זיין אקעגנשטעלען זיך דער מאסען-ארגאניזאציע, וועלכע ווירקט דורך מיטינגען און פאלקס-פארזאמלונגען, מאסן צוזאמענפאהרען א.אז.וו.

די ארגאניזאציע וועט הערשן איבער דער באוועגונג. די דיסציפלין וועט רעגולירן וועגן א סך זאכען. דאס האט זיך אויפן פויערען צוזאמענפאהר ארויסגעוויזען אפילו א סך בולטער ווי אויפן שטעטישען צוזאמענפאהר. דאס רוב רעדנער האט געלייענט פון צעטעלעך און די רעדעס האבן געטראגען דעם כאראקטער פון א פראגראם, פון א מין עקספאזע.

עס האט דאמינירט א רעליגיעזע שטימונג, מען האט גערעדט וועגן דער צוגעבינדענקייט צו דער קירכע. מען האט זיך שארף ארויסגעזאגט געגען קלאסען-קאמפען מען האט אלזא געהאט דעם איינדרוק, אז די נייע ארגאניזאציע דערנעהנטערט זיך אין איהר ריכטונג צו דער אמאליגער קאטוילישער פאלקס-פארטיי, וואס איז אנטשטאנען אין טארנאוו און ווער געענט צום קאמף מיט דער פויערען-פארטיי, ביי דער אונטערשטיצונג פון בישאף וואלענטא.

אלע רעדנער האבן אונטערגעשטראכען די לאזונג, וואס איז געווארפען געווארען דורך פאלקאווניק קאץ וועגען די צוגרייטונגען אויפצונעהמען אין חשר שטאט און ארויסצוצאפען דעם עודף פון פויערישען עלעמענט פון דארף. דעם דאזיגען רעפריין האט מען איבערגעחזרט אויף פארשידענע טאן-ארטען, הגם מען האט דאס געטאן א סך רוהיגער ווי אויפן צוזאמענפאהר פון בירגערטום, אהן דעם באריהמטען אקאמפאניאמענט פון רעפ. מארכלעווסקי און פראפ. סקאטשילאס.

דער טאן פון מעסיגקייט איז געווען דער לייטמאטיוו פון גאנצען צוזאמענפאהר. מען האט גערעדט וועגען איינערליכען קאמפראמיס אויפן דארף, וועגען צוזאמענלעבען פון פריץ מיטן פויער, וועגען דער פרעמדקייט פון קלאסען-קאמף. די אמאליגע טוער פון וויזוואלעניע האבן זיך איינגעהערט אין די נייע ווערטער, און די נייע לאזונגען, זיי האבן געקוקט אויף דעם פארזיצענדער סענאטאר און גענעראל גאליצא, דעם אויטאר פון דער דראמע „ספאָרן". דאס דאזיגע ווערק איז אין משך פון א ריי יאהרען געשפילט געווארן אויף די פאלקס-סצענעס און איז אראפגענומען געווארען פון רעפערטואר צוליב די צו ראדיקאלע סאציאלע מאמענטן. אזוי האבן עס געוואלט און באשלאסען די מאסגעבענדע פאקטארען:

א אלטער גענעראל, א דעמאקראטישער טוער, געוועזענער שעף פון ד.א.ק. פשעמישל, האט הארטנעקיג געקוקט אין דער זייט פון די גענעראלען, וועלכע מ'האט געבראכט אויפן צוזאמענפאהר פון די וואייטען פון פאזנאניען און פון אנדערע געגענדען ער האט דערזעהן דעם אמאליגען קאלעגע סענאטאר, דעם גענעראל גוויזדזש. די אלטע ראדיקאלע חלומות ווערען אלזא איבערשטראכען.

דער צוזאמענפאהר ווערט שוין געענדיגט. דער לעצטער נעהמט א ווארט דער שעף פון דארפישען סעקטאר, גענעראל גאליצא, און אנהויב רעדט ער רוהיג, מעסיג, קאלט, ווי דאס פאסט דער פראגראם פון צוזאמענפאהר. אבער אט האט ער זיך צעווארעמט. דער טעמפעראמענט הויבט אן צו דאמינירען, און ער רעדט וועגען די פויערען ווי וועגען א נייער שלאכטא, וועגען די „ריטערס אהן הערבן", און ער ערקלערט א קאמף חשם טאטאליזם, זיך אקעגנשטעלענדיג דעם צוואנג, רעדענדיג וועגן דער דערהויבונג פון גרעסערע מאסן, ווי אנדערע פיהרער וואס זענען ארויסגעוואקסען פון די טאטאלישע מלוכות. ער גרעניצט זיך אלזא אפ פון טאטאליזם.

דער זאל האט זיין דערקלערונג אויפגענומען מיט אפלאדיסמענטען, הגם אמשטארקסטען האט מען אפלאדירט דאן ווען די באזונדערע רעדנער האבען גערעדט וועגן דער וואנדערונג פון דארף אין שטאט.

עס איז שוין צו ענדע, די פייערליכקייטען זענען געשלאסען. צי זאל מען זינגען דאס אלטע קריגס-ליד, וואס איז געזונגען געווארען אויף אלע פויערען פארזאמלונגען, צי אויפהויבען די פויסטען און דראהען, ברומענדיג „ווען האט פאלק צום קאמף?" אבער געגען וועמען, אויב מען האט פארטייליט דעם קאמף. אפשר זאל מען צוזאמען זינגען „גוראל, צי איז דיר נישט קיין שאד", עס זענען נעמליך פאראן אויפן זאל א סך גוראלען, א סך עסקנים, וואס האבען געהאט גרויסע חלומות און איצט לאזען זיי אראפ די פליגלען צו א פארזיכטיגער ארבייט אין קרייזן מיטן מוסטער פון אמאליגען רעפ. מאשלאנקא, אדער מאטאקאוויטש.

מען האט אפגעזונגען דעם נאציאנאלען הימן, מען האט זיך אונטערגעשריבען אויף דער פערגאמענט דעקלאראציע. אין די זאלען פון ראטהויז האט מען מכבד געווען די דעלעגאטען פון דארף! מען האט געטרונקען אין קאמפראמיס שטימונג „מיט דער פוילישער שטאט דער פוילישער פויער" וויצע-מארשאלעק קעלאס מיטן שטאדטפרעזידענט סטארזשינסקי.

רעגנין.

די איטאליענישע פרעסע וועגן מוסאליניס רייזע קיין אפריקע

מוסאליניס רייזע קיין אפריקא הערט נישט אויף צו אינטריגירען און אינטערעסירען די עפענטליכע מיינונג פון דער וועלט. בכלל ווערט פעסטגעשטעלט, אז דער „דוטשע" האט אנגעהויבען צו פיהרען א אימפעריאלע פאליטיק אויפ'ן גרויסען שטייגער. די דאזיגע פאליטיק, מוז אבער האבען די אונטערשטיצונג פון לאנד, דאס פאלק מוז אין דער געהעריגער ריכטונג באארבייט ווערען און די דאזיגע מיסיע פיהרט אויס די איטאליענישע פרעסע.

אין שייכות מיט מוסאליניס איצטיגע רייזע קיין אפריקא מאכט די איטאליענישע פרעסע א סך הכל פון מוסאליניס ביזאיצטיגע אימפעריאלע פאליטיק און פארט גלייכצייטיג די דאזיגע פאליטיק פארטצוזעצען און צו פארשטארקען. אזוי למשל שרייבט די איטאליענישע צייטונג „טעווערע":

„די געשעהענישען פון די לעצטע יאהרען האבען באוויזען מיט בלענדענדער גלייכקייט, ווי אזוי איטאליען קען ארויסציהען נוצען פון דער נייער אינטערנאציאנאלער לאגע. שוין איצט האבען מיר די מעגליכקייט צו שטערען אונזערע קינפטיגע געגנער זיך צו באנוצען מיט די וועגען פון מיטלענדישען ים, וואס פאראייניגען דריי קאנטינענטן, אבער דאס איז ווייניג: מען דארף, אז איטאליען זאל אנטוויקלען און פארזיכערען איהרע אייגענע ים וועגען אין געגנפאל וואלט די גאנצע קריגס-סטראטעגיע באשטאנען נאר אין א פשוט'ער פאראליזירענדער ווירקונג.

איטאליען מוז ווערען אויפ'ן ים אזוי שטארק, אז קיין שום געגנער זאל איהר נישט זיין שרעקליך. מען דארף שאפען אזא לאגע, ביי וועלכער אפילו א נצחון פון שונא זאל איהם אזוי טייער קאסטען, אז דאס זאל אפשוואכען זיין וועלט פאזיציע."

די אנצוהערעניש איז זעהר קלאר. אלס דערגענצונג צו דער דאזיגער דראהונג אויפ'ן אדרעס פון ענגלאנד איז כאראקטעריסטיש די היסטארישע באמערקונג, וואס עס מאכט די צייטונג „רעדזשימע פאשיסטא":

„די אימפערישע פאליטיק, וואס איטאליען פיהרט, אנטשפרעכט פולשטענדיג דער רוימישער טראדיציע, דערזעלבער, וואס האט געגעבען די מעגליכקייט צעזארן, אין דער שפיץ פון אביסעל מענשען צו דערגרייכען גאליען (פראנקרייך) און אפילו אריבערצוגעהן דעם „לאמאנש"

איצט האנדעלט זיך אבער שוין נישט וועגען א „ביסעל מענשען". די „לאווארא פאשיסטא" דערמאהנט, אז „8 מיליאן סאלדאטען וועלען באווייזען אויסצופיהרען דעם באפעהל פון דוטשע און זיך אפזאגען פון זיך, פון זייערע פערזענליכע אינטערעסען אין דעם טאג, ווען מען וועט זיי רופען אונטער די פאהנער"

און דאס דאזיגע פאכען מיט דער שווערד געהט אדורך דורך דער גאנצער איטאליענישער פרעסע, דאס איז דער אקאמפאניאמענט אונטער וועלכער מוסאליני מאכט איצט זיין סימבאלישע רייזע אין אפריקא, און דער „פאפאל ד'איטאליא" ווידמעט דער איטאליענישער לופט-פליה מיניסטער גענעראל וואלע, א ארטיקעל דעם איטאליענישען לופט פלאט. ער שרייבט צווישען אנדערען:

„אין קומענדיגער מלחמה וועט די לופט פליהעריי שפילען די וויכטיגסטע ראלע. דעריבער איז פארשטענדליך, וואס נעהמענדיג אין אכט די נישט סטאבילקייט פון דער אינטערנאציאנאלער לאגע, באמיהען זיך אלע מלוכות צו באנייען זייער לופט קריגס-מאטעריאל און בויען פליה אפאראטען פון געוואלדיגער גרויס".

וואלע האלט, אז דער צושטאנד פון איטאליענישען לופט-פלאט איז א צופרידענשטעלענדער:

„אלע צוויי מאטארדיגע צושטערער און אויך די לייכטע באמבען-ווארפער, וואס ווערען געבויט אין די איטאליענישע פאבריקען סעריענווייז, פליהען מיט דער שנעליגקייט פון 500 קילאמעטער אין א שעה און מעהר. מיר האפען, אז אין דער נאהענטסטער צוקונפט וועט אונז געלונגען ארויסצולאזען אפאראטען, וואס זענען באשטימט צו פליהען אין דער סטראטאספערע: דאן וועלען דערגרייכט ווערען שנעליגקייטען אונגעפעהר פון 1,000 קילאמעטער אין דער שעה. אין ספעציעלע לאבאראטאריומס. וואס זענען אויסגעבויט געווארען אין דער לופט-פליה הויפטשטאט" גידאניא, פארשט שוין איצט א גרופע טעכניקער די ספעציעלע ערשיינונגען, מיט וועלכע מען וועט זיך דארפען רעכענען, ווען א אעראפלאן וועט זיך באוועגען שנעלער ווי דער קלאנג (1200 קילאמעטער אין דער שעה).

„אין איצטיגען מאמענט ארבייט די איטאליענישע אעראפלאנען אינדוסטריע אויסשליסליך פאר די באדארפענישען פון דער פארטיידיגונג און האט נאר איין איינציגען אויפטראג-געבער: די מלוכה".

די „אטעם-פויזע" אין היטלעריסטישען דייטשלאנד

דער בערלינער קארעספאנדענט פון דער פראנצויזישער צייטונג „פארי מידי" מעלדעט, אז לעצטענס ציהט אויף זיך די אויפמערקזאמקייט א פארהעלטנישמעסיגע מילדערונג פון דער דייטשער אויסערליכער פאליטיק.

דעם 30 יאנואר האט היטלער געמעלדעט דעם דייטשען פאלק, אז די „עפאכע פון סורפריזען איז פארענדיגט." עס איז פארענדיגט די עפאכע פון קאנוואולסיווער, כמעט היסטערישער, אויסער-פאליטיק, דיזעלבע פאליטיק, וואס האט געדינט אין משך פון 4 יאהר אלס אנשפארען מיטעל פאר דעם דערשעפטען דייטשען פאלק. דעם 30 יאנואר האט היטלער פייערליך דערקלערט דייטשלאנד, אז עס איז פארענדיגט געווארען די דעראבערונג פון דער גלייכבארעכטיגונג: עס האט זיך אנגעהויבען א פויזע.

אבער מיט וואס איז די פויזע ארויסגערופען געווארען? פארוואס האט היטלער אפגעשטעלט דאס ווייטערדיגע העצען פון דייטשען פאלק? דער אויטאר פון דער קארעספאנדענץ גיט דארויף פאלגענדע ערקלערונג:

— דער גורל פון דיקטאטורען באשטעהט אין דעם, אז זיי מוזען געהן כסדר פאראויס, אלץ ווייטער און ווייטער...

עס קומט אבער א מאמענט ווען דאס לעבען שטעלט א גרעניץ דער דאזיגער פאטאלער באוועגונג פאראויס, דאס איז אויך געשעהן מיט היטלערען.

דייטשלאנד האט זיך אנגעשטויסען אן דער ווירקליכקייט, די דאזיגע ווירקליכקייט רופט זיך — פראנצויזיש-בריטישע דערנעהנטערונג. אבער נאך דייטליכער: פראנצויזיש — בריטישע באוואפנונגען.

די דאזיגע באוואפנונגען שטעלען מיט זיך פאר פאר דעם היטלעריסטישען דייטשלאנד א שרעקליכע דראהונג. קודם כל פון שטאנדפונקט פון דער אינערליכער פאליטיק: שוין א ריהע פון יאהרען ווי מען רעדט כסדר אין דעם דייטשען פאלק, אז די דעמאקראטיע האלט שוין ביים לעצטען אטעם, אז זי איז אינגאנצען דעגענערירט, — און דא ווייזט זיך ארויס גאר עפעס אנדערש. א חוץ דעם דראהט א סכנה פאר דייטשלאנד אויפ'ן עקאנאמישען געביט: צי קען דען דייטשלאנד איבעריאגען ענגלאנד און פראנקרייך?

היטלער מוז זיך אלזא רעכענען מיט א פולשטענדיג נייער לאגע:

ביז איצט האט דייטשלאנד געהאט אין איראפא א אויסערגעוועהנליכע פריווילעגיע. זי האט אנגעגריפען ווי מיט א טאנק, נישט אנטרעפענדיג אויפ'ן וועג קיין שום שטערונגען אפשר האבען נאר געוויסע מענשען אויפגעשטעלט אין געוויסע פונקטען פאפירענע בארריערען... איצט האט זיך דאס געענדיגט: פאר דעם טאנק וואקסט אויס א אייזערנע וואנט. וואס וועט אבער ווערען פון היטלעריזם ווען ער וועט ארויסלאזען פון דער האנד די איניציאטיווע און וועט פארלירען זיין דינאמיזם, מיט וועלכען ער באנוצט זיך אויף די רעכט פון א מאנאפאל?

דאס איז די פראגע, וועלכע די ווירקליכקייט שטעלט אונפארמיידליך פאר היטלערן. ווי אזוי זאל ער ווייטער פיהרען דעם קאמף, אין איראפא, אין וועלכער עס איז פלוצלונג פארגעקומען א ענדערונג? צו דעם היטלער דייטשלאנד קען מען א וועגדען דעם טערמין, מיט וועלכען בלום האט זיך באנוצט: זי „מאכט א פויזע" אין דער אויסערליכער פאליטיק.

פאר איראפא ברענגט אבער די פויזע נאר א צייטווייליגע באַרוהיגונג, די צוקונפט איז פול מיט אומרוהיגקייט. דאס היטלער דייטשלאנד קען זיך נישט אפזאגען נישט פון איהרע טעאריעס, און נישט פון איהרע אמביציעס; זי האט זיך נאר אפגעשטעלט בכדי צו כאפען אטעם, ווייל זי פיהלט, אז אין איצטיגען מאמענט איז זי נישט בכח צו פארסירען געשעהענישען.

ווייל, טראץ די לעקציעס פון דער געשיכטע און די שפראך פון פאקטען, געפינט זיך דאס דייטשע פאלק אין דער מאכט פון זיין פינסטערען און אומרחמנות'דיגען זשעני.

צי וויל דאס דייטשע פאלק מלחמה? אויב מען זאל שטעלען די דאזיגע פראגע יעדען דייטש באזונדער, קען מען אויף איהר ענטפערען נעגאטיוו: ניין, ער וויל נישט. אבער צום אומגליק טראכט דאס דייטשע פאלק קאלעקטיוו, און נישט אינדיווידועל. עס לעבט איצט אין דער דערווארטונג פון עפעס גרויסעס, פון עפעס גיגאנטישע געשעהענישען, וועלכע דארפען ענדערען די באדינגונגען פון זיין עקזיסטענץ: אט פארוואס ער פארלאזט זיך אין אלעם אויף זיינע פיהרער...

געגען די פינסטערע אונטערערדישע כחות, וואס פיהרען אן מיט'ן גורל פון דייטשען פאלק ווארענט אויך די פראנצויזען פיער דאמיניק אין דער „רעפובליק":

„ביז צו דער מלחמה האבען מיר געהאט צו טון מיט א דייטש פאלק, וואס האט זיך אויסגעצייכענט, וואס א אמת מיט א איבערטריבענעם שטאלץ און ביזן העכסטען מאס געטריבענעם מיליטאריזם, אבער ביי דעם אלעם איז עס געווען א פרידליך פאלק. ווילהעלם דער צווייטער האט אויך נישט געוואלט קיין מלחמה; זיין פעטער עדווארד דער 7-טער, האט פארזיכערט, אז צוליב פחדנות — אבער נישט אין דעם האנדעלט עס זיך. וויכטיג איז, אז נישט דאס פאלק און נישט דער אימפעראטאר האבען דוכט זיך נישט געוואלט קיין מלחמה — און דאך האט דאס נישט געשטערט, אז איראפא זאל אריינגעשלעפט ווערען אין א תהום. איצט, אין 1937 איז דער דייטשער „קלימאט" נאך מעהר גינסטיג פאר א אויפרייס, ווי בעת די פארהעלטנישמעסיג רוהיגע לאגע אין 1914. דייטשלאנד לעבט אין א כסדר'דיגען פיבער. רופט דאס יאך דייטשער פיבער, אדער היטלעריסטישער, — די לאגע ענדערט זיך דערפון נישט."

ער האָט זיך אַליין פאַרמוטשעט צום טויט צוליב וויסענשאַפטליכע צוועקען

ד"ר האַנס לאָרענץ פון עסטרייך פּרובירט אויף זיין אייגענעם קערפּער אויס די שוידערליכסטע יסורים, אויסצוגעפינען ווי ווייט דער קערפּער וועט עס אויסהאַלטען

אין דער געשיכטע פון דער מענשהייט זענען באוואוסט אַ סך פאַלען פון מענשען, וועלכע האָבען אוועקגעגעבען זייערע לעבענס פאַר וויסענשאַפטליכע צוועקען. הונדערטער דאָקטוירים און אַלערליי סאָרטען וויסענשאַפטס-מענער האָבען זיך מקריב געווען, אין פאַרשידענע עקספּערימענטען, כדי פעסטצושטעלען געוויסע וויסענשאַפטליכע טעאָריעס.

עס זענען באַקאַנט גענוג פאַקטען, ווי אַזוי גרויסע דאָקטוירים האָבען אויף זיך אויסגעפּרובירט די ווירקונג פון געפעהרליכע חולאת'ן, אום אויסצוגעפינען ווי אַזוי צו היילען זיי. און נישט איינער האָט דערביי באַצאָהלט מיט זיין לעבען. נישט לאַנג צוריק האָט נאָך אַ וויסענשאַפטס-פאָרשער באַצאָהלט מיט זיין לעבען, און אויף אַ שוידערליכען אופן.

דאָס איז ד"ר האַנס לאָרענץ, וועלכער איז געווען אַ פּראָפעסאָר פון ווינער אוניווערזיטעט. ער איז געווען אַן אויסגעצייכענטער כירורג און האָט יאָהרען־לאַנג געפאָרשט דעם ענין פון גרויסע יסורים און וועהטאָגען אין דעם מענשליכען קערפּער. די דאָזיגע פאָרשונגען האָט ער אָבער אַלץ געמאַכט אויף אַנדערע. האָט זיך איהם ענדליך פאַרוואָלט אויספּרובירען עס אויף זיך אַליין, זעהען ווי ווייט דער מענשליכער קערפּער קען אויסהאַלטען שוידערליכע פּייניגונגען און יסורים. עטליכע יאָהר צייט האָט ער די דאָזיגע שוידערליכע פּראָבעס געמאַכט אויף זיך אַליין, ביז ער האָט ענדליך איינמאָל באַצאָהלט מיט'ן לעבען.

מ'האָט איהם געפונען אַן אויפגעהאָנגענעם אין זיין לאַבאָראַטאָריע. פון אָנפאַנג האָט מען געמיינט, אַז ער איז באַגאַנגען זעלבסטמאָרד. אָבער מענשען, וואָס זענען געווען נאָהענט באַקאַנט מיט איהם און האָבען געוואוסט זיין אַרט לעבען און זיינע וויסענשאַפטליכע עקספּערימענטען אין די לעצטע עטליכע יאָהר, האָבען ערקלערט, אַז זיין טויט איז דער רעזולטאַט פון די דאָזיגע עקספּערימענטען, וואָס ער האָט אָנגעפיהרט אויף זיך אַליין.

די הענט און די פיס זענען ביי איהם געווען פאַרבונדען מיט באַנדאַזשען און אויפ'ן האַלז איז געווען פאַרשלעפּט אַ פּעטליע, פון וואָס ער איז דערוואָרגען געוואָרען. קיין בריף פאַר זיין פרוי און טאָכטער האָט ער נישט איבערגעלאָזען. מ'האָט נאָר געפונען נאָטיצען מיט וויסענשאַפטליכע באַמערקונגען, פון וועלכע מ'קען זעהען, אַז ער האָט אָנגעפיהרט זאָנדערבאַרע עקספּערימענטען, די זאָנדערבאַרסטע אין דער מאָדערנער וויסענשאַפט.

ד"ר לאָרענץ איז געווען ליידענשאַפטליך פאַרקאָכט אין זיין שטודיום פון מענשליכע שמערצען. ער האָט זיך גענוג אָנגעזעהען וועהטאָגען און יסורים ביי חולאים. ער האָט אויך געדונגען מענשען, געצאָהלט זיי געלט פאַר אויספּרובירען אויף זיי שווערע יסורים און פּייניגונגען. ער האָט זיך אָבער מיט דעם נישט באַנוגענט. איהם האָט זיך געוואָלט אַליין, אויף זיין אייגענעם קערפּער, דורכמאַכען די שמערצען און יסורים, פאַרזוכען דעם טעם פון די שוידערליכע פּייניגונגען און אויסגעפינען ווי ווייט ער קען עס אויסהאַלטען.

אַזוי ווי ער איז געווען אַ וויסענשאַפטסמאַן אַ כירורג מיט גרויס ערפאַהרונג, האָט ער געוואוסט ווי צו שאַפען די גרעסטע שמערצען, וואָס חולאים פיהלען, אין נישט זיין קראַנק אויף זייערע חולאת'ן, ער האָט געקענט אויף אַ קינסטליכען אופן שאַפען די שמערצען, למשל, פון אַפּענדיציטיס, אַ שוואַכע האַרץ, אַ צובראָכענעם רוקען, אַן אָפּגעשניטענע האַנט אָדער פוס. דורך געוויסע מאַשינען אָדער איינשפּריצונגען האָט ער געקאָנט שאַפען די דאָזיגע שמערצען, נישט האָבענדיג די דאָזיגע חולאת'ן.

ד"ר לאָרענץ איז אַלט געווען 55 יאָהר און האָט געהאַט אַ גרויסען נאָמען אַלס כירורג און אויך אַ גרויסע פּראַקטיק. ער האָט אָנגעזאַמעלט אַ גרויסען פאַרמעגען און געהאַט אַ רייכע הויז אין דעם שענסטען געגענט פון ווין. אין די לעצטע יאָהרען פון דעם קריזיס איז ער אַ סך אָרימער געוואָרען. אָבער אַז דאָס זאָל זיין אַן אורזאַך פאַר זעלבסטמאָרד, גלויבט קיינער פון זיינע באַקאַנטע נישט.

פרוי לאָרענץ האָט אָבער געטענה'ט אַז דאָקטאָר לאָרענץ איז געשטאָרבען דורך אַ צופאַל, אַלס רעזולטאַט פון זיינע וויסענשאַפטליכע עקספּערימענטען.

פאַר אַ משך פון די לעצטע פופצעהן יאָהר האָט ער אָנגעפיהרט די דאָזיגע אויספאָרשונגען און עקספּערימענטען, האָט פרוי לאָרענץ ערקלערט. צוליב די דאָזיגע אויספאָרשונגען האָט ער זיך געשלעפּט אין די אָרימסטע און ערגסטע קוואַרטאַלען פון ווין. ער האָט דאָרט אויפגעזוכט שרעקליך אָרימע, הונגעריגע מענער און פרויען, וועלכע זענען פאַר געצאָהלט געווען צופרידען צו פאַרליידען די שרעקליכסטע יסורים און פּייניגונגען, וואָס מ'קען זיך נאָר פאָרשטעלען. אין דער צייט, ווען דאָקטאָר לאָרענץ האָט זיי געמוטשעט דורך וויסענשאַפטליכע מעטאָדען און מחבל-מאַשינען, האָט ער זיך צוגעקוקט און פאַרצייכענט, וואָס פאַר אַ ווירקונג דאָס האָט אויף זייער קערפּער — ווי דער בלוט-דרוק ווערט בשעת מעשה געענדערט, ווי די היץ פון קערפּער ווערט געענדערט, ווי די מוסקולען ווערען צונויפגעדריקט און עהנליכעס. מיט די שוידערליכסטע יסורים האָט ער זיי געמוטשעט, ביז דער מאַן (אָדער פרוי) האָט שוין מעהר נישט געקענט אויסהאַלטען און איז אַנידערגעפאַלען, אָדער געחלש'ט. דאַן פלעגט ד"ר לאָרענץ איהם אָפּמינטערען און באַצאָהלען.

מ'וואָלט געקענט מיינען, אַז דאָקטאָר לאָרענץ איז אַ שרעקליכער סאַדיסט, קלייבט נחת פון פּייניגען און מוטשען מענשען. ער האָט עס אָבער געטאָן נאָר צוליב וויסענשאַפטליכע אויספאָרשונגען, ווערט דערקלערט...

מיט מוטשען אַנדערע האָט ער זיך נישט באַנוגענט. מיט עטליכע יאָהר צוריק האָט ער אָנגעהויבען מאַכען די עקספּערימענטען אויף זיך אַליין, מאַטערען און פּייניגען דעם אייגענעם קערפּער אויף דעם העכסטען, שוידערליכסטען אופן. ער האָט געוואָלט אויסגעפינען, ווי אַזוי מ'פיהלט ווען מען הונגערט עטליכע טעג נאָכאַנאַנד און ווי לאַנג מ'קען עס אויסהאַלטען. אַ מאָל: וויפיל שמיץ מיט אַ בייטש אַ מענש קען פאַרטראָגען, צו וואָס פאַר אַ יסורים מ'שטעהט אויס, ווען מען צוברעכט זיך דעם רוקען-ביין.

איינמאָל, אַ פריהמאָרגען, מיט עטליכע וואָכען צוריק, האָט ער זיך פאַרשלאָסען ביי זיך און אָנגעזאָגט, אַז קיינער זאָל צו איהם נישט אַריינקומען, נישט שטערען אין זיין אַרבייט. ער האָט צוגעטשעפּעט אַ שטריק צום הענגלייכטער, צוגעבונדען מיט גראָבע פעסטע דראָטען, וואָס ער האָט געמאַכט בדעה צו טון, איז נישט קלאָר, מעגליך, אַז ער האָט געוואָלט אויף זיך אויספּרובירען דעם סאָרט פּייניגונג, וואָס איז געווען פאַרשפּרייט אין די טורמעס אין מיטעלאַלטער: מ'פלעגט דעם אַרעסטירטען פאַרבינדען די הענט און די פיס און אויפציהען איהם מיט דער שטריק אין דער הויך אַזוי, אַז די שפּיצען פינגער פון זיינע פיס האָבען קוים באַריהרט דעם באָדען אונטער זיך.

ביי דאָקטאָר לאָרענצ'ן זענען אויך די הענט און די פיס געווען פאַרבונדען. די דאָקטוירים, וואָס האָבען עקזאַמינירט זיין קערפּער, ערקלערען, אַז דאָקטאָר לאָרענץ האָט זיך געשטעלט אויף אַ שטוהל און געוואָלט זיך אויפהויבען אויף דער שטריק, אָבער ער האָט זיך אַ גליטש געטון, און די פּעטליע פון דער שטריק האָט זיך אַרומגעכאַפּט אַרום זיין האַלז, און ער איז דערוואָרגען געוואָרען.

פאַרצווייפעלטע לאַגע פון יודישע און „האַלב-יודישע" קינסטלער אין דייטשלאַנד

דער ווייטערדיגער פאַרניכטונגס-קאַמף געגען יודען

בערלין, (יט"א). פון דעם נאָר-וואָס פאַרעפענטליכטען באַריכט פון דעם יודישען קולטור-בונד ענטפּלעקט זיך אַ טראַגיש בילד פון דער פאַרצווייפעלטער לאַגע פון די יודישע און „האַלב-יודישע" אַרטיסטען, מוזיקער און זינגער אין דייטשלאַנד. פיל פון די „האַלב-יודישע" קינסטלער זענען פּראָטעסטאַנטען אָדער קאַטאָליקען, אָבער לויט די נירנבערגער געזעצען ווערען זיי נישט אָנגענומען אין דער קולטור-קאַמער, און מוזען געהערען צום יודישען קולטור-בונד. טראָץ דער עמיגראַציע איז די צאָהל מיטגלידער פון יודישען קולטור-בונד געשטיגען פון 1881 אויף 2600. פון דער צאָהל בלייבען 2100 אַרבייטסלאָז.

די פינאַנציעלע לאַגע פון דעם יודישען קולטור-בונד האָט זיך לעצטענס פאַרערגערט. ווייל דאָס דייטשע יודענטום ווערט בכלל אַלץ מעהר פאַראָרימט און דער פאַרבאָט פון באַנוצען זיך מיט נישט-יודישע זאַלען האָט אויך זיך אָפּגערופען אויף די הכנסות פון דעם קולטור-בונד, ווייל די יודישע זאַלען זענען פאַרהעלטנישמעסיג קליינע.

אין גאַנץ דייטשלאַנד צעהלט דער יודישער קולטור-בונד קרוב 50.000 מיטגלידער, דערונטער אין בערלין 17.00. די הכנסות פון מיטגלידער-אָפּצאָהל האָבען פאַראַיאָהרען באַטראָפען 20000 מאַרק. ה.י. מוזען די הכנסות פון דעם קוואַל באַדייטענד שטייגען, ווייל אַנדערש וועט דער יודישער קולטור-בונד זיין געצוואונגען באַדייטענד צו פאַרשמעלען זיין טעטיקייט.

בערלין. (יט"א). נאָכדעם ווי עס איז פאַרבאָטען געוואָרען דער צוטריט פאַר יודישע קורגעסט אין דעם גרעסטען דייטשען קוראָרט וויסבאַדען, האָט אויך באַדען-באַדען נאָכגעמאַכט דעם דאָזיגען ביישפּיל.

לייפּציג. (יט"א). די „לייפּציגער אַבענדפּאָסט" טיילט מיט, אַז עס איז ערשינען אַ בוך פון דר. האַרטענשטיין וועגען דער געשיכטע פון די יודען אין לייפּציג. די צייטונג קינדיגט אָן, אַז מיט דעם דאָזיגען בוך איז געמאַכט געוואָרען דער אָנהויב פון געשיכטע - פאָרשונג פון די דייטשע שטעט פון „ראַסען-שטאַנדפּונקט".

פון דער יודישער פרויען-באַוועגונג אין דער שווייץ

אויסדריקען פון סאָלידאַריטעט מיט די יודישע סטודענטען אין פּוילען

זשענעווע. (יט"א). נאָכדעם ווי עס זענען געגרינדעט געוואָרען פרויען אָפּטיילונגען ביים יודישען וועלט-קאָנגרעס אין אַמעריקע, האָט פרוי ווייז זיך געווענדעט צו פיל פּראָמינענטע יודישע פרויען אין אייראָפּע מיט אַ רוף אויף צושאַפען אַזעלכע אָפּטיילונגען אין אייראָפּע. די אויפגאַבע פון די פרויען-אָפּטיילונגען דאַרף זיין צו פאַרשטאַרקען דעם אַנטי-נאַצישען באָיקאָט, קאַמף געגען אַנטיסעמיטיזם א.א.וו.

די טעג איז פאָרגעקומען אַן אויסערגעוועהנליכע פאַרזאַמלונג פון די יודישע פרויען אין דזשענעווע, וועלכע האָט געהאַט אויף איהר טאָגעס-אָרדנונג די דערמאָהנטע פראַגע, ווי אויך: פּראָפּאַגאַנדירען אין דער שווייץ דעם געדאַנק פון קאָנגרעס צום קאַמף געגען ראַסען-האַס וואָס קומט פאָר אין ווין דעם נעקסטען יולי לויט דער איניציאַטיוו פון אירענאַ האַראַנד.

נאָך דעם רעפעראַט פון פרוי ראָזאַ אַבערסאָן, וועלכע האָט אויפגעקלערט די וויכטיגקייט פון ביידע פּונקטען, וואָס שטעהען אויפן טאָגעס-אָרדנונג איז איינשטימיג באַשלאָסען געוואָרען צו שאַפען אַ פרויען-אָפּטיילונג ביים יודישען וועלט-קאָנגרעס און צו דעם צוועק אָנצוהויבען אַ גרויסע אויפקלערונגס אַרבייט צווישען די יודישע פרויען אין דער שווייץ.

ווייטער איז אויך באַשלאָסען געוואָרען צוצושטעהן צו דער באַוועגונג פון אירענאַ האַראַנד און צו דעם קאָנגרעס צום קאַמף געגען אַנטיסעמיטיזם.

צום סוף פון דער פאַרזאַמלונג איז אויפן פאָרשלאַג פון פרוי אַבערסאָן איינשטימיג באַשלאָסען געוואָרען איבערצושיקען דעם יודישען ישוב אין א"י די טיפסטע אַנערקענונג פאַר זיין העראָאישען קאַמף צו פאַרטיידיגען די יודישע רעכט אין א"י. א צווייטע רעזאָלוציע איז אָפּגעשיקט געוואָרען צו דער ענגלישער אַמבאַסאַדע אין בערן, אין וועלכער די יודישע פרויען מאַכען אויפמערקזאַם די מאַנדאַטאַר-מאַכט אויף די אַראַבישע טעראָריסטישע אַקטען און פאָדערן איהר אויף אָנצונעהמען אַלע שריט, כדי צו ערפילען די פליכטען פון מאַנדאַט.

אין דער דריטער רעזאָלוציע דריקען אויס די יודישע פרויען די ברידערליכע סימפּאַטיע-געפיהלען די יודישע סטודענטען אין פּוילען. די יודישע פרויען ווענדען זיך צו די פּוילישע אוניווערזיטעטס - אָרגאַנען מיט אַן אַפּעל אָנצונעהמען אַלע נויטיגע שריט, כדי צו ערלויבען אַלע סטודענטען אין פּוילען אָהן אונטערשייד פון רעליגיע און ראַסע צו גענייסען פון די קוואַלען פון דער וויסענשאַפט.

וויכטיגע הייל-פּעדאַגאָגישע אַנשטאַלט פאַר דעפעקטיווע קינדער

וואַרשע. (יט"א). זייט דריי יאָהר איז טעטיג היינטער וואַרשע די ערשטע יודישע הייל-פּעדאַגאָגישע אַנשטאַלט פאַר דעפעקטיווע קינדער, אונטער דער אָנפיהרונג פון דר. מעד. י. טווערסקי אין דער אַנשטאַלט ווערען באַהאַנדעלט קינדער מיט דעפעקטען שוואַך באַגאַבטע מיט פּסיכאָפּאַטישע נייגונגען, די א. ג. שווער-ערציהבאַרע קינדער, אָרגאַניש - נערוועזע, מיט מאָטאָרישע שפּראַך שטערונגען, אין עלטער פון 5 ביז 15 יאָהר. די דאָזיגע קינדער זענען אַ באַלאַסט פאַר דער נאָרמאַלער סביבה אין דער היים אָדער אין שול. די אויפגאַבע פון דער מאָדערנער הייל-פּעדאַגאָגישער אַנשטאַלט איז אויפצוועקען די דרימלענדיגע ענערגיע און פּאָטענציעלע מעגליכקייטען פון קינד און ריכטען די שעפערישע ענערגיע אין די ריכטיגע וועגען דורך ספּעציעלער פאַך-בילדונג. ביז דער גרינדונג פון דער אַנשטאַלט אין גראָמי איז דער איינציגער אויסוועג געווען איינאָרדענען אַזעלכע קינדער אין אויסלענדישע אַנשטאַלטען, נישט אַלע האָבען זיך אָבער געקענט דערלויבען. די אַנשטאַלט אין גראָמי פיהלט אויס אַ בלויז אין דער היגער [illegible] און דערפאַר האָט זי אַ וויכטיגע געזעלשאַפטליכע באַדייטונג.

די אַנשטאַלט געפינט זיך אין אַ חעה'ליכען בנין מיט אַלע מאָדערנע איינריכטונגען. טעראַסען, שפּיל-צימערען אין אַ גרויסען פּאַרק. ביי דער אַנשטאַלט געפינט זיך אַ ספּעציעלע שול פאַר די קינדער און וואַרשטאַטען פאַר אויסלערנען זיך מלאכה (סטאָליערײַ, קוישפלעכטעריי, גערטנעריי א.אנד.)

דר. טווערסקי דער לייטער פון דער אַנשטאַלט (לאַנגיעהריגער פאַרוואַלטער פון „ציענטאָס") האָט אין די לעצטע יאָהרען דורכגעמאַכט אַ ספּעציעלע סטודיען-רייזע קיין אויסלאַנד. די אַנשטאַלט געפינט זיך אין קאָנטאַקט אין נויטיגע פאַלען מיט באַדייטענדע דאָקטוירים אויפן געביט פון הייל-פּעדאַגאָגיק.

Dr. med.
HALTRECHT
ספּעציעל-אַרצט פאַר הויט-, געשלעכטס-
קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
האָט זיך איבערגעצויגען פון פּעטריקאַווער 10 אויף
161 פּעטריקאַווער 161
טעל. 245-21.
נעהמט אָן פון 8 ביז 2 בייטאָג און פון 7 ביז 9 אָוונט.
זונטאָג און חגאות פון 9 ביז 1 בייטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצאַ-פּרייזען

דאָס לעבען אין ארץ-ישראל

(ידיעות פון דער יודישער טעלעגראַפען-אַגענטור)

אַ נייער פּאָרט אין א"י נעבען נתניה

ירושלים. עס האָבען זיך פאַרשפּרייט קלאַנגען, אַז די א"י-רעגירונג האָט בדעה צו בויען אַ פּאָרט נישט ווייט פון אַבו-זאַבאַרא, וואָס ליגט אַרום ק"מ ווייט פון דער קאָלאָניע נתניה ביי וואַדי-כאַוואַרעס, די רעגירונג זאָל שוין האָבען צוגעגרייט די בוי-מאַטעריאַלען און די נויטיגע אַרבייטער צום בוי פון פּאָרט.

אין דער צייט פון די טערקען פלעגט מען אין אַבו-זאַבאַרא אָנלאָדען און אויסלאָדען זעגעל-שיפן, וואָס פלעגען פיהרען סחורות צווישען עגיפּטען און א"י.

יובל - פייערונג פון „מזרחי" אין א"י.

תל-אביב. אין דער אַנוועזענהייט פון עטליכע הונדערט אַנטיילנעהמער איז אין תל-אביב פאָרגעקומען די יובל-פייערונג פון „מזרחי". אין דער פייערונג האָבען אַנטיילגענומען פיל עסקנים און פיהרער פון דער „מזרחי"-באַוועגונג. פאָרזיצער פון דער אַקאַדעמיע איז געווען הרב אַלישאָווסקי, מיט רעדעס זענען אַרויסגעטרעטען די רבנים עמיאל און עוזיאל הרב דון יחיא און הרב בערלין.

אַ מצבה אויף ד"ר נאָרדויס קבר.

תל-אביב, די תל-אביבער שטאָט-פאַרוואַלטונג האָט באַשלאָסען צו שטעלען אַ מצבה אויף דר. מאַקס נאָרדויס קבר. שוין 1 יאָהר ווי דר. נאָרדוי איז באַערדיגט געוואָרען אויפן תל-אביבער בית-עולם און ביז היינטיגען טאָג האָט מען נאָך נישט געשטעלט קיין מצבה אויף זיין קבר.

אַ מתנה פון דעם הויך-קאָמיסאַר.

ירושלים. „פּאַלעסטיין" טיילט מיט, אַז דער הויך-קאָמיסאַר האָט מיט אַ צייט צוריק מנדב געווען 2000 פונט אויף אַ שול-בנין אין חאָרף הורא נישט ווייט פון חברון וואו עס וועט איינגעאָרדענט ווערען אַ האַנטווערקער-שול.

אָפּגעשאַפט די קאָלעקטיווע שטראָף אויף חברון?

ירושלים. „אל איסלאַמיא" טיילט מיט, אַז לויט דער פאַראָרדנונג פון דער רעגירונג האָט מען צוריקגעקערט די זאַכען וועלכע זענען סעקוועסטרירט געוואָרען אויפן חשבון פון דער קאָלעקטיווער שטראָף, וואָס מען האָט אַרויפגעלייגט אויף חברון.

„אַריפאַ" מעלדעט, אַז עס איז געקומען אַ באַפעהל איינצומאַהנען די קאָלעקטיווע שטראָף פון 60 פונט, וואָס איז אַרויפגעלייגט געוואָרען אויפן אַראַבישען דאָרף כפר-סבא פאַר אונטערצינדען אַ יודיש הויז אין דער צייט פון די אונרוהען.

צרות פון „אונלעגאַלע" עולים.

ירושלים. אַן אַראַבישער פּאָליציאַנט האָט אין תפיסה געשלאָגען מכת-רצח דעם „אונלעגאַלען" עולה חיים פּיעטשעלעוויטש, וואָס די פּאָליציי האַלט איהם שוין 8 חדשים אין דער ירושלימער צענטראַל-תפיסה, נישט קוקענדיג אויף דעם, וואָס פּיעטשעלעוויטש האָט שוין נישט איינמאָל געבעטען, אַז מען זאָל איהם פאַרשטעלען פאַר ריכטער אָדער אפילו אַרויסשיקען פון לאַנד, פאַרהאַלט זיך די פּאָליציי גלייכגילטיג צו זיין גורל. פּיעטשעלעוויטש האָט איצט געמאָלדען דער תפיסה-מאַכט אַז אויב מען וועט איהם נישט רופען צום משפט, וועט ער אָנהויבען אַ הונגער שטרייק.

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואך

שטארקע פראפעסיאנעלע ארגאניזאציעס

ניישט איינמאל איז שוין אויסגעקומען אויפצו־קלערן און בעגרינדן די נוצליכקייט און וויכטיגקייט פון פראָפעסיאנעלע אָרגאַניזאציעס פון די יודישע סוחרים, בעל־מלאכות, קליינהענדלער, בעזונדערס איז אָנגענומען געווארען, אַז אין אַ צייט פון שנעלע עקאָנאָמישע און טעכנישע ענדערונגען, וואָס קומען פאָר אויף דער וועלט איז אומגעהויער וויכטיג צו קענען זיך שנעל צופאסען צו די דאָזיגע ענדערונגען, כדי עקאָנאָמיש נישט צו בלייבן הינטערשטעליג.

ס'זענען געבראַכט געוואָרען ביישפילען פון אנדערע פעלקער, וועלכע האבן אָנגעהויבן פאַר־באנדערבויען זייערע פראָפעסיאָנעלע אָרגאַניזאציעס און קאָאָפּעראַטיוון, די דאָזיגע אָרגאַניזאציעס שפּילן אַלץ אַ גרעסערע ראָל אין לעבן פון זייער פאַך און אויך פון דער מלאָכה. נאָך מעהר איז דער ענין וויכטיג אין די יודישע רייהען.

אויב מיר בעריהרען נאכאַמאָל די דאָזיגע פראַגע, איז עס נישט בלויז כדי איבערצוחזרן אלע דער־מאָהנטע מאמענטען, וואס זענען אויך איצט אקטועל, נאר כדי צו בעטאנען, אַז דאָס אָרגאַניזירען זיך פון די יודישע סוחרים, קליינהענדלער און האנדווערקער איז ביי דער איצטיגער לאגע בעזונדערס אקטועל און ווינשווערט.

ס'איז נישט שווער זיך צו אריענטירען, אז מיר טרעטען אריין אין פוילען אין א פעריאָד, ווען די מלוכה וועט האבן אַלץ א גרעסערען איינפלוס אויפן לעבען פון יחיד, ווען די אזוי גערופענע „פלאנמעסיגקייט" און „רעגלאמענטאציע" וועט אלץ טיפער אריינ־דרינגען אין די פארשידענע געביטען פון דער ווירט־שאפט, ס'איז גענוג צו דערמאהנען אלס ביישפיל, ווי אזוי ס'זענען לעצטענס במשך פון גאָר א קורצער צייט איינגעפיהרט געווארען אין פוילען פאקטישע באגרענעצונגען אין קאָאָפּעראַטיוון וועזען (נישטא מעהר קיין פרייע מעגליכקייט צו פאראייניגען זיך אין קאָאָפּעראַטיוון), א מאָנאָפּאָל אין דער מילך־אינדוסטריע דאס שחיטה־געזעץ, איצט רעדט מען וועגען אנדערע זאכען, וואס ברענגען אריין אומגעהויער טיפע ענדערונגען, און מיר ווייסען נאך נישט, וואס דער מארגען וועט מיט זיך ברענגען.

איז דען נישט קלאר, אז אין אזא צייט פון פאל־קאמער רעקאָנסטרוקציע פון ווירטשאפטליכען לעבען אין לאנד מוזען מיר צוגלייך, מיט אלע אנדערע, די מעהרהייטס־פעלקער, זיין ארגאניזירט, און אפשר נאך גיכער פון אנדערע — צוליב אונזער קליינער צאָהל און צעשפּליטערטקייט?

אונזערע אָרגאַניזאציעס זענען געווארען שוואך, די מיטגלידער זענען ענטלאפען פון דארטען, מיר וועלען איצט נישט בעריהרען די סיבות, וועלכע האבען דערפיהרט דערצו, א פאַקט איז אָבער, אז עס איז אזוי און נישט אנדערש, די אָרגאַניזאציעס זענען שוואך, און שפּילען קיין שום ראָל נישט ביי וועלכע ס'איז אקציע.

ס'איז מערקווירדיג, אַז יעדער סוחר, קליינהענדלער און האנדווערקער ווייסען אויסגעצייכענט, אַז עס קומען זעהר שווערע צייטען, אז ס'זענען בע־דראָהט די יודישע ווירטשאפטליכע פאזיציעס, מ'ווייס אז ס'איז נויטיג עפּעס צו טון, כדי זיך אקעגענצו־שטעלען דער דאָזיגער לאגע. אַלע ווייסען, אז די איינציגע מעגליכקייט ליגט אין דער אָרגאַניזאציע און צוזאמענבינדען זיך צו א געמיינזאמען צוועק.

פונדעסטוועגען איז צו בעמערקען אַן אָפּפלוס פון די פראָפעסיאָנעלע אָרגאַניזאציעס און זייער אָפּ־שוואַכונג.

די סיבה דערפון איז וואס די מיטגלידער האבען לויט דער ביז איצטיגער פּראַקטיק פארלוירען דעם צוטרוי און דעם גלויבען, אַז זייערע ארגאניזאציעס קענען זיי עפּעס העלפען. די אָרגאַניזאציעס מוזען דעריבער אָנהויבען אַן ארבייט אויף דעם וועג, אַז זיי זאלען צוריק געווינען דעם צוטרוי אין דעם גלויבען פון דעם מאסען־מענש, אז אין דער אָרגאַניזאציע ליגט זיין כוח. נאר דעמאָלס וועלען ווידער קענען געשאפען ווערען גרויסע און שטארקע האנדווערקער, סוחרים און קליינהענדלער־אָרגאַניזאציעס. י. ד.

קומענדיגען זונטאג קענען די געוועלבער זיין אפען פון 1 ביז 6 אווענד

די גאנצע וואך וועלען די האנדעלס־שעה'ן פארלענגערט ווערען ביז 9

די שטאָט'שע סטאראָסטווע האָט ארויסגעגעבן א. הרע אינטערליגענדע אָרגאַ.ען א פּאראָרדנונג וועגן פאַרלענגערטע שטייערן די האנדעלס־שעהן פאר די הגאות. לויט דער דאָזיגער פאראָרדנונג קענען אלע פּערקויפס־שטעלען און געוועלבער ווי אויך די פריזיער אנשטאלטען קענען אפען זיין פון שבת דעם 20. מערץ ביז פרייטאג דעם 26. מערץ 2 שעה לענגער, דאס הייסט ביז 9 אווענד.

זונטאג דעם 21. ד. ח. וועט דער האנדעל קענען געפיהרט ווערען פון 1 ביז 6 נאכמיטאג, שבת דעם 27. מערץ וועלען די געוועלבער מוזען געשלאָסען ווערען שוין 6 אין אווענד.

אין וועלכע האנטווערקער־ווארשטאטען דארפען די געזעלען באקומען אורלויב

די לאָדזשער האנדווערקער־קאמער האט באקו־מען דורך דער פארמיטלונג פון פערבאנד פון די האנדווערקער־קאמערען אן אויפקלערונג פון מי־ניסטעריום פאר סאציאַלער שוץ וועגן די אורלויבען אין די האנדווערקער־ווארשטאטען, אין וועלכע ס'־זענען באשעפטיגט א חוץ געזעלען אויך לערן־יונגלען.

דאס מיניסטעריום קלערט אויף, אז אַלס יסוד פון אנווענדען דאָס געזעץ וועגען אורלויבען פאר אר־בייטער אין האנדווערקער־ווארשטאטען, דארף מען אננעהמען די צאָהל געוועהנליכע געזעלען אהן לערן־יונגלעך, און אויב זייער צאָהל איז נישט גרעסער ווי 4, ווערט נישט אָנגעווענדעט דאָס געזעץ וועגען אור־לויבען אין האנדווערקער־ווארשטאַטען.

אלס לערן־יונגלעך פערשטעהט דאָס מיניסטעריום נאר אַזעלכע פערזאָנען, וועלכע לערנען זיך אויפ'ן יסוד פון א שריפטליכען אפמאַך וועגען טער־מינירען, אזעלכע טערמינאטאָרען אונטער שילער אָמט לויט'ן געזעץ נאָך א יאָהר אַרבייט 14 טעג אורלויב, אונאָפּהענגיג פון דער צאָהל געזעלען אין ווארשטאט.

אלע אונטערנעמונגען מוזען האבען שילדן

פאראָרדנונג פון דער לאָדזשער שטאָט־פארוואלטונג

די וואך איז אויף די וועכענטליכע פאַרזאמלונגען אין צענטראלען קליינהענדלער פאראיין, פאמארסקא 15 ארומגערעדט געווארען דער ענין שילדען, אין דער שטאָט זענען אין דער פעריאָדע וואך פּו־נאַנע געקלעבט געווארען באַקאַנטמאכונגען אויפ־פאָדערונגען פון דער שטאָט־פארוואלטונג אז ביז'ן 30/4 דארפען אלע אונטערנעהמונגען זיין פארזעהן מיט שילדען, וועלכע מוזען ענטהאלטען נאָמען און בייגאמען פון אייגענטימער א ער פירמע און ארט פון דער א נטערנעהמונג (האנדעל, אויסארבייטונג א. אז. וו.). פאר עובר זיין דעם טערמין דראהט א שטראָף ביז 1000 גילדען, מ'דאַרף געדענקען, אז דאס ארויסהענגען א שילד איז ביים היינטיגען טאג פארבונדען מיט שוועריגקייטען, דער פעטענט מוז דערלאנגען צו דער בוי־אָפּטיילונג ביי דער שטאָט־פערוואלטונג, א ביטע מיט א פראיעקט פון דער פאסאדע (פראָנט) פון הויז אויף וועלכען ער האט בדעה ארויסצוהענגען א שילד און מוז באַקומען אַ ערלויבניש־באשטעטיגונג אויף דעם פּראָיעקטירטען שילד. ס'קענען אבער אויך אַלע אונטערנעהמונגען פון זעלבען הויז אפגעבען א געמיינזאמען פלאן־שקיץ און דאמאלס זענען די קאסטען אויף יעדען איינעם קלענערע.

דאָס ארויסהענגען א שילד איז אויך פארבונדען מיט צאהלען א ספּעציעלען שטייער, וועלכער איז אפהענגיג פון דער גרויס פון שילד, גענויע אינפאָר־מאציעס ערטיילט דער סעקרעטאריאט פון צענטראלען קליינהענדלער פאראיין, פאמארסקא 15.

דעלעגאציע פון דער דרוקער־קארפאראציע איז סטאראסטווע

אינטערווענ'ץ וועגען די קאנטראלעס אין די דרוקערייען

אין צוזאמענהאנג מיט די אפטע קאנטראָלעס, וואס בעאמטע פון דער סטאראסטווע פיהרען לעצ־טענס א ורך אין די דרוקערייען אין שטעלען צו־נויף פראָטאקאָלען ס'אי נישט איינגשרייבען אלע דרוק אַרבייטען אין צענזור־בוך — האט זיך פערגאנגענע וואך א דעלעגאציע פון דער פערוואלטונג פון דער דרוקער־קארפאראציע געוועגדעט אין דער סטאראס־טווע, כדי אדורכצורעדען איך צו בעקומען אינפאָר־מאציעס וועגען דעם דאזיגען ענין.

די דעלעגאציע, וואס איז בעשטאנען פון די ה"ה: פּרעזעס ראפּאפּאָרט, פעליקס און ווייסקאפּף איז אויפגענומען געווארען דורכ'ן רעפערענט פאר דרוק־ענינים און איהם אויפגעוויזען די שוועריג־קייטען, וואס ענטשטעהען ביים פערשרייבען די קליי־נע דרוק־אַרבייטען, צו וועלכען מ'וואלט געדארפט האבען א ספּעציעלען בוכהאַלטער, א חוץ דעם פּראַק־טיצירט זיך אויך אין דער דרוקער־בראַנזשע, אז מ'מאכט בלויז קאָרעקטורען און דערנאך ווערט גאר נישט פון דער בעשטעלונג, און היות ווי לויט די פאַרשריפטען מוז מען אפילו פאר'ן אויסזעצען דעם זאץ די אַרבייט איינשרייבען אינ'ם צענזור־בוך, וואלט עס דערפיהרט דערצו, אז אין דאָזיגען בוך וואלטען פיגורירט א גאַנצע רייהע נישט אויסגעפיהרטע אר־בייטען.

דער רעפערענט האָט אָנגעוויזען, אז לויט די עקזיסטירענדע פאַרשריפטען מוזען אלעראַרט דרוק־ארבייטען, אַפילו וויזיט־קארטען, דורכאויס איינגע־שריבען ווערען אין צענזור־בוך, און א יבער קענען נישט געמאכט ווערען קיין שום אויסנאהמען, בנוגע די דרוק־אַרבייטען אויף וועלכע עס געפינט זיך נישט קיין נאמען, מוז אבער דער נאמען דורכאויס פיגו־רירען אין צענזור־בוך. א חוץ דעם דאַרפען אויף אלע עטיקעטען פון לעבענסמיטעל־פראָדוקטען און פערשידענע פרעפּאראַטען זיך אויך געפינען דער נאמען פון אייגענטימער און אדרעס, ווייל דערמיט איז די סטאראסטווע אויסען צו באַקעמפען די אונעהר־ליכע קאָנקורענץ, וועלכע בעהאלט זיך אינטער'ן מאנטעל פון עהנליכע נאכגעמאַכטע עטיקעטען. א בעזונדער אכט ווערט אָבער געלעגט אויף אלעראַרט דרוק־אַרבייט, וואס ווערען ארויסגעהאָנגען אדער פערשפּרייט אין דער שטאט. די דאָזיגע אַרבייטען מוזען אזוי ווי ביז־איצט א ך אויף ווייטער בעזונ־דערט צענזורירט ווערען.

צום סוף האָט דער רעפערענט בעאויפטראגט די דעלעגאציע מיטצוטיילען אלע מיטגלידער זיך גענוי צוצופאסען צו די פארשריפטען, כדי דערנאָך נישט צו דארפען טראגען די אחריות פאר די קאָנטעקווענ־צען, ווייל עס איז פאַרגעזעהען, אַז אין דער צוקונפט זאלען די דאָזיגע קאנטראָלעס נאך מעהר פערשאַרפט ווערען.

יעדען איינעם קאן מען ארויסרופען אין שטייער־אמט

און איהם אויספרעגען וועגען פערשידענע אינפארמאציעס

דער שטייער־אמט האָט רעכט ארויסצורופען יעדען איינציגען מענש און איהם אויפפאָדערן צו זאגען, וואס ער ווייסט אלס עדות, און מען טאָר זיך נישט ענטזאגען צו ענטפערען אויף די פראַגען, וואס מען שטעלט. מען קען אזוי ארויסרופען א בוכ־האלטער, א סוביעקט. ער זאל זאגען, וואס ער ווייסט וועגען זיין בעל־הבית. מען קאן ארויספאָדערען אַ סוחר, אז ער זאָל זאגען אלס עדות, וועגען זיין שכן, אדער וועגען זיינע בעקאנטע סוחרים. מען קאן ארויסרופען אלס עדות הורטאוויניקעס, אדער זייערע אנגעשטעלטע, דאָס זיי זאלען זאָגען עדות וועגען זייערע קונדען און פארקעהרט, מען קאָן ארויסרופען איינצעל־קרעמער, זיי זאלען עדות זאָגען וועגען זייערע הורטאוויניקעס.

צוזאמענפאהר פון נאטשעלניקעס פון די שטייער־אמטען

די טעג קומען פאר אין אלע פינאנץ־קאמערען צוזאַמענפאָהרען פון די שטייער־נאַטשעלניקעס אין בעזונדערע שטייער ראיאנען.

אויף די דאזיגע צוזאמענפאהרען וועלען די נאטשעלניקעס באקומען אָ.ווייזונגען פון פינאנץ־מיניסטעריום אויף וואָסערע הויפט־פרינציפען עס זאלען פאָרקומען די שאַצונגען פון אומזאץ־ און הכנסה־שטייער.

ווי מען שמועסט זאל דער הכנסה־שטייער היי יאהר אָפּגעשאַצט ווערען העכער ווי פאַראַיאָהרען.

גענעראל־פערזאמלונג

פון לאדזשער הערינג־קליינהענדלער־פאראיין, זגערזשער 38

די פארזאמלונג איז פארגעקומען אונטערן פאָר־זיץ פון אברהם פרענקעל, פּרעזעס פישעל פרענקעל גיט אפּ דעם טעטיגקייטס באריכט פון 1936 י.

דער פאראיין האָט אדורכגעפיהרט פארשידענע אינטערווענצען לטובת די מיטגלידער, דער פאר־איין איז אויך געוואָרען רעגיסטרירט אין דער לאָד־זשער האנדעלס קאמער און אין מיניסטעריום אין ווארשע.

עס רעדען פארשידענע רעדנער ווי: דאָמבראָווס־סקי, באום, שערפינסקי, ה' אייזענבוים, הערשקא־זאפט, וועלכע ווייזען אָן אויף דעם טרויעריגען מצב פון די קליינהענדלער מיט הערינג. דאָס שלום־וואָרט באקומט אברהם פרענקעל וועלכער רעדט פרייט ארום די פראגע. דער רעדנער ווייזט אויך אָן ווי די עט־ליכע שטייערס מיט הערינג וועלכע זענען געשטאנען אויף דעם באלוטער פלאץ, זענען געוואָרען ארויסגע שטויסען און זייער אָרט האָבען פערנומען קריסטליכע הענדלער. דער רעדנער ווייזט אויך אָן אז דער פאר־איין האָט זיך באמיהט אין דער יודישער קהלה וועגן הער פאטענטען־אקציע פאר אויניגע מיטגלידער אויפן יאהר 1937, אפער לידער האָט די יודישע קהלה אפגעזאָגט די פאטענטען־שטיצע. דער רעדנער פאָדערט אויף אלע מיטגלידער און נישט מיטגלידער זיך צו ארגאניזירען אין הערינג־הענדלער פאראיין, זגער־זשער 38. די מיטגלידער נעמען צו קענטניש דעם בער־ריכט און דריקען אויס צוטרוי דער אלטער פארוואל־טונג.

עס קומען פאר וואהלען מיט פאלגענדע רעזול־טאט: פרעזעס — אברהם פרענקעל, וויצע — יהושע יוסף שערפינסקי סעקרעטאר — שלמה באום, קא־סירער — וואָלף דאָמבראָווסקי, פישעל פרענקעל, חיים הערשענזאפט, משה רעכטמאן, מאיר שווער־זענווייטש, נתן שמערקאָוויטש.

קאנדידאטען: זיינוועל גאָלדשטיין, הערשעל אייז־זענבוים, בנימין אייזענבוים, רעוו. קאָמיסיע: אהרן כהן, וועלוועל ליסטמאן, נטע גוטערמאן, צום שלום רעדט אויך דער פאראיינס - „קיעראָווניק" ליביש פרעפנאַגורא, וועלכער באקענט די מיטגלידער מיט פארשידענע שטייער־ענינים און אויך וועגן נייעם שטייער רעפאָרם פון 1937.

נישט־פוילישע בירגער קענען אויך אפגעבן מייסטער און געזעלען־עקזאמענס

ביז איצט איז געווען א ספק צי נישט־פוילישע בירגער קענען אָפּגעבען אין די האַנדווערקער־קאמע־רען געזעלען און מייסטער־עקזאמענס.

איצט האָט דאס האנדעלס־מיניסטעריום אויפ־געקלערט, אז דאָס פעהלען פון פוילישער בירגער־שאַפט איז נישט קיין שטערונג אצוגעבען מייסטער און געזעלען־עקזאמענס פאר די עקזאמענאציע־קא־מיסיעס פון פערשידענע פאכען.

וועגן אימפארטירן פאמעראנצן און מאנדארינקעס פון פאלעסטינא

די לאָדזשער האנדעלס־קאמער טיילט מיט, אז אין הסכם מיט דער ארויסגעגעבענער פעראָרדנונג פון האנדעלס־מיניסטעריום, מוז אן ערלויבעניש אויף אריינצופיהרען פאמעראַנצען און מאנדארינקעס פון פאלעסטינע, וועלכע איז ארויסגעגעבען געווארען ביז דעם 1. אפריל 1937 האבען פאָלגענדע צו־שריפט: „גילטיג נאר נאכ'ן פארשטעלען א צייגניש וועגען דער אָפּשטאמונג פון דער סחורה, וועלכע איז ארויסגעגעבען געווארען אין לאנד פון וואנען די סחורה שטאמט.

דאס לאדזער לעבען

דינסטאג, 16 מערץ
ד' ניסן תרצ"ז
זון-אונטערגאנג 5.43
זון-אויפגאנג 5.31

היינט א פלענאר-זיצונג פון שטאט-ראט

וואהרשיינליך וועט דאס זיין די לעצטע זיצונג פאר פונאנדערלאזונג

אויף דער טאג-ארדנונג געפינען זיך א רייה אנטי-יודישע ענדעקישע פארשלאגען

היינט קומט פאר די 9-טע זיצונג פון שטאט-ראט. די טאג-ארדנונג איז זעהר א גרויסע און נעמט ארום אלע פונקטען וועלכע זענען געבליבען צו ער-לעדיגען דורך דעם איצטיגען שטאטראט, ווייל ווי מ'-קען זיך משער זיין, וועט דאס זיין די לעצטע זיצונג פאר זיין פונאנדערלאזונג.

אויפן ערשטען פונקט פון שטאטראט האט פרעז' זידענט גאדלעווסקי אוועקגעשטעלט די פראגע פון שטאטישען ביודזשעט אויפן יאהר 1937-38, ביי דער געלעגענהייט דארף דער פרעזידענט האלטען זיין ביודזשעט עקספאזע און דער ביודזשעט דארף אפ-געשיקט ווערען אין דער קאמיסיע, וואהרשיינליך וועט אבער הערצו נישט קומען, ווייל אין הסכם מיט דער קאטעגארישער שטעלונג פון די סאציאליסטישע פראקציעס, וועלען זיי נאך פאר דער רעדע פון פרע-זידענט אריינטראגען א פארשלאג ארפצוזעצען פון דער טאג-ארדנונג די פראגע פון ביודזשעט, ווי באקאנט ווילען די סאציאליסטען נישט געבען דעם ציטווייליגען פרעזידענט, קיין פרעלימינאר אויפן קומענדיגען יאהר.

דאן וועלען באטראכט ווערען אלע דרינגענדע פארשלאגען וועלכע זענען אריינגעטראגען געווארען אויף די פריהערדיגע זיצונג פון שטאטראט ווי: די ענדעקישע פארשלאגען צו ענהערען דעם נאמען פון נאוואמיעיסקא גאס אויף דער גאס פון סט. וויעשניאק און פון דער פאדלעשנא אויפן נאמען פון וואכמיסטער בוויאק.

נאכדעם דארף פארקומען די אפשטימונג וועגען דעם פארשלאג, אז די שטאט זאל פארזארגען די יתומים פון די קרבנות, וועלכע זענען אומגעקומען צוליב נאמען "געשעהענישען", ווי באקאנט האפען ענדעקעס נישט דערלאזען צום אפשטימען דעם פאר-מען פארשלאג און אייגנגעארדענט אזא אבסטרוקציע אז די זיצונג האט געמוזט איבערגעריסען ווערען. ס'איז פאראויסצוזעהן וועלען די ענדעקעס אויך דער-מאל נישט דערלאזען צום אפשטימען פון דאזיגען פארשלאג.

צום סוף פון דער זיצונג דארפען געלייענט ווערען די ענטפערען פון דער שטאט פארוואלטונג אויף די ענדעקישע אינטערפעלאציעס מכוח דעם באזייטיגען יודישע באאמטע פון מאגיסטראט און מכח נישט געבען די יודישע פירמען קיין באשטעלונגען.

לויט אלע וואהרשיינליכקייטען וועט דאס זיין די לעצטע זיצונג פון איצטיגען שטאט-ראט.

האנדעלס-אנגעשטעלטער-פאראיין וועט אינטערווענירען

מכח די „רופערס" אויף נאוואמיעסקא-גאס

אויפן פריהייטס-פלאץ און נאוואמיעיסקא איז מקדמונים איינגעפיהרט געווארען, אז אין די פיר-מען זענען אנגעשטעלט אזוגערופענע „רופערס", וועל-כע שטעהען פאר די געשעפטען און טוויערען און רו-פן אריין קונים.

די דאזיגע רופערס זענען שוין אנגעשטעלט אין די פירמען שוין לאנגע, לאנגע יאהרען. און די קונים זענען שוין אפילו דערצו געוואוינט געווארען. א גרוי-סער טייל פירמען געפינען זיך אויף די הויפען, אזוי אז זיי מוזען האבען די דאזיגע „רופערס". אין דעם דאזיגען „פאך" זענען איצט באשעפטיגט אן ערך 150 אנגעשטעלטע, אמאליגע פאמיליען-מיטגלי-דער. לעצטענס האט אבער די סטאראסטווע ארויס-געגעבען א פאראָרדנונג נישט דערלאזען די דאזיגע „רופערס" אויף די טאסען, ווייל זיי שטערען די בא-וואגונג אויף רוה אויף די טאסען, די לעצטע טעג זענען פארהאלטען געווארען דורך דער פאליציי א רייה „רופערס" און זיי זענען איבערגעגעבען געווארען דעם סטאראסטווע געריכט.

צוליב דעם וואס אזא פאראָרדנונג באדראהט די עקזיסטענץ פון 150 אנגעשטעלטע, וועט היינט דער האנדעלס-אנגעשטעלטער פאראיין, קאשטשושקי 21 צוזאמען מיט די פארשטעהער פון קולטור-אמט אינטערווענירען אין דער סטאראסטווע.

* * *

שהערנעכטען הט מען פאר די קאנפעקציע-געשעפטען פארהאלטען א רייה רופערס" געבראכט נען זיי געשטאנען פארן סטאראסטע געריכט. מי ראזענבאום, פייוועל אולמאן, אברהם וויינריב, יצחק אייזענמאן, חיים ליבעסקינד, אהן קלמן וויילענסקי יעדער פון זיי איז פארמשפט געווארען אויף 7 טאג ארעסט.

רעמאנטירען די הייזער

צווישענפאראיינס-פארזאמלונג פון די הויזבאזיצער

(א) לויט ווי מיר האבען שוין געמאלדען, האט די סטאראסטווע-מאכט, בכדי צו העכערען דעם סאניטארען און עסטעטישען מצב פון אונזער שטאט, ארויסגעגעבען ענטשפרעכענדע פאראָרדענונגען וועגען רעמאנטירען די אפגעלאזענע הייזער, פוצען די הויפען, באזייטיגען פארקאנעס, איבער-ריגע טרעפען א. אז. וו.

אין שייכות מיט די דאזיגע פאראָרדענונגען האבען די הויזבאזיצער-פאראייגע אפגעהאלטען צווי שען-פאראיינס-באראטונגען, אויף וועלכע עס זע-נען געגנוי ארומגערעדט געווארען די פראגען, וואס זענען פארבינדען מיט דער רעמאנט-אקציע.

די הויזבעזיצער האבען זיך אויך געווענדעט צו דער סטאראסטווע-מאכט וועגען צונויפרופען א ספעציעלע קאנפערענץ מיט'ן אנטייל פון זייער פארשטעהער, אויף וועלכער עס זאל פעסטגעשטעלט ווערען דער פלאן פון די היי-יאהריגע רעמאנטען מיט'ן באריקזיכטיגען דעם מאטעריעלען צושטאנד פון אבזונדערע הויזבאזיצער און די ווירקליכע טרכותן.

קריסטליכער פליישער-צעך

אינטערווענירט וועגען העכערען דעם פלייש-צעניק

(א) לויט ווי מיר האבען שוין געמאלדען, האט דער קריסטליכער פליישער-צעך אין לאדז אויסגעארבייט א פראיעקט פון א נייעם צענניק אויף פלייש און פלייש-אויסארבייטונגען, אין וועל-כען עס ווערט פאראויסגעזעהען א העכערונג פון די פלייש-ארטיקלען אויף 10 פראצענט.

דער דאזיגער פארשלאג איז מיט א וואך צוריק אריבערגעשיקט געווארען אין דער שטאטישער סטאראסטווע מיט דער בקשה צונויפצורופען א ספעציעלע קאנפערענץ, אויסצופארשען די קאל-קולאציע פון דער פראָדוקציע און צו בעשטעטיגען דעם נייעם צעניק.

אזוי ווי די סטאראסטווע האט לעת עתה נישט געגעבען קיין תשובה און נישט באשטימט קיין טערמין פון דער קאנפערענץ, האט א דעלעגאציע פון צעך אינטערווענירט אין דער סטאראסטווע א וויזענדיג אויף דער אונאויפהערליכער פרייזען שטייגערונג פון די רינדער.

לויט ווי מ'איז פאר מירט אונז וועט די וואך נאך אנגענומען ווערען א בעשלוס.

ער טאר דא בכלל נישט זיין

(א) דאס שטאטישע געריכט האט פאראורטיילט דעם פראפעסיאנעלען גנב טאמאש הערמין אויף 2 יאהר תפיסה פארן אויספיהרען א גנבה אין צוג, וואס איז געגאנגען פון ווארשע קיין לאדזש.

הערמין, וואס איז אגב, א דייטשער אנטלאפ-נער, וועט אויך האבען זיך צו פארענטפערען פאר אומלעגאלען אויפהאלטען זיך אין פוילען.

פאר „קאוואלערסקע יאזדע"

(א) פאר נישט ריכטיג פאהרען זענען דורך דעם סטאראסטווע-געריכט פארמשפט געווארען די דראשקעזשעס: יאן יאזשענבינסקי אויף צוויי וואכען ארעסט און יעקב דרייסלער אויף 7 טעג ארעסט.

ד"ר REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 93-201
ספעציאליסט
פאר מענער · שוועכע · בעהאנדלונג
סעקסועלע באראטונגען פון פסיכא — אנאליז
רענטגען-באשטראלונגען ביי הויט-קראנקהייטען
נעמט אן פון 8—11 און פון 5—8 אווענט
זונטאג און יום-טוב פון 9—12 בייטאג

אלע ארט
פערזיכערונגען
פון פייער און גנבה פון הויזליכען איינענטום לאגערן
פאבריקען זאווי לעבענס-פערזיכערונגען
פאר די אנגעזעהענסטע אינלענדישע און אויסלענדישע קאנצעסיאנירטע געזעלשאפטען, ערלעדיגט שנעל און סאליד אויף בעקוועמע בעדינגונגען
מרדכי חיים רומקאווסקי
לאדז, קילינסקיעגא 105, טעל. 112-50.

מען האט זיי איינגעטיילט

4 יאהר, 2 יאהר און 1 יאהר תפיסה

(א) אויף דער באשולדיגונגס-באנק אין קרייז-געריכט זענען נעכטען געזעסען: פראנטשישקא פא-לינצאוש, יוליאננא פאלינצאוש און קאנסטאנציא אורבאנטשוק.

פראנצישקא פאלינצאוש האט אין פארגאנ-גענעם יאהר געדינט ביי דעם דרוקערייי אייגענטימער משה שטשעטשינסקי.

די שכנים האבען איינמאל אין אווענד געהערט א געוואלד, וואס איז געקומען פון שטשעטשינסקיס וואוינונג.

די אנגעקומענע פאליציי האט געטראפען די טירען פארשלאסען און באך דעם, ווי מ'האט די טירען פון שטשעטשינסקי'ס וואוינונג אויפגעבראכען, האט מען געפונען די פאלינצאוש ליגען אין קאך-רא גענבונדען.

זי האט דאן דערציילט, אז א געוויסער הער אין אריינגעקומען און זיך געפרעגט אויף שטשעטשינ-סקיס טאכטער, דערנאך איז דער פעי"שוין זי באפאל-לען און געבונדען און זיך גענומען אויסליידיגען דאס געלד פון די שופלאדער.

דער פאליציי-מאכט איז אבער אויפגעפאלענד געווען וואס אויף דער פאלינצאוש האט מען נישט אנגעזעהען קיין שום סימנים, וואס זאלען באווייזען, אז זי זאל זיך האבען געוועהרט געגען דעם אנ-פאלער.

נאך א לענגערער חקירה ידרישה האט זיך ארויסגעוויזען, אז די פאלינצאוש איז שוין גע-ווען אמאל באשולדיגט פאר א גנבה.

מען האט זי ארעסטירט אונטער דעם חשד, אז זי האט סימולירט אן אנפאל.

שפעטער זענען אויך ארעסטירט געווארען איהר שוועסטער, יוליאננא און קאנסטאנציא, וועל-כע זענען באשולדיגט געווארען אין צוהעלפען די פאלינצאוש.

דאס געריכט האט פארמשפט די הויפט-מא-כערין פראנטשישקא פאלינצאוש אויף 4 יאהר תפיסה. איהר שוועסטער יוליאננא אויף 1 יאהר און די אורבאנטשיק אויף צוויי יאהר תפיסה

בייטער פאלקספלאט

די שטאט-פארוואלטונג

און דער מילך-האנדעל-קאאפעראטיוו

(א) בכדי צו נארמירען דעם מילך-האנדעל אין לאדז און באזארגען די באפעלקערונג מיט גוטע און פרישע מילך, איז ארגאניזירט געווארען א קרייז קאאפעראטיוו, אין באשטאנד פון וועלכען עס גייען אריין די פויערים פונם לאדזער קרייז, אלס פראדו-צענטען און באזונדערע מיטגלידער פון דער זעלבסט פארוואלטונג.

די לאדזער שטאט-פארוואלטונג, אלס פאראינטע-רעסירטע סיי אין דער פראגע פון צושטעלען מילך פאר די שטאטישע אינסטיטוציעס, ווי אויך צוליב דער פליכט צו אכטונג געבען אויפן מילך-האנדעל, האט נאך אין אנהויב פון ארגאניזירען דעם קאאפע-ראטיוו געזאלט צוטרעטען צו איהם אלס מיטגליד.

אין די נאהענטסטע טעג זאל דער ענין רעאליזירט ווערען.

אקציעס פון וואיעוואדישער פעדעראציע

פאר'ן „לאגער פון נאציאנאלער איינהייט"

(א) אין לאדז איז פארגעקומען א זיצונג פון דער פארוואלטונג פון דער וואיעוואדישער פעדעראציע פון פאטערלאנדס-פארטיידיגער-ארגאניזאציעס.

אין רעזולטאט פון די באראטונגען האט די פאר-וואלטונג פון דער פעדעראציע ארויסגעשיקט אן אפ-פעל צו אלע ארגאניזאציעס וועגען איהר צוטריט צום „לאגער פון נאציא-נאלער איינהייט".

די דעלעגאציע וועט באזוכען פוילען ווי אויך די פרעזעס, בריגאדע-גענעראל מאלאכאווסקי, סעקרע-טאר בר. פלאשטשיק א.א.

שילדען-אויסמעסטונגען

(ז) מצד דער שטאט-פארוואלטונג זענען נעכטען אדורכגעפיהרט געווארען אויסמעסטונגען פון שילדען, בכדי פעסטצושטעלען די הויך פון די באשטייערונגען, די דאזיגע אויסמעסטונגען זענען אדורכגעפיהרט געווארען דורך ספעציעל-דעלעגירטע קאנטראלערען פון דער לאדזער שטאט-פארוואלטונג.

פאר טעראר בעת אן אקופאציע-שטרייק

(ז) די צוויי גנבים-וואשערינס, יאנינא האפ-מאן און יוזעפא פילארטשיק זענען נעכטען פאר משפט געווארען דורכן געריכט אויף א חודש ארעסט יעדערע פארן טעראריזירען דעם לייטער פון רעס-טאראן „ראמא", בעת דארט איז פארגעקומען אן אקופאציע-שטרייק, די שטראף איז זיי אפגעלייגט געווארען אויף 2 יאהר.

נאך 2 מאל

און ס'וועט זיין פונקט ח"י צום לעבען...

(א) דאס סטאראסטווע-געריכט האט נעכטען פאראורטיילט א געוויסען דוד מענדעלפעלד אויף 2 וואכען ארעסט און הערשל זעלקע אויף 3 טעג ארעסט דערפאר, וואס זיי האבען אויף דער גאס פארקויפט גליק-צעטעלעך, נעבענדיג די געווינערס א פרעמיע טשאקאלאדע, וואס האט זיך ארויסגעווי-זען אלס טאוועל.

ס'איז כאראקטעריסטיש, אז מענדעלפעלד איז פאר די זעלביגע שווינדלערייען שוין געווען גע-משפט 16 מאל.

ZACHĘTA
זגערזשער 26
גרויסער דאפעלטער פראגראם!
היינט און פאלגענדע טעג!!!
פרעכטיגער פילם א. נ.
לעצטע טעג
פון פאמפיי
אויסערן פראגראם:
???
אנהויב 4 נ"מ, שבת און זונטאג—12 בייט.

דאס טוך- און ליזרס-געשעפט פון
B. I. MAROKO i S-wie
נאוואמיעסקא 8 טעל. 152-77 בעזיצט דעם גרעסטן אויסוואהל פון די פיינסטע
בילליגער שטאפען פאר הערען און דאמען.
רעיעלע בעהאנדלונג! פאבריקס-פרייזען! הורט און רעטייל!

יעדער לאדזשער איינוואוינער

וועט לייגן א ציגעלע צום דענקמאל-הויז א. נ. פון מארש. פילסודסקי

אויפרוף פון בוי-קאמיטעט צום נאמענס-טאג פון פוילישען פאלקס-פיהרער

ס׳הערנעהנטערט זיך דער טאג פון 19־טען מערץ דער נאמענסטאג פון אונשטערבליכען אנדענק פון דעם גרויסען פיהרער פון באפרייטען פוילען. דעם ערשטען מארשאל יוזעף פילסודסקי. אזוי ווי יעהרים יאהר וועט אויך הייראהר, גאנץ פוילען אפגעבען כבוד דעם גרויסען פוילישען פאלקס-פיהרער. אין די ריהען פון די, וועלכע ווילען מיט געפיהל פון נאציאנאלען שטאלץ איבערטראגען זייערע געדאנקען די ערשטע וואס פארגאנגענע יאהרען, ווען דער פיהרער פון פאלק, וואס האט ארויסגעווארפען דעם יאך פון פארשקלאפונג און געבויט דעם גרויסען מאנומענט פון אומאפהענגיקייט, וועט אויך נישט פעהלען די שטאט לאדז, די שטאט, אין וועלכער מארשאל יוזעף פילסודסקי האט געווארפען די ערשטע זריעה פון פרייהייט.

ווי אונזער שטאט באשטעהט דעם אנדענק פון פיהרער פון פוילען ווייזט איצט יעדעס לאדזשער קינד. יעהעטדיג דאס וואקסענדיגע אנדענק-הויז א. נ. פון מארשאל יוזעף פילסודסקי, וועלכער בויט זיך רוג שיענקיעוויטשא און סטושעלעצקא. דאס הויז אנט-שטייט א דאנק די געמיינזאמע אנשטרענגונגען פון די לאדזשער בירגער. איצט איז געקומען דער מאמענט ווען מ׳דארף צוטרעטען צו פארענדיגען דאס גרויסע מאנומענטאלע ווערק, די רעאליזירונג איז אנגע-לאנגט פון דער וויכטיגסטער אפפערוויליגקייט פון דער לאדזער געזעלשאפט. דער בוי-קאמיטעט פון דענקמאל-הויז, ווילענדיג אלע איינוואוינער פון דער שטאט לאדז געבען די מעגליכקייט אנטייל צונעמען אין דעם גרויסען ווערק, האט פארגעבעטען ספעציעלע ציגעלעך, דער פארקויף פון די ציגעלעך וועט דויערן פון 15-טען ביז׳ן 20־טען ד. ח. מיט׳ן פארקויף פאר נעמען זיך מאטעריעל נישט פאראינטערעסירטע פאר-שטייער פון פארבאנד פון געוו. מיליטער־לייט און סטשעלצעס־פארבאנד.

דער קאמיטעט אפעלירט צו דער גאנצער לאד-זשער געזעלשאפט, ווארעם אויפצונעמען די נ. זעלנער פון מארשאל יוזעף פילסודסקי און די מיטגלידער פון די סטשעלצעס, וועלכע וועלען פארשפרייטען די ציגעלעך, א דאנק וואס דאס דענקמאל־הויז וועט פארענדיגט ווערען ביז׳ן סוף.

קאנפערענץ אין דער וואיעוואדזטווא

וועגען די פרייזען פון בוי-ארטיקלען

מיט עטליכע טעג צוריק האט דער יודישער הויז-באזיצער פאראיין, פיעטריקאווער 10, זיך גע-ווענדעט מיט א מעמאריאל צו דער מאכט וועגען דער שטייגערונג אין די פרייזען פון בוי-ארטיקלען.

דער לאדזער וואיעוואדזטווע, אויף א קאנפערענץ, וועלכע קומט פאר דעם 17־טען מערץ, 12 בייטאג, אויף דער קאנפערענץ וועט באטראכט ווערען די פראגע פון די פרייזען אויף בוי-ארטיקלען.

דער יודישער הויזבאזיצער-פאראיין האט צו דער דאזיגער קאנפערענץ דעלעגירט דעם פרעזעס

אין צוזאמענהאנג דערמיט האט דער יודישער הויזבאזיצער-פאראיין באקומען אן איינלאדונג פון ה׳ י. מ. ביאלער און וויצע-פרעזעס א. שטיינשניידער

וועגען א הוספה-אקציע

אין טעקסטיל-אינדוסטרי

אין לאקאל אויף קיליסקי גאס 105 איז פאר-געקומען אן אלגעמיינע פארזאמלונג פון די פאבריק-דעלעגאטען פארנאנזירט אין ז.ז.ז.

די פארזאמלונג האט אנגענומען א רעזאלוציע, אין וועלכער זי סאלידאריזירט זיך מיט דער שטע-לונג פון דעם צענטראלען פאראיין — זיך נישט אנצואזשירען אין קיין פאליטישער גרופירונג.

ווייטער האט די פארזאמלונג בריית באהאנ-דעלט די פראגע וועגען א הוספה-אקציע אין צוזא-מענהאנג מיט דעם וואקסענדען יקרות. עס איז בא-שלאסען געווארען צוזאמענצורופען א צווישען-פאר-איין קאמיסיע און אנהויבען אן אקציע וועגען הע-כערען די לוינען אין די גרענצען פון דעם שטייגענ-דען יקרות.

נעכטען זענען צו די פאזשטרע פראפעסיאנעלע פאראיינען אין לאדז ארויסגעשיקט געווארען ענט-שפרעכענדע בריף און פארשלאגען זיך אנצושליסען אין דער אקציע.

פארשארפט דער שטרייק פון מייסטערס

אין „ווידזעווער מאנופאקטור"

(א דער פאראיין פון די מייסטערס האט באשלאסען צו פארשארפען דעם שטרייק אין דער ווידזעווער מאנופאקטור און ארגאנעמען פון דער ארבייט די מייסטערס פון די פאבריק-זאלען, ווי אויך די פראקטיקאנטען. די דאזיגע פארשארפונג פון דער אקציע האט דער מייסטער-פאראיין בא-שלאסען אדורכצופיהרען צוליב דעם ווידערהאלטן פרוב פון דער אדמיניסטראציע צו פארטרעטען די שטרייקענדע מייסטערס דורך עלטערע ארבייטער.

Tysiącom dzieci w Polsce grozi głód.
Pomyślcie o tem i złóżcie o f i a r ę
na Pomoc Zimową dla bezrobotnych.

אויספלוג
קיין וויען
פרייז 135 זל.
אויספלוג קיין
לאנדאן און פאריז
ערלעדיגט
דאס וועלט-רייזע-ביורא
Union Lloyd
42 פיעטריקאווער 42
טעל. 107-87.

קליינער פעליעטאן

כאפטס נישט!

ביי זיי איז שוין די מעשה פארטיג — זאגט שמיל-שמעלקי — פיקס און פארטיג! וואס דארפט איהר האבען מיין — זאגט ער — זיי האבען דאך שוין אפילו אפגעדרוקט לאנדקארטעס, אז פאמערן און פויזען דאס איז זייערס, ס׳געהערט, הייסט עס, צו דעם יעקעלאנד, און עלואס-לאטרינגען — איך דאס זעלביגע!

גארנישט — נישט געפרעגט א פראגע דעם בא-לעבאס, נישט געזאגט אפילו: „פשעפראשאם, ער טשולדיגען זי", און גענומען און אפגערוקט ס׳עסק...

נאך-מעהר!

גענומען די דאזיגע לאנדקארטעס און איינ-געשיקט זיי אין ווארשא צום פארקויפען!.. למען ידעו — מ׳זאל וויסען, הייסט עס!..

ס׳איז פונקט די מעשה מיט יענעם וואיטעק וואס האט אזוי־צו־זאגען געטון טון זיין באטיר ליכען געברויך ביי איינעם אונטער דער טיר, און דערנאך אנגעקלינגען צו איהם, ער זאל איהם אזוי-גוט-זיין געבען אנ׳אשר יצר-פאפירעל, ווייל ער ברויך עס געניטיג...

נו?.. וואס זאגט איהר?.. א שיינע מעשה דאס-דא, איך לעבען!

איך זיי אבער ברויך מען קיין קשיות נישט צו פרעגען!

ביי זיי ווערען דאך, כידוע, אלע פאפירען באטראכט, ווי אשר יצר-פאפירלעך, טא וואס איז דען דער וואונדער, אז דא קושט מען זיך אין דער „בוזשיע", און בעת מעשה טראכט מען וועגען א מכה אינ׳ם פיסקעל...

מען מאכט זיך, הייסט עס, גאפעוואטע, און מען דרוקט לאנדקארטעס אויף להבא, אים-בכדי מ׳זאל שפעטער נישט ברויכען איבערצודרוקען...

לאמיר אבער האפען, אז פונ׳ם בלויזען אפע-טעט וועלען זיי אי״ה בקרוב ובימינו דערווארגען ווערען — ונאמר אמן!

שמילשמעלקי

מ׳דארף צוימען די נערוועז

א נישט האט מען ערשט שפעטער צו זינגען און צו זאגען

דאס קרייז-געריכט האט נעכטען פארמשפט די 39-יעהריגע יוזעפא לאסאטא אויף 7 חדשים תפיסה פאר מאכען סקאנדאלען אין דער ביורא פון „פונדוש-פראצי" אויף דער מאטעיקא גאס.

לאסאטא האט זיך באמיט אין „פונדוש-פראצי" וועגען א פאסטען, און ווען מען האט זי נאך דריי טעג קומען געהייסען זיך מעלדען אין דער ביורא, וואס געפינט זיך אויף דער מאניושקא גאס, איז זי ארייגעפאלען אין א כעס, זי האט צוריסען אקטען, ווי אויך געווארפען א טינ-טער דעם באאמטען.

דאס אויספיהרען די שטראף איז אפגעלייגט געווארען.

ר. איזראעל

אויף נאוואמיעסקא

שפאנענדער ראמאן פון לאדזער לעבען

(67

אזוי איז אוועק א לענגערע צייט, די אטמאספע-רע איז געווארען א בערטרעגליך, צילקע איז ארומ-געגאנגען ווי נישט אויף דער וועלט, ווי א היפנא-טיזירטע, זי האט נישט רעגירט אויף קיין שום זאכען, האט נישט גלייך געענטפערט אויף קיין שום געשטעלטער פראגע, זיגמונט האט אנגעהויבען מורא צו באקומען פאר איהר געזונד, ער האט באמערקט, אז זי הויבט אן צו ווערען מעלאנכאליש, איינגע-דארט און פון איהר ווערט פשוט א שאטען. זיגמונט האט גאנץ גוט געוואוסט וועגן וואס עס האנדעלט זיך, אבער ער האט אויך גלייכצייטיג פארשטאנען, אז דאס פארהאלטען זיך פון צילקען איז א בעווייז, אז זי איז נישט שולדיג אין דעם גאנצען ענין, און וואס ער האט זי אין אנהויב חושד געווען.

באלד אין אנהויב איז זיגמונט געווען זיכער, אז צילקע האט בוואוסטזיניג מיט איהם חתונה גע-האט, וויסענדיג, אז איהר מאן מאיר ראזען לעבט. איצט ערשט האט ער דערין אנגעהויבען צו צווייפ-לען, ער האט זי אנגעהויבען צו פארשטעהען, אז אויך זי האט געקענט פאלען א קרבן צוליב עפיס א מיספארשטענדניש, דאס האט אבער נישט לייכטער געמאכט זיין אייגענע לאגע, וועלכע ער האט ווייטער געהאלטען פאר א אויסגאנגסלאזע. זיי אבצי-הונג צו צילקען האט, פארשטעהט זיך נישט געקענט זיין די זעלבע ווי זי איז געווען פריהער, איידער ער האט זיך וועגען דעם דערוואוסט, דאס האט איהם שטארק געפייניגט און ער האט געזוכט ווי אזוי ארויס פון דעם אומגליק, די איינציגע פראקטישע עצה איז געווען צו ערקלערען צילקען, אז ער ווייס וועגען אלעם און פארלאנגען פון איהר א גט.

ער האט געקענט רעכענען דערויף, אז צילקע וועט האבען אזוי פיל פארשטענדניש און וועט זיך נישט אקעגענשטעלען, קענענדיג איהר כאראקטער האט ער זיך געקענט משער זיין, אז אין דער היני-זיכט וועט ער נישט אנטרעפען אויף קיין באזונדערע שוועריגקייטען, די דעציזיע אין דער הינזיכט איז אבער געהדען א זעהר שווערע. מ׳האט נישט געקענט מיטאמאל ארויסטרעטען מיט אזא פארשלאג. דערצו האט מען געמוזט צוגעהען פארזיכטיג און פלאנ-מעסיג.

זיגמונט האט זיך נישט געקענט דעצידירען צו רעדען אפען וועגען דעם מיט צילקען, די שרעקליכע ענטוישונג, וועלכע ער האט געהאט אין לעבען, בעת ער האט געמיינט, אז ער האט שוין דערגרייכט זיין גליק, האט איהם אינגאנצען צובראכען, ס׳האט איהם פערדראסען, וואס ער איז באזיגט געווארען פון לע-בען, דאס האט ער זיך קיינמאל נישט פארגעשטעלט, ער האט שטענדיג געמיינט, אז ער וועט קענען קירע ווען מיט זיין אייגענעם גורל, אזוי ווי ער אליין וועט דאס וועלען. צום סוף האט ער, פון א זייט פון וועל-כער ער האט זיך אינגאנצען נישט געריכט, בעקומען אזא קלאפ, וועלכער האט איהם אינגאנצען צוטומעלט, ער האט אזוי לאנג זיך געבראכען אין אין א געוויסער מאס געליטען, ביז ער האט מעהר נישט אויסגע-האלטען און זיך געווענדעט צו זיין פרוי.

— צילקע, דו ביזט קראנק, ס׳איז שוין געבלי-בען פון דיר א שאטען פון א מענשען.

— אמת, איך פיהל זיך נישט גוט, ס׳וועט אבער אריבערגעהען.

— פארוואס געהסט דו נישט צו קיין דאקטאר, האט זיגמונט כיטרע א זאג געטון, איך זשאלעווע דאך דיר נישט קיין געלד, קענסט דאך געהען צו דעם בעסטען דאקטאר.

— קיין דאקטאר וועט דא נישט העלפען.

— פארוואס? וואס איז דען דיר?

אין דעם מאמענט איז צילקען איינגעפאלען א טייוולאנישער פלאן, זי האט א שמייכעל געטון און געזאגט.

— ס׳איז נישט אזא קראנקהייט, וועלכע זאל דווקא פערלאנגען א דאקטאר,

— איך פערשטעה דיך נישט, צילקע.

— וואס איז דא נישט צו פערשטעהען, האט צילקע פיליייטיג געשמייכעלט, יעדע פרוי האט אזעלכע חדשים ווען זי פיהלט זיך שלעכט און דאך דארף זי נישט קיין דאקטאר.

דאס ערשטע מאל אין זיין לעבען ווען זיגמונט ווירובעלטשיק האט געפיהלט אן אינערליכען ציטער, עפעס אזוינס וואס האט פערקלעמט זיין האר׳ץ, ס׳האט אויף א מאמענט אפגעשטעלט דעם גאנג פון זיינע געדאנקען. ער האט געמיינט, אז ער פער-שטעהט נישט וואס מען רעדט צו איהם, ביז ער איז געקומען צו זיך. ער האט אנגעקוקט צילקען, זי בעטראכט פון אלע זייטען און דאן געזאגט.

— איז דאס אמת?

צילקען האבען זיך געביטען די פארבען אין פנים, זי איז געווארען בלאס און רויט, זי האט זיך געשעהמט פאר דעם ציניש׳ען בליק פון איהר מאן און אויך דערפאר וואס זי האט געזאגט מיט א מא-מענט פריהער זיגמונט׳ן.

— ס׳איז אמת, דאס צילקע שטיל געענטפערט.

זיגמונט האט נישט געוואוסט צי ער זאל זיך פרייען אדער ער זאל זיך צוויינען. ביי אנדערע באדינגונגען וואלט זיגמונט געווען גליקליך פון אזא בשורה, אבער איצט איז איהם דאס אומגליק אויסגע-וואקסען נאך גרעסער ווי עס איז געווען אין דער ווירקליכקייט. וואס זאל ער איצט טון און וואס זאל ער ענטפערען צילקען?

די כונה פון צילקען איז געווען די, אז זי זאל צובינדען זיגמונטן צו זיך, אז אויב ער וועט זיך אפילו דערוויסען דעם שרעקליכען סוד, זאל ער האבען בנוגע איהר געוויסע פליכטען, פון וועלכע ער זאל זיך נישט קענען אפטרייסלען.

זיגמונט איז אינגאנצען פאַרשטומט געווארען, ער האט געזוכט עפיס א ווארט פאר צילקען, אבער נישט געקענט געפינען. ווי אזוי דארף ער איצט האנדלען, דערויף איז נישט געווען אזוי לייכט צו ענטפערן, נאך מעהר פאר איהר אליין, דעם פאר-אינטערעסירטען.

— ביזט נישט צופרידען דערפון, האט צילקע געפרעגט, זעהענדיג די צוטומלונג ביי זיגמונטן

— הם... פארוואס זאל איך נישט זיין צופרי-דען, איך פרעה זיך שטארק.

— וואס דען ביזט דו אזוי שטעהן געבליבען אהן אן ענטפער.

— די בשורה איז געקומען פאר מיר פלוצלונג און אומגעריכט, אז איך האב פשוט פארלוירען די הערשונג איבער מיר.

זעהסט דו שוין, אז איך דארף נישט קיין דאקטאר אין ס׳וועט אלץ איבערגעהען.

— דארפסט זיך היטען, פונדעסטוועגען וואלט אבער גארנישט געשאדט, אז דו זאלסט זיך באראט-ען מיט א דאקטאר.

— דאס איז נישט נויטיג, איך פיהל זיך גאנץ גוט אבער אביסעל אפגעשוואכט, אויב איך וועל וויסען, אז איך דארף זיך באראטען מיט א ספע-ציאליסט וועל איך דאס זיכער טון

זיגמונטן האט זיך אויסגעדוכט, אז צילקעס שטימונג איז געווארען א בעסערע, דאס זעלבע האט זיך אויסגעדוכט צילקען, אז זיגמונטס שטימונג איז געווארען אן אנדערע. אין דער אמתן איז אבער ביי יעדען פון זיי געבליבען דערזעלבער חשד און דיזעלבע ספקות וואס פריהער. פארקעהרט ביי זיג-מונטן איז נאך געבוירען געווארען אן אנדער חשד, אז אויך דאסמאל זאגט צילקע נישט דעם אמת, אז זי וויל איהם אפנארען, אז זי זאגט א כונה דערביי, ווי אזוי זאל ער זיך דערוויסען, צי דאס וואס צילקע האט איהם געזאגט איז אמת, דערצו האט ער שוין קיין מיטעל נישט געהאט, אפילו וויינשטיין האט דא נישט [illegible] העלפען.

(המשך קומט)

זאל
פילהארמאניע
בארוטאוויטשא 20
טעל. 213-84.

דאנערשטאג, דעם 18. מערץ ד. י. 8.45 אוונט
(ענגלאנד)
4־טער פרייז פון ה' פרעזידענט פון דער שטאט ווארשא
קאנצערט פון די לאורעאטען
LANCE DOSSOR
(י.ס.ס.ר.)
Tatiana GOLDFARB
פון 3־טען אינטערנאציאנאלען קאנקורס אויפ'ן נאמען פון שאפען
בילעטען שוין צו בעקומען אין קאסע פון „פילהארמאניע"
געניערעס אין די אפישען.

פון יודישען האנטווערקער־לעבען

האנטווערקער־עקספאזיטור, פיעטריקאווער 45

שניידער־צעך, וואלטשאנסקא 27.

ווי עס איז באוואוסט, געפינען זיך א טייל דאמען־שניידער אויסער דעם צעך, ארגאניזירט אין א סעקציע.

פארינג וואך האט זיך געשאפען א געמיינזאמע קאמיסיע פון די דאמען־שניידער וואס געהערען צום צעך און פון דער סעקציע.

לויט דער איניציאטיוו פון דער געשאפענער קאמיסיע איז אויף דעם לעצטען זונטאג גערופען געווארן א פארזאמלונג פון די דאמען־שניידער אין לאדז.

די פארזאמלונג עפענט ה. גורט און ווייזט אן אויף דער טרויעריגער לאגע פון דאמען־שניידער פאך וואס הערשט ביים היינטיגען טאג. די היינטיגע טעמיינזאמע פארזאמלונג דארף אויסגעפינען מיטלען ווי אזוי צו הויבען דעם מצב פון פאך.

ה' זעלצער ווייזט אן, אז דאס דאמען־שניידער פאך וואס איז שטענדיג געווען דאס שענסטע, איז איצט דערגאנגען צו א אויסערגעוועהנליכער טרויע־ריגער לאגע. דעריבער דארף מען מיט געמיינזאמע כוחות ארגאניזירען דאס פאך.

אין דעמזעלבען זין זאגען זיך אויך ארויס אלע אנטוועזענדע. די פארזאמלונג באגריסט די איניציאטיוו פון דער קאמיסיע צו רופען די דאמען־שניידער און צו ארגאניזירען דאס פאך. עס ווערט באשלאסען אויסצודריקען צוטרוי דער קאמיסיע וועלכע איז באאויפטראגט ווייטער אנצופיהרען מיט דער ארבייט לטובת די דאמען־שניידער אין לאדז.

שוסטער - צעך.

א דעלעגאציע פון שוסטער צעך אין לאדז אין די פערזאנען פון די ה"ה שומאכער ציטרין און גאלד־מאן האט זיך געווענדעט אין דער האנטווערקער־קאמער וועגען פארשידענע פראגען, וואס זענען נוגע דעם צעך.

די דעלעגאציע האט אויפגענומען דער רעפ. פון דער קאמער ה' לעוואנדאווסקי, ווען די דעלעגא־ציע האט איבערגעגעבען אן איבערזיכט פון דער בייז־איצטיגער טעטיגקייט פון צעך.

די דעלעגאציע האט אנגעוויזען, אז פון דער ביז־איצטיגער טעטיגקייט זעהט זיך שוין ארויס א נויטיגקייט פון רופען אן אלגעמיינע פארזאמלונג מיט וואהלען פון א פארוואלטונג.

די שוועריגקייט פון רופען אזא פארזאמלונג ליגט אבער אין דעם, וואס די נייע סטאטוטען פון צעך זענען נאך נישט באשטעטיגט און דעריבער בעט די דעלעגאציע אז די פראגע זאל שנעלער ערלעדיגט ווערען.

דער רעפערענט האט ערקלערט, אז די פראגע פון סטאטוט וועט בקרוב באטראכט ווערען דורך דער פארוואלטונג פון דער קאמער.

אין צוזאמענהאנג דערמיט איז פארגעקומען א באראטונג פון דער ליטונג פון צעך מיט די מיט־גליעדער און עס איז באשלאסען געווארן באלד נאכ'ן באקומען דעם סטאטוט זאל גערופען ווערען די אל־געמיינע פארזאמלונג פון צעך מיט וואהלען פון א פארוואלטונג. און אנהויבען פיהרען א נארמאלע טע־טיגקייט.

פון צענטר. האנטווערקער־פארבאנד, גדאנסקא 40

האנסטיטואירט דעם ניי־געוועהלטען ראט ביים פארבאנד

זונטאג איז מיטן אנטייל פון 63 מיטגלידער פארגעקומען די ערשטע פלענאר־זיצונג פון ניי־געוועהלטען האנטווערקער־ראט ביים האנטווערקער און קליינאינדוסטריע־פארבאנד גדאנסקא 40 מיט פאלגענדע טאג־ארדנונג: 1) ערעפנונג, 2) וואהלען פון א פארזיצער, 3) באריכט פון דער וואהל־קאמי־סיע, 4) דעקלאראציע פון דער פארוואלטונג, 5) באר שלוסען וועגען פערזאנען, וועלכע ווערען אויטאמאר טיש מיטגלידער אין ראט און 6) וואהלען פון א פרעזידיום.

נאכדעם ווי דער פארזיצער פון דער וואהל־קא־מיסיע, ה' מ. הערשקאוויטש עפענט די זיצונג ווערט איינשטימיג אויסגעוועהלט אלס פארזיצער פון דער זיצונג האטמאן ה' אהרן. שטרוך. בעת ארון. שטרויך נעמט איבער דעם פארזיץ, ווערט אנגענומען דער טאג־ארדנונג. דעם באריכט פון דער וואהל־קאמיסיע געבען אפ די ה"ה: הערשקאוויטש און שווארצבערג. ה' הערשקאוויטש ווייזט אן, אז די וואהל־קאמיסיע האט זיך אנגעשטויסען אויף פארשידענע שוועריג־קייטען, וועלכע די קאמיסיע האט דאך באקעמפט און דערפיהרט צום אנטשטיין פון ראט, אין וועמענס ערשטע זיצונג עס נעמען אנטייל אזא צאהלרייכע פארטרעטערשאפט, פון יודישן האנטווערקערטום אין אונזער שטאט, ער הויבט ארויס אנטערקענונג. די קער־פערשאפטען, וועלכע האבען אויף אונזער רוף אק־טיוו זיך באטייליגט אין חוארגאניזאציע ארבייט, וועלכע גיט אונז א גרויסע האפנונג און מוט צו דער ווייטערדיגער ארבייט.

ה' שווארצבערג שטעלט פעסט, אז אין ראט זע־נען פארטרעטען 14 צעכען און 8 סעקציעס און קאר־פאראציעס, צוזאמען 22 קערפערשאפטען, וועלכע באזיצען העכער 2000 אקטיווע מיטגליחער, דאס איז א גרויסער געזעלשאפטליכער כח. וועגען דער טע־טיגקייט פון דער וואהל־קאמיסיע זאגט דער באריכט אפגעבער. אין משך פון דער קורצער צייט, וואס די קאמיסיע איז געווען טעטיג, האט זי אפגעהאלטען 3 פלענאר־זיצונגען, 12 זיצונגען פון פרעזידיום.

ה' ש. ווייזט אן וועגן דער באדייטונג פון דער אר־גאניזאציע פאר די ברייטע האנטווערקער־מאסען, וועלכע קען ביי א געהעריגע פארשטענדניש און אר־בייט ווערען די אנטשפרעכענדע רעפרעזענטאנץ פון די יודישע האנטווערקער־מאסען אין אונזער שטאט.

נאכדעם ווי ס'קומט פאר א קורצע דיסקוסיע איבער'ן באריכט מיטן אנטייל פון די ה"ה: האפמאן, פרוינט, ר"ר קרויש, רעיסלער, הערשקאוויטש א. אנד. ווערט דער באריכט פון דער קאמיסיע גענומען צו קענטע־ניש. די זיצונג פון ראט נעמט אויך צו קענטניש די מיטטיילונג פון דער קאמיסיע, אז ביים ראט וועלען געשאפען ווערען פאלגענדע קאמיסיעס: 1) קולטור און אויפקלערונג, 2) דיסציפלין - קאמיסיע, 3) ארבייטס־קאמיסיע, 4) פאר פראפעסיאנעל - עקאנא־מישע ענינים און 5) פאר שטייער־ענינים די אלע אויסערגעוועהלטע קאמיסיעס וועלען געוועהלט ווערען אויף דער נאהענטסטער זיצונג פון ראט, און זייער אויפגאבע וועט זיין צו העלפען דעם פרעזידיום אין זיין ארבייט. אינם נאמען פון דער פארוואלטונג גיט אן א ברייטע דעקלאראציע ה' פרוינט. ה' פ. ווייזט אן צווישען אנדערן אויף דער שרעקליכער לאגע, אין וועלכער ס'געפינט זיך די יודישע מלאכה, און אז איצט מעהר ווי שטענדיג — איז נויטיג א שטארקע רעפרעזענטיווע האנטווערקער ארגאניזאציע, אויף וועלכע די יודישע האנטווערקער־מאסען זאלען זיך קענען שטיצען אין דער איצטיגער שווערער צייט, ה' פ. הערקלערט ווייטער, אז דאס רעארגאניזירען דעם ראט איז נאר אן אנהויב פון אלגעמיינעם פלאן איבערצובויען די יסודות פון האנטווערקער־פאר־באנד, כדי איהם צו פארוואנדלען אין א געזונטע מעכטיגע מאסען־ארגאניזאציע פאר דעם לאדזער יו־דישען האנטווערקערטום, די פארוואלטונג פון האנט־ווערקער־פארבאנד דערקלערט ווייטער ה' פ. וועט מיט איהר גאנצער ענערגיע צו העלפען אין דער ארבייט פון ראט. די זיצונג באשליסט די דעקלאראציע — וואס עס האט אפגעגעבען ה' פרוינט — מיט צו־פרידענהייט צו קענטניש.

ה' שווארצבערג ליגט פאר אינם נאמען פון די וואהל־קאמיסיעס, אז צום ראט געהערען אלס מיט־גלידער אויטאמאטיש די פארשטייער פון פארבאנד וועלכע זענען פארטרעטען אין די פארשידענע זעלבסט פארוואלטונגס - אינסטיטוציעס (שטאט־ראט, האנט־ווערקער־קאמער, קהלה א. אז. וו.) און אמטליך דער פרעזעס פון צענטר. האנטוו. פארבאנד. נאך א לענ־גערער דיסקוסיע ווערט דער פארשלאג אנגענומען.

פאר די וואהלען צום פרעזידיום אנטוויקעלט זיך א קורצע דיסקוסיע, ס'ווערט געוועהלט א קאמיסיע צו צייכען די שטימען פון פאלגענדע פערזאנען: דרעסלער, בארמאן, גאלדמאן, כארמאל און גאלד־בערג. די וואהלען צום פרעזידיום זענען געהיימע, געוועהלט ווערען פאלגענדע 7 פערזאן: פראגא, ר. האפמאן, ש. סענדאווסקי, י. שווארצבערג, מ. הערש־קאוויטש, ר. פעלדמאן און מ טייטעלבוים.

אין דער רעגולאמין - קאמיסיע ווערען געוועהלט: טייטעלבוים, ווערנפעלד, הערשקאוויטש, לייבער־מאן, פרוינט.

ה' דייטש ליגט פאר, אז די פראפאגאנדע־קא־מיסיע פאר ארבייט זאל צוליב איהר אקטואליטעט שוין היינט געוועהלט ווערען, דער פארשלאג ווערט אנגענומען. אין דער קאמיסיע ווערען געוועהלט: דייטש, הערשקאוויטש, נעפטער, מאטיל, בארמאן, טענער, סמאפניצקי.

פארן שליסען די זיצונג באקומט נאך דאס שלום־ווארט ה' ר. האפמאן, וועלכער דריקט אויס זיין צו־פרידענהייט מיט דער אדורכגעפיהרטער רעארגאני־זאציע ארבייט און מיט'ן פינקטליכען אדורכפיהרען די ערשטע זיצונג פון נייעם ראט. ער דריקט אויס די האפנונג, אז סוף כל סוף וועט געלונגען אוועקצו־שטעלען די ארבייט פון נייעם ראט אויף א געהעריגען אופן און דאן וועט די ארגאניזאציע א סך לייסטען לטובת די אלגעמיינע האנטווערקער־אינטערעסען בכלל. ביים סוף פון זיין שלום־ווארט דריקט ה' האפ־מאן אויס א דאנק דעם פארזיצער אהרן. שטרויך פאר זיין מוסטערהאפטען אדורכפיהרען די זיצונג. די ווערטער ווערען באגלייט מיט רוישיגע אפלאדיסמענ־טען לכבוד דעם פארזיצער אהרן. שטרויך. דערויף ווערט די זיצונג געשלאסען. (י. ש.)

Dr. med. Trepman
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט־הדאנקהייטען.
בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע
אויך אלע ארט אנאליזען.
זאוואדזקא 6, טעל. 234-12
נעמט אן פון 8–11 נאכמ. און פון 6–9 אוונד

פארקויף פון אומלעגאלע פאסט־קארטלעך

(א) אין שייכות דערמיט, וואס לעצטענס זע... נען אין א רייה פאבריקען אבסערווירט געווארען פאלע פון פארקויפען אנזיכטס־קארטלעך פון די שפאנישען בירגער־קריג לטובת דער רעגירונגס מיליץ — זענען ארעסטירט געווארען צוויי פאבריקס דעלעגאטען.

עס ווערט געפיהרט אן אויספארשונג.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען: סאדאווסקי... דאנצער (זגיערזשער 63), י. גראשקאווסקי (11 לי... טאפאדא 15), ט. קארל (פילסודסקיעגא 54), ... רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 28), י. כאנדזשינס... (פעטריקאווער 165), ע. מילער (פעטריקאווער 46 ... י. אנטאניעוויטש (פאביאניצער 56).

K и C
טעה
כשר לפסח
פיינשמעקער
טרינקעל
Amatorska z premią
אין פאקונג 250 גראם
Br. K. i C. POPOWY

האנאכאוויטש, אלס... ציבולסקי

ער האט איצט צו צעקייען א ביטערע ציבעלע...

(א) אין פארגאנגענעם יאהר איז אין געשעפט... פון יצחק קופפער אריינגעקומען א הער, וואס האט זיך פארגעשטעלט פאר א בעאמטען פון 11־טען שטייער־אמט ציבולסקי.

ער האט פארגעלייגט קופפער'ן, אז פאר ... זל. וועט ער מאכען אז קופפער זאל נישט דארפען צו באצאהלען די שטראף, וואס ער דארף באצאהלען אין דער הויך פון 800 זל.

קופפער האט איהם די 75 זלאטעס געגעבען ... ערשט ווען מען האט זיך גענומען אויפפא... צו מאנען ביי קופפערן די 800 זל. האט ער פא... שטאנען אז מען האט איהם פשוט בעשווינדעלט.

דער כלומר'שטער באאמטער האט זיך ארויס... געוויזען אלס דער 26־יעהריגער דוד האנאכאוויטש וואס איז נעכטען דורך דעם שטאטישען געריכט פאר משפט געווארען אויף 10 חדשים תפיסה.

פאטשעבא, אלע ניע טשא...

(א) אויף זע־זשגוועד גאס האט מען ... כאפט ביי זע־דא־ אין ארטיטער דעם 26־יאה... ריגען גנב ראמאן פאטשעבא, וועלכער האט ארא... געצויגען פון סטאניסלאוו ווינעצקי'ס וואגען א פע... מיט א קויש גערייכערטע פלייש.

מ'האט איהם איינגעזעצט.

מעסערשטעכעריי

(א) בעת א פרייליכער סעודה אויף לע... טשיצקא 34 איז אויסגעבראכען א געשלעג אין ... מעסערס און עס זענען געפעהרליך צושטאכען גע... ווארען: אנטאני סטזשעלעצקי און סטאניסלאוו בח... שעווסקי.

פאגאטוויע האט סטזשעלעצקין אפגעפיהרט אין שפיטאל.

דער גורל פון א פרוי

סענסאציאנעלער און שפאנענדער ראמאן

(96

— מאמא, איהר מוזט מיך ראטעווען! איך וועל עס נישט אויסהאלטען! אדער איך וועל זיך אליין איבערגעבען אין זייערע הענט און זאל עס זיין וואס עס וועט זיין איך אדער איהר וועל ארומטער פון זינען! איך קאן שוין נישט מעהר! איך קאן נישט מעהר!..

— איך האב שוין היינט גערעדט מיט מענשען, מיט הויכע רעגירונגס באאמטע.

— נו?

— איך וועל פאר אייך קריגען א וויזע קיין אמע־ריקע.

— מאמ...

— ווערט נישט באונרוהיגט איהר וועט זיך מו־זען דארט אין אמעריקע מעלדען אויף דעם אדרעס וואס איך וועל אייך אנגעבען.

— פארוואס?

— אונזערע מענשען וועלען וויסען, אז איך האב אייך געראטעוועט, וועט מען מוזען היטען, און איך האב עס געטון צוליב אונזער ארבייט. אנדערש קאן איך אליין ארייפאלען, איהר וועט אין אמעריקע מו־זען אנגיין מיט אונזער ארבייט. איהר פארשטייט?

— איך פארשטיי, איך זאג צו אזוי צו טון.

— איך גלויב אייך.

— א דאנק.

— איהר האט אמאל געוואלט פאהרען קיין מעקסיקע צו טון ארבייט.

— מיט שאכטנער?

— חערמאהענט נישט קיין נעמען... יא.

— פון אמעריקע וועט מען אייך קאנען אריבער שיקען קיין מעקסיקע.

— גוט!

— איצער וויזע וועט זיין אונטערגעשריבען פון איינעם פון די העכסטע רעגירונגס - באאמטע. איך האב היינט מיט איהם פארבראכט א גאנצען טאג. א מאן פון אכציג יאהר. טפו!

— איהר זייט א וואונדערליכע פרוי! איהר זייט...

— צעוואהרימט זיך נישט! וויבאלד באגייסטע־רונג!

— אנטשולדיגט.

— דער מאן, וואס שרייבט אונטער די וויזע וויסט נישט וועגן איהר זייט. אויב מען וועט אייך אפילו נאכפאלגען וועט מען אייך נישט פארהאלטען. פראנקרייך קאן נישט קאמפראמיטירען יענעם מאן. עס וואלט געווען א רעגירונגס־סקאנדאל!

— מ־מ־מ...

— רוקט מיר אונטער אייער פאספארט... אונ־טערן טיש.

— נא.

— מארגען וועט ער זיין אונטערגעשריבען און איך וועל האבען אלע דאקומענטען, וואס איהר דארפט האבען. נייט פארפיי מיר לעבען דער „אפערא - קאמיק" ארום עלף א זייגער ביינאכט, ווען דער עולם לאזט זיך ארויס פון טעאטער. איך וועל עס אייך אפשטעקען... אין גרויסען עולם וועט עס קיינער נישט באמערקען.

— לאמיר גיין.

— מיר וועלען זיך שוין קיינמאל מעהר נישט טרעפען.

— ווערט נישט סענטימענטאל.

— איך וועל אייך קיינמאל נישט פארגעסען!

— ש־ש־ש... ווען מיר גייען איצט ארויס גייען מיר אפ איין קווארטאל און מיר צעשיידען זיך.

— יא.

— אין פעקעל, וואס איך וועל אייך אפשטעקען וועט אויך זיין א בריף מיטן אדרעס צו וועמען איהר דארפט זיך ווענדען אין ניו־יארק. סיי דער בריף סיי דער אדרעס וועלען זיין געשריבען נישט מיט אינפאכער שריפט, נאר מיט סמנים שריפט, וואס מיר נוצען אין אונזער ארבייט. מיר מוזען זיין בא־וואורענט, טאמער פאלט דער בריף אריין אין עמיצענס הענט, זאל מען איהם נישט קענען אויפמאכען... אויף א ספעציעל שטיקעל פאפיר וועלען זיין די אינס־טרוקציעס, וועלכע פאראלען איהר וועט דארפען צ... צען און וועלכע סמנים איהר וועט דארפען ווייז... כדי צו דערקענען צי אונזערע מענשען אין ניו־יאר... צליך אין סמנים שריפט.

זיי האבען זיך אויפגעהויבען, ארויסגעגאנגען פו... קאפע אין א קווארטאל זענען זיי געגאנגען צוזאמען קיינער האט זיך אויף זיי נישט אומגעקוקט און קי... נער האט נישט נעוואוסט, אז דא גייען צוויי פון ... גרעסטע שפיאנען אין דער וועלטמלחמה.

קאפיטעל 28

אין א דריי וואכען ארום, אין א שבת אינדער... פריה, איז רחל אריינגעגאנגען אין א קליינער קרא... אויף דער אכטער עוועניו, לעבען דער ניין־און־פער... ציגסטער גאס אין ניו־יארק. די קראם האט געהאלט... א זייגער־מאכער, וואס האט פארקויפט נייע זייגער... לעך און פאריכט אלטע. ער איז געווען א מאן ... א יאהר פופציג מיט קליינע דורכדרינגליכע אויג... לעך, אויף וועלכע ער האט געטראגען גרויסע שווא... צע שפאקולען, מיט א לאנגער אויסגעבויגענער נא... דינע בלוויליכע ליפען און א קין, וואס איז געווע... פארדרייט אויף ארויף און כמעט באגעגענט די ... אונטערשטע ליפ. עס איז געווען שווער צו באשט... מען, צו וואס פאר א נאציאנאליטעט ער געהער... און זיין האלטונג איז געווען פון א מידען קליינ... געשעפטסמאן, וואס איז פארטון איבערן קאפ אי... קליינליכע זארגען. ער האט זיין ראל אלס קליינ... געשעפטסמאן געשפילט אויסגעצייכענט, ווייל די... דאזיגער זייגער־מאכער איז געווען א פארשטעלטע... דייטשער שפיאן.

(פארזעצונג קומט)

ווי אזוי האָב איך זיך געשמדט און צוריק מגייר געווען

(דערציילט פון א לובלינער יודיש מיידעל)

— 2 —

דער ערשטער אָוונט אויף דער „אָגולנע" איז געווען א ווייטערדיגער שט'יס צום באַרג־אַראָפּ פון דעם דאָזיגען יונגען און נישט ערפאַהרענעם מיידעל, דער שורש צו א רייהע ווייטערדיגע אומגליקען. דער דאָזיגער אָוונט אויף דער „אָגולנע" האָט געלייגט אַ חותם אויפ'ן גאַנצען לעבען איהרען.

צום טאַנץ איז זי איינגעלאַדען געוואָרען דורך איין פּאַצעט, א צווייטען, א דריטען, א זעקסטען. אַך, וואָס פּאַראַ „פּאָוואָדזעניע". מען שלאָגט זיך דאָך איבער איהר. אַראָפּ פון זאַל איז זי בלויז מיט איינעם. אַ יונגער בחור, אָבער אַ שטארקער, א פּעסטער, ער האָט דאָך אַלע פּאַצעטען אָפּגעיאָגט. און ווי גוט ער טאַנצט, סאַראַ אָרעמס.

שוין אַהיימגעהן? נישט איהר גלוסט זיך אריינ־צוקומען אזוי „פריה" — ערשט 12 ביינאַכט — אין דער אָרימער שטוב און נ'שט „ער" לאָזט עס. שפּאַצירט מען איבער גאַסען און געסלעך, הינטער דער שטאָט, אויפ'ן פעלד. דער נייער בית־עולם דער אַלטער בית־עולם, אָבער זי האָט נישט קיין מורא. זי גייט דאָך מיט איהם, און ער איז אַ שטאַר קער. זי ווייסט אפילו נישט וואו זי איז, צום ערשטען מאָל אַזאַ שפּאַציר...

אַהיים איז ז געקומען פאַרטאָג, א פאַרוויינטע

מיט אַ סוד אין האַרץ

אָבער זי וועט וועגען דעם נישט דערציילען, זאָל חלילה־יחס קיינער נישט וויסען. די מאַמעליו וואלט זי דערהרגעט, די האָר אויסגעריסען. האָט זי בין אויפצומאָרגענס געוויינט און דער מאַמעליו אַ תירוץ געזאָגט.

וואָלט „דאָס" אפשר געבליבען א סוד, ווען נישט יענער „פּאַצעט". ער איז יעדען פאַרנאַכט גע־קומען צום קליינעם שטיבעל אין אָרימען געסעל געוואַרט ביז לובע איז אַרויס און ער האָט איהר ווייטער פאַרשלעפּט אויף „יענעם אָרט". זי האָט גע וויינט זיך געראַנגעלט, נישט געוואָלט געהן, האָט ער זי געסטראַשעט, אז ער וועט דערציילען איהר מעמעליו, ער וועט איהר „מסרן" אין פּאָליציי, וועט מען זי שלעפּען אין דער „אָביטשאַיובקע" וועט מען איהר געבען א שוואַרץ ביכעל. זי ווייסט שוין, וואָס דאָס הייסט.

וועט זי זיך אריינוואַרפען אין טייך, וועט זי איהם די אויגען אויסדראַפּען. עטליכע זען מיט דער פויסט אין די ציין האָט זי שטיל געמאַכט

און אַז דער יונג איז אויפצומאָרגענס ווידער געקומען, האָט זי זיך באַהאַלטען אין שטוב. זי וועט נישט אַרויסגיין. האָט ער זי געטראָפען בייטאָג, שוין נישט אַליין, נאָר מיט אַ גאַנצע באַנדע יונגען, זאָל זי מיט זיי גיין, אַ נישט וועט מען איהר דעם קאָפּ אַראָפּדרייען.

און אין שטוב האָט מען זיך גענומען טשעפּען. דער טאַטע האָט געברומט, די מאַמע האָט זיך גע־בייזערט.

— וואָס טשעפּעסטו זיך צו זייער גאַנצער וועלט יונגען!.. הער, וואָס מענשען רעדען וועגען דיר... איך שעם זיך דאָך פאַר שכנים... הלוואי וואָלט איך דיך געווען קליינערהייט באַגראָבען...

די באַנדע יונגען האָבען יעדען אָוונט איהר שטוב בעלאַגערט, ווי אזוי זאָל זיך דאָס דאָזיגע מיידעל באַשיצען פון די אָנשיקעניששען. זי קען דאָך שוין מיט קיין פליגען־פּאַפּיר איבער די הייזער נישט געהן.

פאַלט זי אויף א המצאה. זי וועט זיך ווענדען צו איינעם. יענער, זאָגט מען א־בייט אין דער פּאָליציי, וועט זי איהם דערציילען דעם אמת, ער וועט דאָך געוויס האַלטען סוד, וועט ער איהר בע־שיצען אין אנלערנען די חברה לאַבוזעס.

איז זי אוועק צו איהם אַהיים. יענער איז מיט איהר אַרויס אַ'יף פּאַ וואַל, דאָרט האָט זי איהם דעם סוד דערצעהלט, האָבען עס חברים בעמערקט און „פּערשטאַנען", אז דאָס דערצעהלט זי זייערע סודות, האָט מען אנגעהויבען אויף איהר טייטלען ווי אויף א קאנפּי־ענטקע, האָט זי שוין אלע וועלטן פּערלוירען.

זי מוז אוועק

פון לובלין קיין וואַרשא

עטליכע חלאטעס, דאס איינציגע קליידעל און זי איז שוין אין וואַרשאָ, פּאַרלאָגעס וועט זי וואשען, אבי אַן אַנדער לעבען אנצוהויבען.

א מוהמע אין וואַרשע האָט איהר געשאַפט ארבייט אלס געהילף פון א קעכין אין אַ רעסטאָראַן אויף באַוואַליפיע. דריי מאל אין טאג האָט זי טאקע פאַרלאַגעס געוואַשען, פון 6 פאַרטאָג ביז 12 ביינאַכט געארבייט ווי אַן אייזעל ביי טעפּ און טעלער. געסט האָבען אפילו באַמערקט, געוואָרפען אַן אייגעל.

סאַראַ ליכטיגע מויד... מיט אַזאַ פּנים וואַשט מען פּאַרלאַגעס!...

לובא האָט עס געהערט און געטראַכט אַ טראַכטעניש.

אבער זאָל זי זיך קודם כל רעהאַביליטירען פאַר לובלין. זי איז נישט קיין קאנפּי־ענטקע. א בלבול. זי איז א גוטע חברטע. האָט זי אין וואַרשע געטראָפען צו א קריינדעל, געוואָרען פאַרמעל א מיטגליד און יעדע פרייע שעה, וואס זי האָט געהאַט האָט זי דער פּאַרטייאישער ארבייט געווידמעט. גע־טריי, איבערגעגעבען. זאָל מען וויסען, אז זי פּער־מאָגט האַרץ, בשמה, האָט מען איהר פאַרהאַלטען, ארעסטירט אבער נישט געווען קיין בעווייזען אי' מען האָט איהר אפּגעלאָזט. אזוי האָט מען זי עטליכע מאל ארעסטירט און תמיד מיט מזל פּאַר איהר. מען האָט קיין באַווייזען נישט געהאַט.

און פּלוצלינג, עפּעס א ידיעה פון לובלין א י זי ווערט פערהאַנגען אין דער פּאַרטייאישער טעטיג קייט. א חשד, אז זי איז אין לובלין געווען א קאנ־פּידענטקע.

— פאַרוואָס קומט דאָס מיר?.. איך בין דאָך אזוי געטריי געווען??.. לובלין אוי לובלין...

און גראָד דאַמאָלס ווען זי איז געווען „פּער־האַנגען" האָט פּאָליציי שוין יאָ בעקומען בעווייזע.

זי איז געוואָרען ארעסטירט און דאָס געריכט האָט איהר אויף 18 חדשים תפיסה פערמשפּט.

זיצט זי שוין אין פּאַוויאַק צווישען אמתע חברטעס. עטליכע חדשים פיהלט זי זיך דאָרט אויס־געצייכענט, ענדליך רוהט זי זיך אָפּ.

אין תפיסה־קאַמער

גילט א קאָמונע־רעזשים צווישען די ארעסטירטע און עס ברעכען אויס קאָנפליקטען. דערוואוסט מע' זיך אין תפיסה. אז אויף דער פריי איז זי געווען א „פּערדעכטיגע", עפּעס אין לובלין... און ווער ווייסט צי נישט אי וואַרשע, הויבט מע זאָ אויף איהר קוקען קרום. פּערדריסט עס איהר, שוין ווידער! אויך אין תפיסה פערפאָלגט מיך דאס אומגליק?! פּראָטעסטירט זי. בעזייטיגט מען איהר פון דער קאָמונע. דערווייל ווענדעט זיך איהר אדוואָקאַט מיט אַ ביטע וועגען באַפרייען איהר פאַר'ן טערמין. איז דאָך יונג, זי האָט נישט געוואוסט, זי וועט שוין מעהר נישט. זאָל מען איהר שענקען עטליכע חדשים. רופט מען זי אין קאנצעלאַריע. זאָל זי אונטערשרייבען אַ דעקלאראציע, בעראָט זי זיך מיט די חברטעס דערלויבט מען עס איהר נישט. טא פאַרוואָס בעהאַנדעלט איהר מיך אזוי שלעכט? הערט מען נישט איהרע ווערטער. ווערט זי נאָכמעהר פערביטערט. געהט זי אוועק אין קאַנצעלאריע. שרייבט אונטער אַ חרטה־דעקלאראציע, ווערט זי איבערגעשיקט אין א קאַמער צווישען קרימינעלע, דאָרט בלייבט זי נאָך עטליכע וואָכען און ווערט בעפרייט נאָך 14 וואָכען זיצען אין תפיסה.

איז זי ווידער אויף דער פריי. זי מוז צוריק־פאָהרען קיין לובלין. אין וואַרשע בעקומט זי קיין ארבייט נישט.

ווידער ביים טאַטען אין אָרימען שטיבעלע, ווידער הונגער, ווידער נויט, ווידער טרויעריגע טעג און חושך׳דיגע נעכט.

און אָט הויבט זיך אָן א ניי קאַפּיטעל, וואָס דערפיהרט איהר צום שמד.

(ווייטער מאָרגן)

טעאַטער „פילהאַרמאָניע"
נאַרוטאָוויטשאַ 20 — טעל. 213-84

היינט, דינסטאָג, מאָרגען, מיטוואָך און דאָנערשטאָג שפּילט די טרופּע אין פּעטריקאָוו און טאָמאַשאָוו

קונסט־טעאַטער
מאָריס שוואַרץ אַנסאַמבל

לעצטע פאַר־יום־טוב־פאַרשטעלונגען
פרייטאָג, דעם 19־טען, 9 אָוונט, שבת, דעם 20־טען, 4 נאָכמיטאָג און 9 אָוונט, זונטאָג איין פאַרשטעלונג 5 נאָכמ.

גאָט, מענש, טייוול

אינסצעניזאַציע און רעזשי מאָריס שוואַרץ
בייטאָג־פרייזען פון 40 גר. ביז 2 זל.
אָוונט־פרייזען פון 50 גר. ביז 2.50 זל

געפאַנגען אויף א „ראַנדקע" און אריינגעטראָפען אין דער תפיסה

(א) העלענא גיטעק האָט זיך אין א קינא באַ־קענט מיט א יונגענמאַן, וועלכער האָט זיך איהר פאָרגעשטעלט אלס טאַדעאוש ווירעמבטשינסקי.

א וואָרט פאַר א וואָרט, און ווירעמבינסקי האָט איהר צוגעזאָגט צו שאַפען א פּאָסטען. ער האָט פון איהר גענומען 180 זל. וועלכע ער האָט געזאָלט באַ־צאָהלען דעם לייטער פון א געוויסער פירמע און אין מיטן געלט און מיטן פּאָסטען געלם געוואָרען.

אין א צייט אַרום האָט די גיטעק געטראָפען דעם דאָזיגען יונגענמאַן, זי האָט זיך נישט געמאַכט וויסען וועגען דער גאַנצער מעשה, נאָר זיך אָפּגע־שמועסט מיט איהם א „ראַנדקע" אויף צו־מאָרגענס כדי איהם צוצוגעבען נאָך 50 זלאָטעס.

צומאָרגענס האָט שוין פּאָליציי געוואַרט אויפ'ן אָפּגעשמועסטען אָרט און ווירעמבסקי, וואָס האָט זיך אַרויסגעוויזען אלס באַקאַנטער שווינדלער, האָט געמען אין שטאָטישען געריכט באַקומען 1 יאָהר תפיסה.

זעלבסטמאָרדען

(ז) אויף דער ראַדוואַנסקא 19 האָט זיך געהאָנגען אויף א קלאַמקע פון דער טיר דער 56־יאָהריגער פאַבריקס־מייסטער אדאָלף וואַלטער, וועלכער האָט לעצטענס געליטען אויף א שווערער אומהיילבארער קרענק. פון דער תליה האָט מען איהם אַרונטערגענומען א טויטען.

* * *

מחמת ענטוישונג אין ליבע האָט זיך גע־סמ'ט מיט שוועבעל־זויער די 29־יאָהריגע משעס־לאַווא בעדנאַרעק (קראַשעווסקיעגאָ 18). אין א שווערען צושטאַנד האָט מען זי אָפּגעפיהרט אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאַל.

אומגליקספאַל

(א) שייע לעווקאָוויטש (פון זגערזשער 30) האָט זיך אָנגעהאָנגען אין אַ טראַמוואַי, וואָס איז געגאַנגען קיין זגערזש.

עס איז אָבער אָנטקעגענגעקומען אַ צווייטער טראַמוואַי און איהם אַרונטערגעוואָרפען פון'ם טרעפּעל....

ער איז שטאַרק צושעדיגט געוואָרען און מ'האָט צו איהם געמוזט אַרויסרופען פּאָגאָטאָוויע.

ראַדיאָ־פּראָגראַם

דינסטאָג דעם 16־טען מערץ

6.33 גימנאַסטיק, 6.50 מוזיק (פּליטען, 7.15 ידיעות 7.35 מוזיק (פּליטען), 8 אודיציע פאַר שולען, 11.30 אודיציע פאַר קינדער, 11.57 צייט־סיגנאַל, 12.03 פאָ־פולערע פּוילישע מוזיק, 12.40 מיטאָג־ידיעות, 12.50 פּליטען, 2.57 לאָדזשער בערזע, 3 ווירטשאַפטליכע ידיעות, 3.15 רעקלאַמע - קאָנצערט, 4 אָפּערן־אַריעס, 4.15 פון פּ. ק. אָ. 4.30 קאָנצערט, 5 דערציילונג, 5.15 כינעזישע מוזיק (פּליטען), 5.45 סקעטש, 6 אַקטועלער שמועס, 6.20 שמועס וועגען ספּאָרט (פון טאָרן), 6.30 מוזיק פון לאָדז, 6.50 אַקטועלער שמועס, 7 דיסקוסיע, 7.20 אוקראַינישע פאָלקס־אָפּערע אין 3 אַקטען, 8.40 אָוונט־ידיעות, 8.50 אַקטועלער שמועס, 9 מוזיק, אודיציע, 9.40 ליטעראַרישע סקיצע, 10 קאָנצערט, 10.30 מוזיק.

רעוועלאַציע - מאָדע־רעווי פון וואַרשאַ־ווער פירמען אין לאָדזער פילהאַרמאָניע

זונטאָג, דעם 4־טען אַפּריל ה. י. האַלב איינס נאָכ־מיטאָג קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע די ערשטע גרויסע פריהלינגס־מאָדע־רעווי „פּאַריז, לאָנדאָן און וואַרשא" מיטן אָנטייל פון די באַרימטעסטע מאָדע־הייזער אין וואַרשא און אַרויה לאָדזער מאַרקעס.

Dr.
Wołkowyski
ציגעל־גאַס 11, טעל. 238-02
ספּעצ. פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט־קראַנקהייטען
בעהאַנדלונג פון מענער־שוועכע
נעמט אָן פון 8—11 בייטאָג און 4—9 אָוונט

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15 טעל. 149-07
ספּעציאַל־אַרצט פאַר מענער - שוועכע־בע־האַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.
זונטאָג פון 9—1 פאַרמיטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע — רעטשניצע־פּרייזען

ליגע פאַר רעליגיעז־אַרבייטען־דעז ארץ־ישראל

דעלעגאַציע פון פּועלי אגודת ישראל אין ארץ־ישראל געקומען קיין פּוילען

היינטיגע וואָך איז אָנגעקומען קיין פּוילען א דע־לעגאַציע פון פּועלי אגודת ישראל אין ארץ ישראל אין די פּערזאָנען פון געה. סעקרעטאַר זאב פּישהאָ־שוין, ראובן אהרונוביץ און דירעקטאָר פון די שפּאָ־לירקאַסע דער באַקאַנטער שריפטשטעלער מאיר וואַי־דיסלאַווסקי.

די רעלעאַציע וועט באַזוכען פּוילען ווי אויך די שכנותדיגע לענדער מיטן צוועק צו שאַפען א ליגע פאַר רעליגיעזע אַרבייטענדע ארץ־ישראל. וועלכע וועט האָבען די אויפגאַבע צו מאָביליזירען אלע רעליגיעזע כוחות אין א"י און אין גלות פאַרן אויפבוי פון א"י ברוח התורה.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם באַזוך פון דער דע־לעגאַציע קומט פאָר א צוזאַמענפאָהר פון צענטראַל־ראַט פון פּועלי אגודת ישראל מיט דער באַטייליגונג פון דער דעלעגאַציע.

דער טערמין פון צוזאַמענפאָהר וועט באַזונדער פאַרעפענטליכט ווערען.

קאַנדידאַטען פאַר די ארץ־ישראל'דיגע לעהראַנשטאַלטען

דאַרפען זיך ווענדען אין פּאַלעסטינא־אַמט

דער ארץ־ישראל אַמט האָט באַשלאָסען צו קאָנצענטרירען און צענטראַליזירען דעם גאַנצען אינפאָרמאַטיאָנען דינסט פאַר קאַנדידאַטען, וואָס ווי־לען אַנגענומען ווערען אין די ארץ־ישראל'דיגע לעהר־אַנשטאַלטען.

דער היגער פּאַלעסטינא־אַמט (שרודמיעיסקאַ 29) ערטיילט אינפאָרמאַציעס און ערלעדיגט אַלע נויטיגע פאָרמאַליטעטען פאַר קאַנדידאַטען, וואָס ווילען אַנגענומען ווערען אין די א"י'דיגע לעהר־אַנשטאַלטען, וועלכע האָבען דאָס רעכט צו באַקו־מען פון דער א"י רעגירונג איינוואַנדערונגס־צערטיפיקאַטען פאַר תלמידים פון אויסלאַנד, עס האַנדעלט זיך וועגען טעכניקום און האַנדווערקער־שול אין חיפה, די לאַנדווירטשאַפטליכע שולען מקוה־ישראל בן־שמן, נהלל (פאַר מעדלעך) און פּרדס־חנה, מוזיק־קאָנסערוואַטאָריום אין ירושלים, די פאַרשידענע גימנאַזיעס, ישיבות א. א. שולען אין תל־אביב, ירושלים און חיפה.

Dr. med. H. LUBICZ
ספּעצ. פאַר הויט, וועגערישע קראַנקהייטען און מענער־שוועכע
האָט זיך איבערגעצויגען פון ציגעל־גאַס 7 אויף
69 פּילסודסקיעגאָ 69
(רוג נאַרוטאָוויטשאַ) טעל. 141-32
נעהמט אָן פון 8—10 פריה, 12—2 און 5—8 אָוו
זונטאָג און חגאות פון 9—11 פריה.

ווי האַלטען מיר מיט דער יודישער קולטור?

פאָרטראָג פון ד"ר מאַקס ווײַנרייך

די היגע אָפּטיילונג פון זש.ט.ק. איז געלונגען אַראָפּצוברענגען דעם באַקאַנטען פילאָלאָג און יו־דישען וויסענשאַפטס־מאַן ד"ר מאַקס ווײַנרייך קיין לאָדז. וואו דער באַקאַנטער טוער פון יודישען וויסענשאַפטליכען אינסטיטוט אין ווילנע. וועט שבת אָוונט האַלטען א רעפעראַט א. ד. ט. „ווי האַל־טען מיר מיט דער יודישער קולטור?"

ד"ר מאַקס ווײַנרייך געהערט צו דער קליינער גרופּע קולטור־טוער, וועלכע האָבען געגרינדעט און מיטגעווירקט צו דער אַנטוויקלונג פון „ייוואָ". ער איז באַקאַנט אלס מחבר פון אַ רייהע וויסענשאַפטליכע ווערק אין אָנפיהרער פון דער פילאָלאָגישער סעקציע פון „ייוואָ".

ס'איז צו האָפען, אז דער שבת'דיגער רעפעראַט פון ד"ר ווײַנרייך וועט ביי דער היגער אינטעליגענץ און „ייוואָ"־פריינד אַרויסרופען אַ שטאַרקען אינטערעס און וועט האָבען אַ גרויסען ערפאָלג.

קיין ארץ־ישראל

היינט פאָהרט אָפּ אַ'יף פסח קיין ארץ־ישראל א גרעסערע גרופּע, וועלכע איז אָרגאַניזירט געוואָ־רען דורך דער טוריסטישער־אָפּטיילונג ביי דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. מיט דער גרופּע פאָהרען איגעזעהענע סוחרים, און אויך פון דער אַרבייטענדער אינטעליגענץ, אויך דער אָנגעזעהע־נער ציוניסטישער עסקן, שמואל לעוו און דער ג. לאָוויק, ה' א. יאָעל, וועלכער פאָהרט איצט צוריק קיין ארץ־ישראל נאָך זיין בעזוך אין לאָדז.

די טוריסטען פאָהרען דורך קאָנסטאַנצאַ און פון דאָרט מיט דער שיף „פּאָלאָניאַ" קיין חיפה.

שרפות

(א) אין דעם קעלער פון חיים שאַפּשעוויטש (פּולנאָצנאַ 13) האָט אויסגעבראָכען א שרפה עס האָט זיך אָנגעצינדען דאָס שטרוי. וואָס האָט זיך געפינען אין איינינע קאַסטענס, וואָס זענען גע־שטאַנען אין קעהלער.

די אַרויסגערופענע פייערלעשער האָבען דאָס פייער אין משך פון א שעה צייט איינגעלאָשען.

(א) איבם קעלער פון א געוויסען חיים שאַפּשע־וויטש (פּאָלנאָצנאַ 13) האָט זיך אָנגעצונדען א קאַס־טען שטרוי און האָלץ.

די אַרויסגערופענע פייערלעשער האָבען. די שרפה אין משך פון א האַלבער שעה איינגעלאָשען.

1־טע רעטשניצע
מיט שטענדיגע בעטען
פאַר כירורגיע פון ציינער, קיהן־באַקען און יאַסלעס
פון Dr. med.
Sadokierski
פּיעטריקאָווער 56, טעל. 129-77
עמפּפאַנגס־שעה'ן פון 9 פריה ביז 12 בייטאָג

KINO TEATR
MIRAŻ
[illegible]
אָנהויב 4 נאָכמיטאָג
היינט און פאָלג. טעג!
נייעסטע מוזיקאַלישע פּוילישע קאָמעדיע אונטער'ן נאָמען:
Ada, to nie wypada
אין די הויפּט־ראָלען:
Loda Niemirżanka
Antoni Fertner
Kazimierz Krukowski
K. Junosza-Stępowski
Romuald Gierasieński
Aleksander Żabczyński

מוזיקאלישע נאָטיצען

קלאַוויר-רעציטאַל פון פראַנץ עלעגאַרד

אין דער איצטיגער האַס-פאַרווילדעטע ציִיט, איז די ערשיינונג אין די קונסט פון אַ „עלעגאַרד" ווי אַ זונען-שטראַהל אין אַ פאַרנעפּעלטען טאָג.

ווי אַ מלאך מיט אויגען פֿול מיט איידעלקייט קינדערליך-יונגען פּנים, מיט איהר העדלישע פיגור און אָריגינעלע שטאַטליכע קליידונג, הויבט זי אָן סקאַר-לאַטיין צו אינטערפּרעטירען, דעם אַלטען מייסטער, וואָס איז זייער פאַרשטענדליך און דאַך מאָדערן, ווי קיין מאָדערניסט קען זיך צו איהם נישט גלייכען.

די אמת'ע קינסטלער. פּראָדוצירען נישט זייער קונסט, נאָר צוליב עפעקט און ווערהאַלטען אין זייער פּראָגראַם אַ היפּער-מאָדערניסטישע קאָמפּאָזיציעס, אַזוי אויפּער-שטענדליכע פאַרן ברייטען עולם.

עלעגאַרד ווי אַ קינסטלערין האָט געשפּילט קלאַסישע קאָמפּאָזיציעס פון סקאַרלאַטי, באַך, שובערט, שאָפּען, ליסט, און ווי אַזוי געשפּילט? קלאַסיש, ווייך און צערטליך, ווי אַזאַ צערטליכע פרוי איז אומשטאַנד, און קאָנטראַסטיש, מיט טעמפּעראַמענט פון מענערליכער קראַפט.

אַזאַ קאָנצערט לאָזט איבער דעם גרויסען אייגענדרוק, וואָס די מאָדערניזירטע מוזיק, אַפילו די בעסטע קען נישט ריוואַליזירען.

מיר ווילען זיך נישט אַריינלאָזען אין גוזמאות, מיר מוזען אָבער דאָך קאָנסטאַטירען, אַז דאָסמאָל האָט די קינסטלערין איהר רעפּוטאַציע אַלס קלאַוויר-ווירטואָזין נאָך מעהר באַפעסטיגט.

דער קלאַוויר רעציטאַל פון פראַנץ עלעגאַרד, וועט בלייבען אין זכרון אויף אַ לענגערע ציִיט.

קאַטאַזשינאַ יאַרבאַראַ

די אָריגינעלע זינגערין, האָט זיך באַוויזען אויף דער עסטראַדע ווי אַ ספינקס-סטאַטוע. און אַרייגעגעבליקט מיט איהרע גרויסע בליצענדע אויגען אין זאַל, זיך אומקוקענדיג מיט אַ פאַרוואונדערונגס-פראַגע, — זאָל איך נאָר זינגען פאַר דיכטער און קריטיקער?" (ווייל מעהר ווי דיכטער און קריטיקער האָבען זיך צום באַדויערן אין זאַל נישט געפונען), און ווי אַ וואָלקען האָט נאָך מעהר פאַרטונקעלט איהר ברוין-הויטיג פּנים. און די דיכטער און קריטיקער האָבען באַקומען די אייגענטע פאַרב אין האַרצען ווי די קאָליר פון דער זינגערין.

די שטימונג האָט זיך אָבער גלייך געענדערט אין דעם מאָמענט, ווי די קינסטלערין האָט אָנגעהויבען זינגען, ווייל יאַרבאַראַ, ווען זי זינגט, פאַרגעסט זי אָן אַלעם, און זינגט אויך פאַר די, וואָס פעהלען אין זאַל און ווי זינגט זי? ווי אַן אמת'ע וואָקאַל-פּריסטערין, וואָס פּאַסט נאָר צו זינגען אין די אינדישע טעמפּלען.

יאַרבאַראַ, האָט אָנגעהויבען איהר קאָנצערט מיט אַ קלאַסישען רעפּערטואַר. ווי „העטרעל", „דאָנאַ-אָר", „פּאַסטעלאַ" א. אַנד. צו די רוהיגע קלאַסישע ווערק האָט די זינגערין צופיל טעמפּעראַמענט און אַ צו שטאַרקע שטימע. נאָר עס פעהלט ביי איהר די רוהיגקייט אין דער קלאַסישער „הויך", דערפאַר איז זי געווען אין „גנאָדם" אַריע פון „מלכה שבא" אין איהר עלעמענט. דאָ האָט איהר שטימע געקלינגען מעכטיג, דאָ האָט זי זיך געפיהלט אין איהר סביבה.. ווען איהר סביבה איז דאָך צו באַזינגען די אונטערגאַנגליכע פעלדער - פּריעריען...

נאָך בעסער איז זי געווען אין די נעגערישע — לידער. אין די לידער, לעבט זי איבער אַלץ וואָס זי זינגט, און כאַראַקטעריזירט נישט נאָר געזאַנגליך, נאָר מיט דער געהעריגער מימיק, וועלכע פאַרוואַנדעלט די לידער אין אַן עכטען נעגערישען פאָלקלאָר, דאָך מוז מען צוגעבען, אַז דאָס מאָל האָט די זינגערין נישט געזונגען מיט דעם עברי", ווי אין פאַריגען יאָהר. זאָל דאָס זיין די סיבה פון לידיגען זאַל — ווער ווייסט?

אין דעם קאָנצערט האָבען מיר געהאַט די געלעגענהייט זיך צו באַקענען מיט אַ נייעם שטערן אויף אונזער מוזיקאַלישען האָריזאָנט האָס אין די באַגלייטערין אַרעלאַ ביי. ביי איז נישט בלויז אַ גוטע באַגלייטערין, נאָר אַ פרייע קינסטלערין אויפן קלאַוויר.

עס וואַרטעט אויף, וואָס זי ערשיינט אַזוי זעלטען אויף דער עסטראַדע.

D-ski

טעאַטער. מוזיק און פאַרוויילונג (קאָמוניקאַטען)

לאָורעאַטען - קאָנצערט אין פילהאַרמאָניע

די דירעקציע פון פילהאַרמאָניע ברענגט ווייטער קיין לאָדז לאָורעאַטען פון דריטען אינטערנאַציאָנאַלען שאָפּען-קאָנקורס אין וואַרשאַ. דאָנערשטאָג, דעם 18-טען ד. ח. וועט פאָרקומען אַ קאָנצערט פון די פּעגאָמענאַלען פּיאַניסטען דאָסאָר (ענגלאַנד) דעם דערגרייכער פון פירטען פריז פון וואַרשאַווער פּרעזידענט און טאַטיאַנאַ גאָלדפאַרב (סאָוויעטען), וועלכע האָט באַקומען דעם 9-טען פריז.

דער פּראָגראַם איז געווידמעט דער שאָפּען-מוזיק און וועט זיין זעהר אינטערעסאַנט, נעמענדיג אין אַכט די פּערזאָנען פון די קאָנצערטאַנטען.

ס'איז כדאי צו דערמאָנען, אַז דער 20-יעהריגער דאָסאָר, דער איינציגער ענגלענדער אויפן קאָנקורס איז אַ זעהר טאַלאַנטירטער פּיאַניסט. פאָריגעס יאָהר האָט ער אַנ-טיילגענומען אין אינטערנאַציאָנאַלען פּיאַניסטען-קאָנ-קורס אין ווין און באַקומען דעם פריז אויפן נאָמען פון פר. ליסט.

בילעטען זענען צו באַקומען אין פילהאַרמאָניע.

פון די פוילישע טעאַטערס

אין שטאַטישען טעאַטער ווערט היינט 7.30 אָוונט געשפּילט די קאָמעדיע „גרובע ריבי".

— אין טעאַטער פּאָלסקי ווערט היינט 8.30 אָוונט געשפּילט ברוקנער'ס פּיעסע „עליזאַבעטאַ קרולאָוואַ אַנ-לי" מיט אירענאַ האַרעצקאַ אין דער הויפּטראָל.

— אין פּאָפּולאַרני ווערט היינט 8.15 אָוונט געשפּילט „ראָז שען טולקאַ זשיע".

קלאַנג-קינאָ CAPITOL זאַוואַדזקאַ 16

גיט די שענסטע פילמען! היינט אויך פאָלג. טעג!

פּרעכטיגער פילם-ווערק, רעזשי W. S. VAN DYKE'A

„SAN FRANCISCO"

דער סענסאַציאָנעלסטער דראַמאַטישער קאָנפליקט אין פלאַמענדען פילם-ראָמאַנס. אין די הויפּט-ראָלען: CLARK GABLE Jeanette Mac Donald

אויסערן פּראָגראַם: וואָכען-זשורנאַל און פ.א.ס.-כראָניק. — אונזער לאָזונג: די בעסטע פילמען, די נידריגסטע פרייזען. — פרייזען אויף אַלע סעאַנסען פון 54 גר.

אין די נאָהנסטע טעג וועלען זיך באַווייזען אויף אונזער עקראַן צוויי נייע שלאָגערס: I. „Ostatni Mohikanin", II. „Ucieczka Tarzana"

הילף און רפואה פאַר ברוך-קראַנקע

רופּטורען) אויף פּיוויניקעל, נופאַל ביי מענער. פרויען און קינדער, אויך פאַר פערהרימונגען פון רוקענביין (הויקערס), פּיס. שיפע פלייצעס און שמערצהאַפטע פלאַט-פּיס.

דאָס ליידען איז נישט צו פערנאַכלעסיגען, ווייל די פאָלגען זענען פאַר'ן לעבען ביטער און גע-פעהרליך. דורך מיין מעטאָדע צרפונדענע ספּע-ציעלע גומי=הייל-באַנדאַזשען, וועלכע האַלטען צו די נורעמטע פערנאַכלעסיגטע געפעהרליכע ברוכען און בעזייטיגען ראַדיקאַל מיט גאַראַנטיע אָהן בלוטיגע אָפּעראַציע. מיין ספּעציאַליטעט איז אויך: הייל-פּאַראַטען און גאַרסעטען געגען אַלערליי פערקריפּלונגען, פערקרימטע פלייצעס, פּוס, הויקערס ווי אויך שמערצענדע פלאַט-פּיס. פאַר אַמפּו-טירטע אינוואַלידען אַמעריקאַנישע קונסט-פּיס (סאַלאָן-אַרבייט).

ביים אָראָפּלאָזען זיך פון מאַגען, קישקעס, געבירס-מוטער, עמפּפעהל איך ספּעציעלע הייל-באַנדאַזשען לויט דעם סיסטעם פון פּראָפ. ד"ר גלענאַרד דער אמת'ער בעריהמטער איז גאַנץ פוילען פון אוניווער-זיטעטס-פּראָפעסאָרען אַנערקענט

אַנערקענונגס-צייגניש און לויב-שרייבען האָבען אויסגעשטעלט פאָלגענדע אוניווערזיטעטס-פּראָפעסאָרען:

Prof. Dr. Marischler, Prof. Dr. Barącz, Dr. B. Kielowski, Dr. Maksymiljan Müanzer.

ספּעציאַליסט Ortoped NATAN RAPAPORT

מיט 30-יעהריגער פּראַקטיק אין ווין, דייטשלאַנד און לעמבערג. נעמט אָן פון 9 פריה ביז 1 ביטאָג און 3 ביז 7 אָוונד

אין לאָדז, פּילסודסקיעגאָ № 23

פּערזענליכעס ערשיינען פון קראַנקע ביי מיר איז אונבעדינגט נויטיג.

בעקאַנטען אויסצייכנונגען און אַ גאָלדענעם מעדאַל אויף די אויסשטעלונגען אין דען גרעסטע שטעדט פון אייראָפּאַ און אין תל-אביב (ארץ-ישראל)

פּראָבירט אויך אַלע שמינקען, אַמפּער-באַקלאַשען און פּערפומעריעס.

Fabr. Chem. - Kosm. „Pharmachemja", Bydgoszcz.

Centralna Poradnia Wenerologiczna

ווענערישע, הויט און מענער-שוועכע.

ספּעציעל קאָסמעטישער קאַבינעט

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אין אָוונד. פרויען נעמט אָן אַ פרוי-דאָקטאָר.

Piotrkowska 88

tel. 143-63.

וויזיט 3 זל.

לעטשניצע פאַר ווענעריש-קראַנקע

פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 205-38

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונט; ווענעריש-קראַנקע. מענער-שוועכע און הויט-קראַנקהייטען אַנטלויזען פון בלוט און אורין

די פערהיטונגס-סטאַציע

איז טעטיג אַ גאַנצען מעת-לעת

פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.

אַ בעראַטונג 3 זל.

Dr. med. JÓZEF FINKIEL

אינערליכע קראַנקהייטען (ספּעציאַליסט פאַר האַרץ און לונגען-קראַנקהייטען)

האָט זיך איבערגעצויגען אויף זאַוואַדזקאַ 6, וו. 8, טעל. 200-90.

נעהמט אָן פון 6 ביז 8 אָוונד.

אַכטונג, לאָדז און פּראָווינץ!

די לאַנג-עקזיסטירענדע פירמע פון

יודישע לאַנגע מלבושים

מ. לאַבערשטיין מאַכט באַקאַנט די געעהרטע קונדשאַפט, דאָס מען געפינט אין פערזעהען מיט'ן גרעסטען אויסוואַהל פון לאַנגע מלבושים ווי אויך אַ ספּעציעלע אָפּטיילונג פון די בעסטע פאַבריקאַטען סחורות אויף בעשטעלונגען', וואָס ווערען אויסגעפערטיגט אין דער קירצעסטער ציִיט לויט'ן פאַרלאַנג. געדענקט דעם אדרעס!

משה לאַבערשטיין

אָגראַדאָוואַ 1, אין הויף. 1. שט: לינקס

בחנם ווערט צוגעפּאַסט אַלערליי גלעזער!

„OPTICUM" 28 פּיעטריקאָווער 28

בעזיצט אויף לאַגער אַ גרויסען אויסוואַהל פון פערשידענע ברילען, בינאָקלען, אַלערליי צילינדער=גלעזער, קאָמ-בינירטע גלעזער, טערמאָמעטערס, אַלעס צו די ביליגסטע פּרייזען.

ס'ווערען אויך אויסגעפיהרט ועמטל. רעפּעראַטורען פּינקטליך און רעעל; — געדענקט די אדרעס

עס ווערען אָנגענומען אַלע אַרט רעצעפּטען פון די ה"ה דאָקטוירים

Dr. med. M. TAUBENHAUS

ספּעציאַליסט

פאַר אַקושעריע און פרויען קראַנקהייטען פערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט

ג. ש. זשער 11, טעלעפאָן 246-09

נעמט אָן פון 8—9 פריה און פון 4—8 אָוו.

Doktór C. J. Prawda

אינערליכע קראַנקהייטען

זגיערסקאַ 20 טעל. 133-26

נעמט אָן פון 5—7 אָוונד.

אויערען, נאָז און האַלז און לונגען-קליניק

Dr. מיט בעטען פון Z. RAKOWSKI

פּיעטריקאָווער 67. טעל. 127-81

מתהמט אָן שטערנינג קראַנקע (צוועקס אָפּעראַציע א. אז. וו. ווי אויך אַמבולאַטאָ-רישעס פון 9-2 און פון 4-8 אָוונער

ביי דער קליניק איז טעטיג

אַ רענטגען-גאַבינעט

פאַר דורכלייכטונגען און אַלערליי פאָטאָגראַפיעס

Dr. med. P. Braun

ספּעצ. פאַר טריפּער, סיפילים און הויט - קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע

צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 100-57

נעמט אָן פון 8—2 מיטאָג און פון 4—9 אָוו.

ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

Dr. med. Niewiażski

ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפילים און הויט - קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער - שוועכע

אָבדזשעליאַ 5, טעל. 159-40

פראָנט, 1טער שטאָק

נעהמט אָן פון 8-11 און פון 5-9 אָוונט זונטאָג און יום טוב פון 9-1 נאָכמיטאָג. ספּעציעלער וואַרטע - זאַל פאַר פרויען

נעמט אָן פון 9-11 און פון 6-8 אָוונט

Dr. O. Łagunowski

specjalista chorób wenerycznych, seksualnych i skórnych (Gabinet Roentgeno- i światło-leczniczy)

PIOTRKOWSKA 70 tel. 181-83

Przyjmuje: od 8.30 do 10.30 rano, od 1-ej do 2.30 pp. i od 6 do 8.30 wiecz w niedzielę i święta od 10—1.

ד"ר העלער

ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער - שוועכע

8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט זונטאָג פון 10—2 מיטאָג.

פאַר פרויען - אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל

פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

Dr. med. Z. DATYNER

אורלאָג

ספּעצ. פאַר נירען בלאָז און אורין-קראַנק.

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

Dr. med. G. GERSZTAJN

ספּעצ. פאַר אויגען-קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

Traugutta 12, tel. 175-10

נעמט אָן פון 11—2 און פון 5—8.30

לעטשניצע פאַר ווענעריש-קראַנקע

מענער - שוועכע און הויט-קראַנקהייטען

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

פּיעטריקאָווער 45

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונט. פרויען און קינדער נעמט אָן אַ פרוי-דאָקטאָר פון 11-1 און פון 5-7 אָוונט.

אַ בעראַטונג 3 זל.

קליינע אַנאָנסען

1 זלאָטי

אַנאָנס ביז 15 ווערטער

פרייע פּאָסטענס

ס'ווערט געזוכט אָבער-מאַשינעריסט צו גוטע מענער-אָבער-העמדער און זיידענע טריקאָטאַזש=בלוזקעס, מאַרקוויטש, קאַמיעננאַ 17.

אַ יונגערמאַן אַ שוסטער-געזעלע צו נייע אַרבייט ווערט געזוכט, 11 ליס-טאָפּאַד 43 וו. 7.

זעלבסטשטענדיגער פיהרער צו אַ גרופּע אַגענטען פעסטעס געהאַלט קויציע אויף סחורה צו ווענדען זאַכאָדניאַ „ריאַריטאַ".

אַ געהילף זעצער ווערט געזוכט אין סטעמפּעל-געשעפט פּאָלודניאָוואַ ביי אַבערשטיין.

שטאַפּערינס ווערען געזוכט. ערפאַהרען 28. שיטער-פּולק 12, וו. (לויזאַ).

Potrzeba kilka Panów reprezentacyjnych do łatwej akwizycji. Duża możliwość zarobków. Oferty „Zarobek" do biura Ogł. Fuchsa Piotr. 87.

פערשידענעס

איך זוך אַ שותּף צו אַ גוט איינגעפיהרט קאָלאָניאַל-געשעפט הורט אין דעמייל אין אַ גוטען פּונקט מיט אַ סומע ביז 10 טויזענד זל. פּאָלודניאָוואַ 28 וו. 34.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat". spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.